

Important and strategic measures
Ministry of Communications and
Information Technology
2022-2023

اقدامات مهم و راهبردی **۲**
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

(سال ۱۴۰۱)

الله الرحمن الرحيم

اقدامات مهم و راهبردی ۲

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سال ۱۴۰۱)

ناشر: مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی

سال انتشار: تیر ۱۴۰۲

زیر نظر: محمد احسان خرامید / سید علی اکبر حسینی

سر دبیر: حمیده آراسته کنی

دبیر محتوایی: زهرا غلامی

تهیه و تنظیم: واحد برنامه‌ریزی و پژوهش مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی

طراحی جلد و صفحه آرایی: حسین صابری

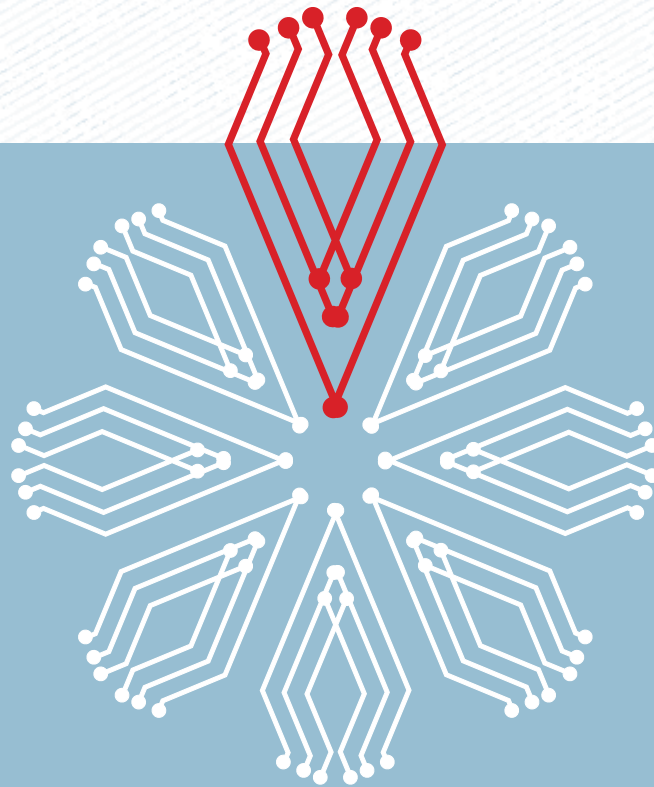
همکاران: مهناز احمدی / فاطمه گلستانی سروستانی / مهدی سعادت‌مند / ناصر شیری زاده / علیرضا سعادت‌مندی

با تشکر از: دکتر علی اصغر انصاری معاون محترم برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و مصطفی اشرف مشاور محترم

وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی

اقدامات مهم و راهبردی ②
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

(سال ۱۴۰۱)

Important and strategic measures
Ministry of Communications and
Information Technology
2022-2023

فهرست مطالب:

۸	یادداشت
۹	مقدمه
۱۱	نیم نگاهی به عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (در شش ماه دوم ۱۴۰۰)
۲۱	اقدامات مهم راهبردی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سال ۱۴۰۱)
۲۳	شتاب بخشی به روند اجرای شبکه ملی اطلاعات
۲۴	۱. شتاب بخشی به روند تحقق شبکه ملی اطلاعات
۲۵	۱/۱. بسیج امکانات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای تحقق شبکه ملی اطلاعات
۲۶	۱/۲. توسعه و بهبود زیرساخت های ارتباطی
۳۲	۱/۴. توسعه خدمات پایه
۳۰	۱/۳. توسعه و بهبود زیرساخت های اطلاعاتی
۳۴	۱/۵. مزیت بخشی به ترافیک داخل و اصلاح مدل اقتصادی شبکه ملی اطلاعات
۳۵	۱/۶. استقلال و مدیریت یکپارچه
۳۷	بسترسازی برای تحقق دولت هوشمند
۳۸	۲. بسترسازی برای تحقق دولت هوشمند
۳۸	۲/۱. تشکیل جلسات شورای اجرایی فناوری اطلاعات برای هماهنگی و برنامه ریزی اقدامات دولت
۳۹	۲/۲. تهیه، تدوین و پیگیری تصویب قوانین، مقررات و ضوابط برای تحقق دولت هوشمند
۴۲	۲/۳. راه اندازی فاز نخست پنجره واحد خدمات دولت هوشمند
۴۳	۲/۴. تشکیل جلسات کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی برای تسهیل تعاملات الکترونیکی بین دستگاه های اجرایی
۴۵	۲/۵. توسعه و تکمیل مرکز ملی تبادل اطلاعات و ارائه استعلامات جدید برای استفاده دستگاه های اجرایی
۴۹	۲/۶. آغاز عملیات اجرایی راه اندازی «ابر دولت»
۵۱	بسترسازی برای توسعه اقتصاد دیجیتال و توسعه فناوری های نوین
۵۲	۳- بسترسازی برای توسعه اقتصاد دیجیتال و توسعه فناوری های نوین
۵۲	۳/۱. توسعه اقتصاد دیجیتال
۵۶	۳/۲. اقدامات معاونت فناوری و نوآوری برای توسعه فناوری های نوین ارتباطی و اطلاعاتی
۶۵	۳/۳. اقدامات منطقه ویژه اقتصادی پیام برای توسعه فناوری های نوین
۶۶	۳/۴. اهم اقدامات پارک ارتباطات و فناوری اطلاعات در توسعه فناوری های نوین

۷۱	توسعه پروژه راهبردی فیبرنوری منازل و کسب و کارها
۷۲	۴- توسعه پروژه راهبردی فیبرنوری منازل و کسب و کارها
۷۲	۴/۱. تهیه و تصویب بسته حمایتی برای توسعه ارتباطات ثابت
۷۵	۴/۲. فراخوان مشارکت اپراتورهای ارتباطی در توسعه فیبر نوری و امضای تفاهم نامه با ۹ اپراتور برای راه اندازی هشت و نیم میلیون پوشش
۷۵	۴/۳. راه اندازی سامانه iranfttx.ir برای پایش پیشرفت پروژه
۷۶	۴/۴. پوشش فیبر نوری حدود دو میلیون و پانصد هزار خانوار و کسب و کار در کشور
۷۷	ارتقاء امنیت زیرساخت های ارتباطی و اطلاعاتی کشور و سالم سازی فضای مجازی
۷۸	۵. ارتقاء امنیت زیرساخت های ارتباطی و اطلاعاتی کشور و سالم سازی فضای مجازی
۷۸	۵/۱. ایجاد تمرکز عملیاتی و شتاب بخشی ارتقاء امنیت زیرساخت های ارتباطی کشور
۷۸	۵/۲. تقویت تیم های واکنش سریع رخداد در مرکز ماهر با همکاری مراکز آرای دانشگاهی
۷۹	۵/۳. تهیه پیش نویس آیین نامه اعتبار سنجی محصولات افتا
۷۹	۵/۴. برگزاری کنفرانس ظرفیت شبکه ملی اطلاعات با موضوع «امنیت، تاب آوری و پایداری»
۸۰	۵/۵. تهیه نظام نامه پدافند غیرعامل حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات
۸۰	۵/۶. راه اندازی سامانه هوشمند کشف پیامک های قمار و کلاهبرداری
۸۱	۵/۷. برگزاری رزمایش در حوزه پدافند غیرعامل
۸۱	۵/۸. تعدد مسیرهای دسترسی به شبکه جهانی اینترنت جهت ارتقای پایداری و افزایش قابلیت اطمینان برقراری ارتباطات بین المللی
۸۲	۵/۹. تهیه طرح های مهم پژوهشی در شبکه ملی اطلاعات جهت اجرای دقیق و کامل برنامه های شبکه ملی
۸۲	۵/۱۰. رونمایی از سرویس رادار بازی
۸۴	۵/۱۱. راه اندازی زیرساخت اینترنت ایمن برای کودکان و نوجوانان
۸۴	۵/۱۲. راه اندازی سرویس رفع تحریم ۴۰۳

شتاب بخشی به توسعه صنعت فضایی کشور

۸۷	۶- شتاب بخشی به توسعه صنعت فضایی کشور
۸۸	۶/۱. برگزاری منظم جلسات شورای عالی فضایی در دولت سیزدهم
۸۹	۶/۲. توسعه پرتابگرها برای پرتاب ماهواره های بومی
۹۰	۶/۳. آغاز عملیات اجرایی ساخت بزرگترین پایگاه فضایی کشور
۹۱	۶/۴. بهره برداری از ماهواره نور ۲
۹۲	۶/۵. پرتاب و بهره برداری از ماهواره سنجش از دور خیام
۹۳	۶/۶. بهره برداری عملیاتی از مرکز کنترل و عملیات ماهواره های سنجش از دور
۹۴	۶/۷. آماده سازی و تکمیل ماهواره های جدید
۹۶	۶/۸. توسعه سامانه های ملی برای پایش مبتنی بر داده های فضایی

۹۷	.....	هوشمندسازی و ارتقاء خدمات پستی و پست بانک
۹۸	.....	۷- هوشمندسازی و ارتقاء خدمات پستی و پست بانک
۹۸	.....	۷/۱. هوشمندسازی و ارتقاء خدمات پستی
۱۰۱	.....	۷/۲. توسعه خدمات پست بانک
۱۰۳	.....	توسعه تعاملات بین‌المللی و حضور اثر بخش در مجامع بین‌المللی
۱۰۴	.....	۸- توسعه تعاملات و حضور اثر بخش در مجامع بین‌المللی
۱۰۴	.....	۸/۱. حضور در اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی WSIS در سوئیس
۱۰۵	.....	۸/۲. حضور در کنفرانس توسعه ارتباطات WTDC در رواندا
۱۰۵	.....	۸/۳. حضور در اجلاس ICANN در هلند
۱۰۶	.....	۸/۴. دیدار و مذاکره با دبیرکل اتحادیه بین‌المللی ارتباطات ITU
۱۰۶	.....	۸/۵. دیدار و مذاکره با دبیر کل اتحادیه جهانی پست UPU
۱۰۷	.....	۸/۶. دیدار و مذاکره دو جانبه با مقامات بین‌المللی و مقامات ارشد ICT کشورهای هند، ترکیه، قزاقستان، روسیه، نیجریه، گابن
۱۰۸	.....	۸/۷. سفر سه روزه به روسیه برای توسعه تعاملات دو جانبه و فراهم کردن بستر لازم برای توسعه ارتباطات شرکت‌های دو کشور
۱۰۹	.....	۸/۸. مشارکت فعال در سازمان همکاری های منطقه ای (اکو)
۱۰۹	.....	۸/۹. حضور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در کنفرانس وزرای ارتباطات و دیجیتال کشورهای عضو کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه
۱۱۰	.....	۸/۱۰. برگزاری بیست و سومین نشست شورای رگولاتورهای جنوب آسیا (SATRC)
۱۱۰	.....	۸/۱۱. دیدار وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با دبیرکل سازمان DA
۱۱۱	.....	۸/۱۲. برگزیده شدن "پنجره ملی خدمات دولت هوشمند" به عنوان پروژه برتر اتحادیه بین‌المللی ارتباطات
۱۱۲	.....	۸/۱۳. افزایش ۱۰۰ درصدی ترانزیت اینترنت از خاک جمهوری اسلامی ایران
۱۱۳	.....	اقدامات راهبردی ستاد وزارتخانه
۱۱۴	.....	۹. اقدامات راهبردی ستاد وزارتخانه
۱۱۹	.....	سفرهای استانی
۱۲۰	.....	۱۰. سفرهای استانی

امام خمینی (ه)

صحیفه امام- جلد ۱۰- صفحه ۲۰۵

مادامی که ما حق باشیم، پیروز هستیم. حق بودن به این است که ما همه چیزمان را اسلامی کنیم: عقایدمان عقاید اسلام باشد؛ ایمان را در قلبمان تقویت کنیم؛ اعمالمان را تطبیق بدهیم با اسلام، با قرآن؛ و اخلاقمان را مهذب کنیم، تطبیق بدهیم با اسلام. اگر این طور بشویم، ما حقیق، و حق هم پیروز است. ولو اینکه در میدان کشته بشویم.

آیت الله سید ابراهیم رئیسی

رئیس جمهور در نشست با فعالان

اقتصاد دیجیتال

۲۹ فروردین ۱۴۰۲

همه مسئولان و بخش‌های دولتی موظف به تسهیل فضای کسب و کار در اقتصاد دیجیتال و رفع موانع در این حوزه هستند.

بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با دانش آموزان

۱۱ آبان ماه ۱۴۰۱

مطمئن باشید اگر من وظیفه‌ی خودم را انجام بدهم، شما وظیفه‌ی خودتان را انجام بدهید، دستگاه‌های مختلف وظایف خودشان را انجام بدهند، هر کدام هر جا هستیم، هر جا ایستاده‌ایم، وظیفه‌ی خودمان را بشناسیم و انجام بدهیم، تمام مشکلات کشور برطرف خواهد شد و کشور به آن آرزوی نهایی خودش خواهد رسید.

هوالعزیز

یادداشت

با روی کار آمدن دولت سیزدهم، کارهای مغفول و عقب افتاده در بخش زیست بوم ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور با شتاب و عزم جدی تری در این وزارتخانه دنبال می شود که نوید بخش شروعی تازه همراه با تلاش جهادی است تا زمینه برای استفاده از تمامی ظرفیت‌های امید بخش در راستای اعتلای کشور فراهم شود.

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نیز همگام با دیگر دستگاه‌های اجرایی کشور، در مسیر تحقق اهداف و وعده‌های دولت سیزدهم، سیاست‌ها و اولویت‌های اصلی خود را در راستای تحقق شعار سال، سند تحول، منویات مقام معظم رهبری، «توسعه شبکه ملی اطلاعات به عنوان زیرساخت توسعه فضای مجازی کشور»، «توسعه دولت هوشمند»، «توسعه و رونق اقتصاد دیجیتال در کشور»، «توسعه صنعت فضایی»، «هوشمند سازی شبکه پستی»، «توسعه تعاملات و حضور اثربخش در مجامع بین‌المللی»، «توسعه ارتباطات روستایی» و ... تعیین کرده و در دستور کار خود قرار داده و تمام امکانات، ظرفیت‌ها و توان خود را برای دستیابی به این اهداف بسیج کرده است.

مدیریت جهادی الهام‌گرفته از ایمان اسلامی و اعتقاد به اصل «ما می‌توانیم»؛ عامل عزت و پیشرفت ایران در همه‌ی عرصه‌هاست. فعالان و متخصصان خانواده بزرگ ارتباطات کشور با درک و شناخت وضعیت موجود، با روحیه جهادی، تمام توان و تلاش خود را در انجام وظایف و برنامه‌های محوله به کار بسته و در سایه الطاف الهی کارهای بزرگ و کم نظیری را در این حوزه انجام داده اند تا طعم شیرین فناوری را به کام مردم عزیزمان بچشانند.

مجلد حاضر، گوشه‌ای از تلاش‌ها و زحمات خستگی ناپذیر همکارانم در مجموعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، که در این نهضت عظیم خدمت در دولت سیزدهم، به بار نشسته است، به پیشگاه ملت ایران عرضه می‌شود.

... و این پایان راه نیست! این راه ادامه دارد! و ما همچنان بر سر عهده‌ی که بسته‌ایم، می‌مانیم!

عیسی زارع پور

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات

مقدمه

چشم انداز برنامه های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت سیزدهم استفاده حداکثری از قابلیت ها و ارزش افزوده های ارتباطات و فناوری اطلاعات ظرفیت های فضای مجازی برای رسیدن به ایران هوشمند و متصل است. در این مسیر با بکارگیری ظرفیت تمام بازیگران زیست بوم و بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات شاهد تحولات عمیق و وسیعی در شبکه ارتباطی کشور هستیم. این وزارتخانه با بسیج تمام امکانات تلاش می کند با تاکید بر ایجاد شفافیت، ارتقاء کارآمدی و بسط عدالت از طریق ارائه خدمات به صورت هوشمند، تأمین و تسهیل ارتباطات فراگیر، ارائه خدمات محتوای داخلی، ایجاد و توسعه زیرساخت های ارتباطی امن و پایدار در تمام ارکان دولت و جامعه، تمدن سازی در فضای مجازی و ارتقاء جایگاه اقتصاد دیجیتال به عنوان پیشران و موتور محرک پیشرفت همه جانبه با در نظر گرفتن ارزش های ایرانی - اسلامی مبتنی بر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و در چارچوب سیاست های کلی نظام، در عرصه خدمتگزاری به مردم شریف گام برداشته و طعم شیرین فناوری را به کام ملت عزیز ایران بچشاند.

اینک نیمی از عمر دولت سیزدهم سپری شده است و بر اساس اولویت ها و سیاست های این وزارتخانه، اقدامات زیادی انجام شده و پروژه های بسیار زیاد و مهم دیگری در مراحل اولیه و در حال اجراست که انشالله در این دو سال باقیمانده به ثمر نشست و به بهره برداری خواهد رسید.

در این راستا برای رسیدن به ایران هوشمند و در تراز انقلاب اسلامی در افق ۱۴۰۴، با اتکا به رهنمودهای مقام معظم رهبری و براساس اسناد بالادستی و سند تحول دولت مردمی، ۸ مأموریت راهبردی مرتبط با این وزارتخانه در سرلوحه اهداف قرار دارد که عبارتند از:

- ۱- شتاب بخشی به روند اجرای شبکه ملی اطلاعات
- ۲- بسترسازی برای تحقق دولت هوشمند
- ۳- بسترسازی برای توسعه اقتصاد دیجیتال و توسعه فناوری های نوین
- ۴- پروژه راهبردی فیبرنوری منازل و کسب و کارها
- ۵- ارتقای امنیت زیرساخت های ارتباطی و اطلاعاتی کشور و سالم سازی فضای مجازی
- ۶- شتاب بخشی به توسعه صنعت فضایی کشور
- ۷- هوشمندسازی و توسعه خدمات پستی و پست بانک
- ۸- توسعه تعاملات بین المللی و حضور اثر بخش در مجامع بین المللی

امید که اقدامات و دستاوردهای مدیران، متخصصان و کارکنان خدوم مجموعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان ها و شرکت های تابعه و بخش خصوصی موجب رضایتمندی هموطنان عزیز در جای جای سرزمین پهناور ایران، باشد و ثمره آن در زندگی روزمره مردم جاری و ساری شود.

در این کتاب، ابتدا با نیم نگاهی به عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در شش ماهه سال ۱۴۰۰، سعی شده است اقدامات شاخص و راهبردی و آخرین دستاوردهای حاصل شده از این مأموریت های راهبردی در سال ۱۴۰۱ در معرض دید مردم شریف ایران قرار گیرد.

عهد ما با مردم عزیز سرزمین مان پا برجاست و تا تحقق کامل تمامی اهداف و برنامه ها دست از تلاش بر نخواهیم داشت.

مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی

نیم‌نگاهی به عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (در شش ماه دوم ۱۴۰۰)

سیاست وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت سیزدهم عدالت در توسعه ارتباطی بوده است و این مهم را از زمان شروع به کار با بسترسازی برای تحقق دولت هوشمند، شتاب بخشی به روند اجرای شبکه ملی اطلاعات و هوشمند سازی و ارتقا خدمات پستی لحاظ کرده و با اقدامات صورت گرفته در همین مدت کوتاه، گام مهمی در توسعه حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات برداشته است.

در این بخش، به صورت مختصر برخی از اقدامات شاخص صورت گرفته در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ آورده شده است. بی تردید، بسیاری از فعالیت‌های صورت گرفته در این بازه زمانی، بصورت مستمر در سال ۱۴۰۱ نیز ادامه داشته و تا انتهای دولت نیز ادامه خواهد یافت.

تشکیل شورای راهبری توسعه شبکه ملی اطلاعات

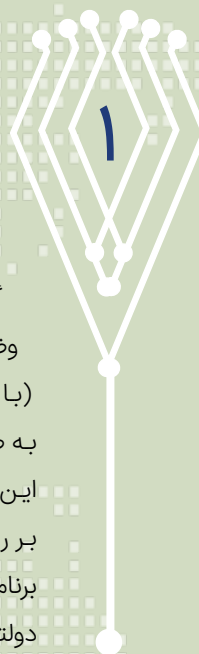
پس از آن که دولت سیزدهم سکان اداره امور دولت را به دست گرفت، به منظور تحقق کامل شبکه ملی اطلاعات، به عنوان « شبکه پرسرعت، با کیفیت و امن در گستره جغرافیایی جمهوری اسلامی ایران که طیف متنوعی از خدمات با کیفیت مورد نیاز مردم بر بستر آن عرضه می‌شود»، برای آسیب‌شناسی روند گذشته و تدوین نقشه راه جدید، "شورای راهبری توسعه شبکه ملی اطلاعات" را تشکیل داد تا ضمن ترسیم وضعیت موجود، بازتعریف پروژه‌های قبلی، تعریف پروژه‌های جدید و تدوین شاخص‌های کمی قابل سنجش (با هماهنگی شورای عالی فضای مجازی)، نسبت به ارزیابی اقدامات و رصد روند پیشرفت پروژه‌های مربوطه به صورت هفتگی اقدام کند.

این شورا با برگزاری منظم و هفتگی (۲۱ جلسه) تا پایان سال ۱۴۰۰، نسبت به پایش اطلاعات و آمار و نظارت بر روند اجرای پروژه‌ها اقدام کرده است.

برنامه‌ریزی کلان برای توسعه صنعت ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشور در تعامل با تمامی ذینفعان در بخش دولتی و خصوصی؛ راهبری و نظارت کلان و ارزیابی عملکرد فعالیت‌های ستاد وزارت، شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه برای تحقق برنامه‌ها و اهداف مصوب؛ ایجاد انسجام و راهبری نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در ستاد وزارت، شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه؛ ایجاد سامانه یکپارچه برخط برای پایش اطلاعات و آمار بخش و نظارت بر برنامه‌ها و پروژه‌ها و ارتقاء سطح تعاملات با سازمان برنامه‌بودجه و نهادهای نظارتی از جمله وظایف این شورا است.

آغاز عملیات تمرکز زدایی و رفع قطبیت ترافیک شبکه ملی اطلاعات از تهران

بهینه سازی، اصلاح مهندسی ترافیک در شبکه و تمرکز زدایی داخلی و خارجی یکی از اهداف طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات مصوب سال ۱۳۹۹ شورای عالی فضای مجازی می باشد که بر این اساس از آغاز دولت سیزدهم یکی از برنامه‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات رفع تمرکز زدایی و بهبود ترافیک در شبکه ملی اطلاعات کشور بوده که در این راستا نسبت به ایجاد کمیته «اصلاح مهندسی ترافیک شبکه ملی اطلاعات» و «باز مهندسی جریان ترافیک داده کشور» اقدام کرده است. توزیع ترافیک در لایه شبکه شامل توزیع دسترسی به اینترنت در نودهای IGW و نقاط توزیع ترافیک (IXP)، طرح جدید تعرفه‌گذاری سرویس‌های VPLS و IXP با لحاظ کردن تمرکز زدایی از تهران، ناحیه بندی مراکز توزیع ترافیک داخلی (IXP)، ایجاد نقطه حضور در خارج از کشور، ایجاد و راه‌اندازی DNS شبکه ملی اطلاعات در نقاط توزیع ترافیک از جمله اقدامات انجام شده به منظور بهینه سازی و بهبود ترافیک داخلی و خارجی در کشور است.

تشکیل جلسه شورای عالی فضایی

۳

با توجه به نقش شورای عالی فضایی در سیاستگذاری و راهبری توسعه فضایی کشور، پس از یک وقفه یازده ساله و تبعات آن در تأخیر و توقف برنامه‌های توسعه صنعت فضایی کشور، نخستین جلسه شورای مذکور در پنجم آذر ماه ۱۴۰۰ به ریاست رییس جمهور در محل وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تشکیل شد. در نخستین جلسه شورای عالی فضایی، مصوبات مهمی مورد تصویب واقع شد. از مهم‌ترین مصوبات جلسه اول این شورا می‌توان به طراحی و ساخت ماهواره‌های بومی، تثبیت دستیابی به مدارهای عملیاتی، دستیابی به مدار ۳۶۰۰۰ کیلومتری، احداث و توسعه مراکز جمع‌بندی و آزمون سامانه‌های فضایی، توسعه فناوری‌های پرتابگرهای سوخت مایع و سوخت جامد، بهره‌برداری از ماهواره سنجش از دور ملی، پیگیری حقوق سرزمینی کشور در مواجهه با منظومه‌های ماهواره‌ای، توسعه نفوذ سرریز فناوری فضایی در حوزه‌های صنعتی، توسعه کاربردهای خدمات فضا پایه و تأمین اعتبارات مورد نیاز شتابدهی و رشد صنعت فضایی در قوانین و بودجه سنواتی اشاره کرد.

بلافاصله پس از تشکیل شورا، اجرای آنها در

دستور کار قرار گرفت و نتیجه تلاش متخصصان این صنعت در اسفند ۱۴۰۰ قرار گرفتن اولین ماهواره سنجشی جمهوری اسلامی ایران در مدار ۵۰۰ کیلومتری بود و بدین ترتیب عملاً مسیر تثبیت تزریق ماهواره در لایه لئو هموار شد.

تشکیل کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال در دولت

با توجه به اهمیت حوزه اقتصاد دیجیتال و ضرورت ایجاد هماهنگی و مشارکت فعال همه نهادها و دستگاه‌های اجرایی کشور، هیأت وزیران در آذرماه ۱۴۰۰ به استناد اصول ۱۲۷ و ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی و به منظور راهبردی و هماهنگی توسعه اقتصاد دیجیتال و دستیابی به کسب سهم ۱۰ درصدی اقتصاد دیجیتال از کل اقتصاد کشور، با تشکیل «کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال» با ترکیب وزرای ارتباطات و فناوری اطلاعات (رئیس)، امور اقتصادی و دارایی (دبیر)، صنعت معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، رئیس بانک مرکزی و رئیس سازمان صداوسیما موافقت کرد. از جمله دستاوردهای این کارگروه در ابتدای تشکیل، حل مشکل کسب و کارهای دیجیتال برای ورود به بازار سرمایه بود که با ورود اولین شرکت، مسیر برای ورود سایر کسب و کارهای دیجیتال کشور به بازار سرمایه نیز هموار شد.

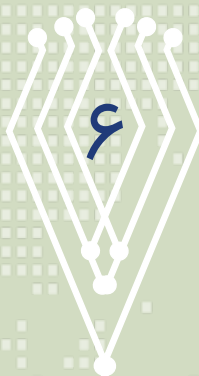
۱۴

بهره برداری از فرکانس جدید ۲۳۰۰ برای توسعه ظرفیت شبکه تلفن همراه کشور

فرکانس‌هایی که برای انتقال صوت و داده در ارتباطات سیار استفاده می‌شوند، منابع خدادادی و در عین حال محدودی هستند. امروزه با توسعه کاربردها و کاربری‌ها، رشد کاربران و افزایش نمایی ترافیک در شبکه تلفن همراه، به موازات ارتقای فناوری‌های نسل جدید شبکه‌های همراه؛ آزادسازی و افزودن لایه باند فرکانسی از جمله باند فرکانسی ۲۳۰۰ مگاهرتز با هدف ایجاد ظرفیت‌های جدید برای بهبود کیفیت و سرعت ارتباطات تلفن همراه و جبران رشد ترافیکی شبکه اپراتورهای همراه امری ضروری است. تا چندی پیش بخشی از محدوده فرکانسی ۲۳۰۰ در اختیار اپراتورهای همراه داخلی قرار نگرفته بود تا نهایتاً با برگزاری مزایده واگذاری باند فرکانسی ۲۳۰۰ در اردیبهشت سال ۱۴۰۰ و صدور پروانه بهره‌برداری توسط سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، همراه اول و ایرانسل توانستند ۴۰ مگاهرتز از این باند را در اختیار گیرند و بلافاصله برنامه‌های خود را برای تأمین تجهیزات و تشکیل تیم‌های داخلی با اهداف توسعه ظرفیت شبکه پهن باند نسل چهارم و راه‌اندازی سایت‌های ارتباطی روی لایه فرکانسی جدید سایت TD-LTE برای سایت‌هایی که تمامی لایه‌های فرکانسی را در باند FDD دارند و هیچ راه افزایش ظرفیتی به جز اضافه شدن لایه جدید فرکانسی ندارند، آغاز کردند. در همین راستا شرکت ایرانسل در ۲۰ بهمن ۱۴۰۰ در مراسمی با حضور برخط وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات بهره‌برداری از باند فرکانسی ۲۳۰۰ مگاهرتز را آغاز کرد.

استفاده از این باند فرکانسی در شهرهای بزرگی مانند تهران، مشهد، کرج، اهواز و تبریز و ... که با اشباع ظرفیت رو به رو هستند، در اولویت است. حدود ۷۰ درصد گوشی‌های موجود که در اختیار مشتریان این دو اپراتور هستند امکان استفاده از این باند فرکانسی را دارند.

تهیه طرح توسعه ترانزیت اینترنت از خاک جمهوری اسلامی ایران

کشور ما به صورت خدادادی، زمینه تبدیل به هاب منطقه‌ای ترانزیت داده را دارا است. ترانزیت داده بین غرب و شرق دنیا از طریق ایران برای کشورهای همسایه نیز مزیت کاهش زمان بینگ ۲۰ تا ۳۰ میلی ثانیه ناشی از کوتاه شدن فاصله تا مراکز داده در اروپا و همچنین امکان تعمیر و بازسازی خرابی مسیرهای فیبر در کوتاه‌ترین زمان نسبت به مسیرهای دریایی مثل دریای عمان، خلیج عدن و کانال سوئز را به همراه دارد که در سال‌های گذشته مورد بی مهری قرار گرفته است. اما در دهه فجر ۱۴۰۰ از نقشه راه عملیاتی شدن چنین ظرفیتی رونمایی شد. با اجرای این طرح، پایداری خدمات ترانزیت کشور و سهم ما از ترانزیت ارتباطات در منطقه افزایش و شرایط رقابتی برای ارائه خدمات ترانزیت داده به کشورهای همسایه بهبود یافته و همچنین ظرفیت ترانزیت داده از مرزهای شمال غربی به مرزهای غربی، شرقی و جنوبی کشور ایجاد شده است.

برای شتاب بخشیدن به تحقق این امر، از ابتدای دولت سیزدهم، قراردادهای جدید ترانزیت بین المللی داده منعقد و همین امر موجب افزایش ترانزیت ترافیک از خاک کشورمان شد.

افتتاح پروژه ملی و راهبردی سیگنال رسانی زمینی مبتنی بر فیبر نوری به ایستگاه‌های صدا و سیما در کل کشور

در راستای اجرای منویات مقام معظم رهبری و به منظور قطع وابستگی پخش سراسری سازمان صداوسیما از ماهواره و حفظ استقلال فنی رسانه ملی در مواجهه با تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی، پروژه سیگنال‌رسانی زمینی به ایستگاه‌های صدا و سیما در سال ۱۳۹۲ در شرکت ارتباطات زیرساخت آغاز شد. هدف از اجرای این پروژه دستیابی به پوشش سراسری برای صدا و سیما از طریق تجهیز تعداد ۳۹۸ ایستگاه رادیوهای میکروویو در بیش از ۹۰ درصد از پهنه جغرافیایی ایران اسلامی بود. این پروژه مهم و راهبردی که با همت و همکاری مسئولین شرکت ارتباطات زیرساخت و حوزه معاونت فنی سازمان صدا و سیما در چهل و سومین طلیعه پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران رسماً افتتاح و به بهره‌برداری رسید؛ جلوه دیگری از توانمندی داخلی و تلاش و زحمت فرزندان پر افتخار این مرز و بوم است که در راستای برنامه‌های پدافند غیرعامل، حفظ استقلال و قطع وابستگی به شبکه‌های ماهواره‌ای خارجی صورت پذیرفت.

هوشمندسازی و ارتقاء خدمات پستی

شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران، در دولت سیزدهم هوشمندسازی شبکه پستی کشور و ارایه خدمات نوین و افزایش کیفیت خدمات پستی را در دستور کار خود قرار داد. از جمله دستاوردهای این رویکرد، راه اندازی بزرگترین مرکز هوشمند تفکیک پستی کشور با سرعت تفکیک ۱۲۰۰۰ بسته در ساعت است.

حضور در نشست وزرای ارتباطات هشت کشور اسلامی در حال توسعه در ترکیه

۹

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در دوازدهمین شورای ارتباطات و اطلاعات سازمان کشورهای در حال توسعه که با حضور وزیران و نمایندگان بیش از ۵۵ کشور در استانبول ترکیه برگزار شد، شرکت کرد. دستاوردهای مهم این حضور عبارتند از:

- سخنرانی در صحن علنی با موضوع:

(۱) تشریح پیشرفت‌ها و توانمندی‌های جمهوری اسلامی ایران در زمینه ارتباطات و فناوری‌های اطلاعاتی

(۲) لزوم بهره‌گیری حداکثری از فناوری اطلاعات برای بهبود کیفیت زندگی بشر

- (۳) لزوم برنامه‌ریزی برای توسعه پلتفرم‌های منطقه‌ای
- دیدار با داتوکو جعفر کوشاری، دبیرکل سازمان کشورهای در حال توسعه و ارایه پیشنهاد تشکیل کمیته ارتباطات و فناوری اطلاعات این سازمان به میزبانی ایران
- دیدار با وزرای ارتباطات ترکیه و آذربایجان و مذاکره و رایزنی پیرامون توسعه پلتفرم‌های منطقه‌ای و همچنین راه‌اندازی مراکز داده مشترک

حضور در شانزدهمین نشست حکمرانی اینترنت IGF در لهستان

مجمع راهبری اینترنت یک بستر باز و فراگیر برای مشارکت ذینفعان در مباحث سیاستی اینترنت و ارائه راه‌حل برای موضوعات و چالش‌های مشترک و تسریع دسترسی جوامع به اینترنت و نیز هنجارسازی در حوزه حکمرانی فضای مجازی بوده و هدف از آن بحث بر سر مسائل مرتبط با حاکمیت و راهبری اینترنت، سیاستگذاری‌های مربوط به آن و مسائل امنیتی در این زمینه است. آخرین اجلاس در آذر ماه سال ۱۴۰۰ در کشور لهستان در خصوص موضوعات مهمی چون مسئولیت‌پذیری پلتفرم‌ها، توسعه و قانونگذاری در عرصه هوش مصنوعی، همکاری‌های دیجیتال و امنیت سایبری برگزار شد. این وزارتخانه با مشارکت فعال و کنشگرانه موفق شده است به اهداف مهمی چون رصد تحولات و کسب اشراف نسبت به روندهای بین‌المللی فضای سایبری در دو حوزه حکمرانی اینترنت و هنجارسازی‌های امنیت سایبری؛ شناسایی مزیت‌ها، فرصت‌ها و ظرفیت‌های حضور کنشگرانه و نقش‌آفرینی مؤثر در رویدادهای آتی؛ آشنایی با تجربیات موفق سایر کشورها در حوزه‌های مختلف حکمرانی فضای مجازی؛ بیان مواضع و دغدغه‌های جمهوری اسلامی ایران در جریان نشست‌های برگزار شده در اجلاس و تأکید بر ارتقاء الگو و لزوم تجدیدنظر جدی در برخی روندهای جاری در حکمرانی فضای سایبر دست یابد.

اقدامات مهم و راهبردی
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
(سال ۱۴۰۱)

۱ شتاب بخشی به

روند اجرای

شبکه ملی اطلاعات

این رمزبینه حاوی محتوای تصویری مرتبط با بخش پیش رو است.

۱. شتاب بخشی به روند تحقق شبکه ملی اطلاعات

شبکه ملی اطلاعات، «یک شبکه پرسرعت، با کیفیت و امن در گستره جغرافیایی جمهوری اسلامی ایران است که طیف متنوعی از خدمات با کیفیت، مورد نیاز مردم بر بستر آن عرضه می شود». توجه و تاکید بر مقوله تضمین امنیت زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری شبکه ملی اطلاعات و پیش‌بینی پیوست فرهنگی برای پروژه‌های آن، از جمله نکات مهمی است که در طراحی و اجرای این طرح مهم ملی لحاظ شده است.

به منظور تحقق کامل شبکه ملی اطلاعات، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با هدف تکمیل، ساماندهی، تقویت و پایدارسازی زیرساخت‌های مربوطه (علی‌رغم کندی روند تکمیل آن در دولت‌های قبل)، با استفاده از تمامی ظرفیت‌های موجود سازمان‌های تابعه و نیز دست‌اندرکاران زیست بوم ارتباطات و فناوری اطلاعات در سراسر کشور، به صورت جهادی اقدامات لازم را بعمل آورده است. در این راستا برای آسیب‌شناسی روند گذشته و تدوین نقشه راه جدید، شورایی با ریاست وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات تشکیل شده که ضمن ترسیم وضعیت موجود، بازتعریف پروژه‌های قبلی، تعریف پروژه‌های جدید و تدوین شاخص‌های کمی قابل سنجش (با هماهنگی شورای عالی فضای مجازی) با برگزاری ۴۶ جلسه، نسبت به ارزیابی اقدامات و رصد روند پیشرفت پروژه‌های مربوطه اقدام کرده است. با تعیین طرح «توسعه شبکه ملی اطلاعات» به عنوان طرح راهبردی وزارت متبوع، به رغم موانع و مشکلات عدیده، تا کنون اقدامات اساسی و بنیادین برای تسریع در پیشبرد امور و جبران عقب‌ماندگی تکالیف مندرج در سند معماری و طرح کلان شبکه ملی اطلاعات مصوب ۱۳۹۹/۰۶/۲۵ شورای عالی فضای مجازی، انجام شده است و در این راستا برنامه عملیاتی توسعه شبکه ملی اطلاعات مبتنی بر اهداف عملیاتی و شاخص‌های مربوطه با بهره‌گیری از نظرات خبرگان و متخصصان بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات پس از برگزاری جلسات متعدد با کارشناسان مرکز ملی فضای مجازی نهایی شد و طی نامه شماره ۴۱۸۹/م مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۲ به مرکز ملی فضای مجازی ارسال و مجدداً براساس نقطه‌نظرات مرکز مذکور اصلاحیه آن طی نامه شماره ۸۷۰۳/م مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۱ ارائه شده است.

بر مبنای برنامه عملیاتی موضوع بند (۲) این سند، مقرر شده بود تا پایان سال ۱۴۰۱، ۵۵ درصد از شبکه ملی اطلاعات تکمیل و توسعه یابد که این امر تحقق یافت و طبق آخرین ارزیابی‌های صورت گرفته از سوی مرکز ملی فضای مجازی، میزان پیشرفت شبکه مذکور براساس شاخص‌های مورد توافق، از ۲۳ درصد در ابتدای دولت به ۶۰ درصد در انتهای سال ۱۴۰۱ رسید و این پیشرفت در شرایط اخیر کشور کاملاً مشهود است، به گونه‌ای که خدمات مورد نیاز مردم با استفاده از ظرفیت‌های داخلی تأمین و بر بستر شبکه ملی اطلاعات نه تنها قطع اینترنت نداشته‌ایم، بلکه اینترنت با کیفیت و سرعت لازم در دسترس آحاد مردم می باشد.

در عین حال، برای سرمایه‌گذاری توسعه شبکه ملی اطلاعات، با پیگیری‌های صورت گرفته، در سال ۱۴۰۱ برای توسعه این شبکه معادل ۴۴۶۵۵ میلیارد ریال اعتبار و تخصیص از محل درآمدهای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات به این موضوع مهم اختصاص یافت.

۱/۱. بسیج امکانات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای تحقق شبکه ملی اطلاعات

برای تحقق شبکه ملی اطلاعات، تمامی زیرمجموعه‌های وزارتخانه و دست اندرکاران زیست‌بوم ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور با تمام توان وارد میدان شده، شورایی به ریاست وزیر ارتباطات و حضور تمامی ارکان فوق برای «راهبری اجرای شبکه ملی اطلاعات» تشکیل شد که به صورت هفتگی پیشرفت پروژه‌ها را رصد می‌کند.

مبنای اجرای شبکه ملی اطلاعات، مصوبه شماره ۹۹/۱۰۴۴۴۱ مورخ ۱۳۹۹/۷/۱۶ شورای عالی فضای مجازی با عنوان «طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات» بوده که در آن تکالیف دستگاه‌های مختلف در قالب ۳۰ هدف عملیاتی شبکه و ۵۳ اقدام عملیاتی مشخص شده است.

برای اجرای تکالیف وزارت متبوع در سند یاد شده، بیش از ۲۰۰ پروژه در قالب «۷ کلان پروژه» با عناوین زیر تعریف شده که به صورت هفتگی مورد پیگیری قرار می‌گیرند.

- توسعه زیرساخت‌های ارتباطی
- توسعه زیرساخت‌های اطلاعاتی
- توسعه خدمات پایه کاربردی

• بازدید وزیر ارتباطات از مرکز رصد شبکه ملی اطلاعات

- مدل اقتصادی و مزیت بخشی به خدمات و محتوای داخلی
- امنیت
- استقلال شبکه
- بومی سازی تجهیزات و محصولات مورد نیاز

لازم به ذکر است که بر اساس شاخص های عملیاتی توافق شده با مرکز ملی فضای مجازی و ارزیابی صورت گرفته توسط آن مرکز، میزان پیشرفت تحقق شبکه ملی اطلاعات تا پایان اسفند ماه به ۶۰ درصد رسید، این در حالیست که در ابتدای دولت سیزدهم در حدود ۲۳ درصد بوده است.

۱.۲. توسعه و بهبود زیرساخت های ارتباطی

زندگی در عصر حاضر به گونه ای است که دسترسی به ارتباطات پرسرعت و با کیفیت، بیش از پیش به یک ضرورت تبدیل شده است. یکی از رسالت های مهم وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، توسعه زیرساخت های ارتباطی با کیفیت در اقصی نقاط کشور برای اتصال به شبکه ملی اطلاعات بوده که از ابتدای دولت سیزدهم به صورت ویژه در دستور کار قرار گرفته است. اقدامات مهمی در این زمینه در سال ۱۴۰۱ صورت گرفته است که در ادامه ذکر می شود.

۱/۲/۱. اتصال پایدار و پرسرعت روستاهای بالای بیست خانوار کشور به شبکه ملی اطلاعات

توجه به توسعه زیرساخت های ارتباطی در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته از جمله مهم ترین عوامل گسترش همه جانبه عدالت در توسعه متوازن زیرساخت های فضای مجازی در کشور به شمار می رود که مورد تأکید مقامات نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران نیز می باشد. به این منظور و با هدف حمایت از سرمایه های روستاییان، تقویت نظام اقتصادی روستا، ارتقای سطح رفاه و جلوگیری از مهاجرت آنان، توجه به تامین و توسعه زیرساخت های پایدار و باکیفیت ضروری است.

در ابتدای دولت سیزدهم بیش از ۷۵۰۰ روستا از حدود ۴۰ هزار روستای بالای بیست خانوار کشور، فاقد دسترسی مناسب به شبکه ارتباطی بودند. از این تعداد، حدود ۴ هزار روستا فاقد هر گونه دسترسی به اینترنت بوده و دسترسی ۳۵۰۰ روستا نیز از کیفیت لازم برخوردار نبود. با مجاهدت، کار و تلاش شبانه روزی همکاران این وزارتخانه و همکاری صمیمانه اپراتورهای مخابراتی (همراه اول، ایرانسل، رایتل و شرکت مخابرات ایران)، از ابتدای دولت سیزدهم، تا پایان سال ۱۴۰۱ نزدیک به ۴۰۰۰ روستا به شبکه ملی اطلاعات متصل شده اند که با اتصال این تعداد نزدیک به ۹۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار کشور معادل ۳۵۳۵۰ روستا به شبکه ملی اطلاعات متصل شده اند.

۱/۲/۲. افزایش بیش از دو برابری اعتبارات اتصال روستاها به شبکه ملی اطلاعات با مصوبه دولت

در سال های اخیر تحریم های ظالمانه و افزایش قیمت دلار هزینه اجرا و نگهداری سایت های موبایل را افزایش داده و باعث کندی در روند اجرای سایت های جدید شده و لازم بود در این زمینه، تمهیداتی اندیشیده شود. با تدبیر اتخاذ شده توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در قالب افزایش حق السهم ۳ درصدی درآمد اپراتورهای سراسری کشور به ۷ درصد برای استفاده در طرح خدمات عمومی اجباری روستایی، اعتبارات این طرح به بیش از دو برابر افزایش یافت و این تدبیر خوشبختانه منجر به تسریع در برنامه ریزی برای تحقق و شتاب در اجرای سایت های جدید، توسعه پوشش همراه، دسترسی به شبکه اینترنت و افزایش کیفیت در نقاط روستایی و کمتر برخوردار شده است.

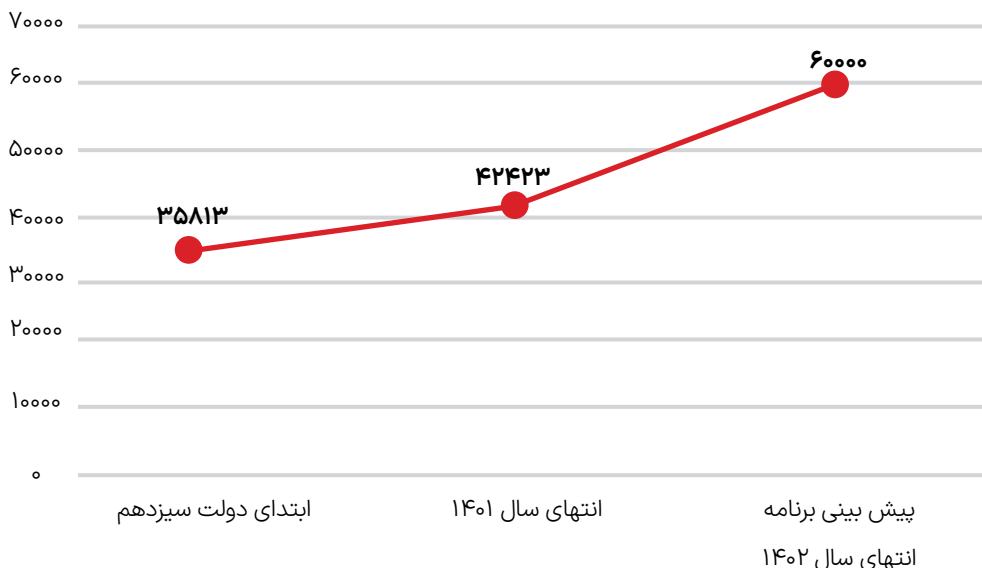
۱/۲/۳. توسعه و پیشرفت پروژه راهبردی افزایش ۷۰ درصدی ظرفیت شبکه زیرساخت کشور

شرکت ارتباطات زیرساخت که متولی شبکه مادر مخابراتی کشور است، وظیفه دارد تا بستری مناسب با ظرفیت و قابلیت توسعه فناوری های آینده ایجاد نماید.

ظرفیت ایجاد شده برای این شبکه در ۱۰ سال گذشته در حدود ۳۰ ترابایت بر ثانیه رسیده بود که قطعاً با راه اندازی طرح فیبرنوری منازل و کسب و کارها و توسعه شبکه دسترسی، این ظرفیت پاسخگوی نیاز کشور نخواهد بود. بنابر این افزایش ضربتی ظرفیت شبکه زیرساخت کشور به میزان ۷۰ درصد، یعنی حدود ۲۰ ترابایت بر ثانیه در دستور کار شرکت ارتباطات زیرساخت قرار گرفته است.

نکته بسیار مهم این است که برای اولین بار در کشور، تجهیزات مورد نیاز این پروژه توسط شرکت های دانش بنیان داخلی تولید می شود. لازم به ذکر است که تجهیزات شبکه تولید شده در این پروژه، از چنان کیفیتی برخوردار است که با تعامل با کشورهای همسایه، در حال صادر شدن به این کشورها است.

نمودار مقایسه ای ظرفیت پهنای باند شبکه زیرساخت کشور (Gbps)

هدف از این توسعه، ایجاد بستر انتقال مناسب برای توسعه شبکه IP/MPLS و دیتای بین الملل از طریق یک سیستم مدیریت شبکه یکپارچه با کیفیت مناسب می باشد؛ شرکت ارتباطات زیرساخت براساس ماتریس ترافیک مورد نیاز خود و توپولوژی ارائه شده، تصمیم به ایجاد یک شبکه انتقال نوری توسعه پذیر، وفق پذیر، ارتقاپذیر، بقاپذیر و پایدار بر پایه فناوری های مبتنی بر OTN-DWDM-ROADM با قابلیت حفاظت و بازیابی اتوماتیک، با ظرفیت طول موج های لاین ۲۰۰ گیگابیت بر ثانیه و با قابلیت انتخاب پارامترهای ظرفیت و نوع مدولاسیون برای ترنسپوندرهای با نرخ بیت متغیر را دارد.

۱/۲/۴. بهبود سرعت اینترنت ثابت و همراه

در کنار برنامه ریزی میان مدت و بلند مدت، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای ارتقای کیفیت شبکه ارتباطی کشور، با انجام برخی اقدامات کوتاه مدت و تشکیل کارگروه پایش کیفیت در سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی و تعامل با اپراتورها توانست وضعیت سرعت اینترنت ثابت و همراه را بهبود بخشد. به طوریکه بر اساس نتایج سایت اسپیدتست (speed test) [یکی از مراجع مهم اندازه گیری سرعت و کیفیت اینترنت در جهان که نتایج خود را به صورت ماهیانه منتشر می کند] شاهد افزایش نسبی سرعت اینترنت ثابت و بسیار هستیم. با اجرای پروژه های در دست اقدام برای بهبود کیفیت شبکه تلفن همراه کشور و نیز اجرای تدریجی پروژه مهم و راهبردی فیبرنوری منازل و کسب و کارها، در پایان سال ۱۴۰۱ میانگین سرعت اینترنت ثابت و همراه به ترتیب ۱۱/۴۴ و ۳۵/۸ مگابیت بر ثانیه بوده است. این در حالی است که میانگین سرعت اینترنت ثابت و همراه در ابتدای دولت سیزدهم (شهریور ۱۴۰۰) به ترتیب ۹/۲۷ و ۲۱/۸ مگابیت بر ثانیه بوده است.

← Iran Median Country Speeds April 2023

Results are updated mid-month for the previous month. Locations must have at least 300 unique user results for mobile or fixed broadband to be ranked in either category.

• تست سرعت اینترنت ثابت و همراه (فروردین ۱۴۰۲)

۱/۲/۵. تعمیر و نگهداری فیبرهای دریایی بین الملل با استفاده از توانمندی داخل کشور

در دولت سیزدهم به لطف الهی و با تلاش مضاعف، متخصصان ایرانی توانستند با سرمایه‌گذاری شرکت ارتباطات زیرساخت با عقد قراردادهای بین‌المللی برای تعمیر کابل‌های فیبردریایی بین‌المللی در دریای عمان و خلیج فارس اقدام کنند. همچنین توانایی تعمیر فیبرهای دریایی دارای پاور نیز نخستین بار توسط یک شرکت ایرانی برای یک شرکت خارجی در خلیج فارس صورت گرفت.

۱/۲/۶. افزایش مراکز تبادل ترافیک کشور (IXP) به ۸ نقطه در کشور و ایجاد ظرفیت مرکز تبادل ترافیک بین الملل

در راستای بهبود کیفیت ارائه خدمات در شبکه، بالا بردن سرعت و کاهش قیمت توزیع محتوا، پروژه افزایش ظرفیت مراکز تبادل ترافیک در دستور کار قرار گرفت. در نتیجه انجام این پروژه ظرفیت کل مراکز تبادل ترافیک داده (IXP) از ۶ ترابایت بر ثانیه به ۲۸ ترابایت بر ثانیه در انتهای سال ۱۴۰۱ رسیده است. از مزایای دیگر این پروژه، پاسخ به نیازهای ارائه‌کنندگان خدمات اینترنتی و تأمین کنندگان محتوا و ارائه سرویس و افزایش ظرفیت قابل ارائه به اپراتورهای داخلی و خارجی و افزایش امنیت اطلاعات و کیفیت سرویس است.

لازم به ذکر است، با توسعه‌های صورت گرفته، برای اولین بار بیک ترافیک IXP ها در کشور به رکورد ۶/۵ ترابایت بر ثانیه رسیده است.

۱/۳ توسعه و بهبود زیرساخت های اطلاعاتی

یکی از اقدامات مهم برای تشکیل شبکه ملی اطلاعات، راه اندازی و تکمیل زیرساخت های اطلاعاتی یعنی مراکز داده، خدمات ابری و مناطق ویژه ارتباطات است.

۱/۳/۱. شروع عملیات اجرایی ایجاد حداقل ۳ قطب مراکز داده کشور

یکی دیگر از اهداف سند «طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات» مصوب شورای عالی فضای مجازی، ایجاد حداقل ۳ قطب مرکز داده در سه استان کشور به منظور ایجاد شبکه زیر ساخت متوازن در سراسر کشور می باشد. قطب مرکز داده، یک مکان مناسب با مجموعه ای از امکانات با جذابیت های بالای اقتصادی و فنی برای استقرار و تجمیع مراکز داده پر ظرفیت قابل توسعه، مطابق با استانداردهای بین المللی و ضوابط داخلی ترجیحا در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بوده که با مشارکت بخش دولتی و خصوصی برای ارائه خدمات مورد نیاز شبکه ملی اطلاعات راه اندازی می شود. به منظور ایجاد سه قطب مرکز داده در کشور با مشارکت بخش خصوصی، کمیته «مراکز داده و محتوا» با حضور نمایندگان دستگاه های اجرایی تابعه و نمایندگان بخش خصوصی تشکیل شده و هم اکنون مراحل اجرایی ۳ قطب در حال اجرا است. از جمله قطب های مراکز داده که عملیات اجرایی آن شروع شده، قطب مراکز داده واقع در منطقه ویژه اقتصادی پیام است. لازم به توضیح است که میزان پیشرفت پروژه راه اندازی قطب های مراکز داده در کشور از ۸ درصد در ابتدای دولت سیزدهم به ۳۵ درصد در انتهای سال ۱۴۰۱ رسیده است.

۱/۳/۲. بهره برداری عملیاتی از نقاط ابری در کشور در قالب ابر ایران

سازمان فناوری اطلاعات ایران به منظور مزیت بخشی کیفی به محتوا و ترافیک داخلی در لایه هسته و همچنین به منظور تمرکززدایی محتوا و خدمات از تهران و توزیع بار ترافیکی که منجر به افزایش پایداری زیرساخت های مورد نیاز کسب و کارهای فعال در شبکه ملی اطلاعات می شود با همکاری شرکت ارتباطات زیرساخت و استفاده از منابع موجود خود در مراکز داده استانی منتخب و همچنین فضای هم مکانی (استقرار تجهیزات فنی) برای شکل گیری سکوی های استقرار خدمات ابری یکپارچه کشوری بر اساس مدل «ساخت، بهره برداری و انتقال» (BOT) اقدام به مشارکت با کنسرسیوم های بخش خصوصی کرده است. همزمان با هفته دولت در شهریور ۱۴۰۱ بهره برداری عملیاتی از ظرفیت ابر یکپارچه توزیع شده سراسری با دو لایه ابر توزیع شده در هفت استان آذربایجان شرقی، خراسان رضوی، فارس، قم، البرز، تهران و اصفهان آغاز شد. با بهره برداری این پروژه، علاوه بر این که سرعت و کیفیت دسترسی به داده ها در کشور افزایش می یابد، ترافیک ارتباطی از پایتخت به کل کشور توزیع می شود و مردم می توانند از نزدیکترین نقطه به محل سکونتشان نسبت به دریافت خدمات اقدام نمایند و این مهم، عدالت ارتباطی را به همراه دارد.

مهمترین ویژگی‌های اجرای پروژه شامل موارد زیر است:

- تمرکززدایی محتوا و خدمات از تهران در راستای اهداف شبکه ملی اطلاعات
- شکل‌گیری و توسعه سکوی ارائه خدمات ابری توزیع شده در کشور
- بروز رسانی مراکز داده و استفاده بهینه از منابع موجود
- ارائه خدمات مورد نیاز کسب و کارهای نوپا به صورت یکپارچه و اقتصادی
- امکان ارائه خدمات ابری به دستگاه‌های دولتی
- امکان ارائه خدمات به تولیدکنندگان محتوا، فراهم‌کنندگان خدمات شبکه توزیع محتوا
- صرفه‌جویی اقتصادی و جلوگیری از خروج ارز از کشور
- توسعه کسب و کار و دانش در کشور

در حال حاضر از ظرفیت‌های فوق‌الذکر برخی از خدمات ابری شامل «زیرساخت بعنوان سرویس (IAAS)»، «حافظه به عنوان سرویس (Object Storage)» و «سرویس توزیع محتوا یا (CDN)» ارائه می‌شود و به زودی سایر خدمات ابری نیز اضافه خواهد شد.

۱/۳/۳. برنامه ریزی برای راه‌اندازی منطقه ویژه ارتباطات و فناوری اطلاعات در منطقه ویژه پیام

به منظور تحقق اهداف مرتبط با زیرساخت ارتباطی و خدماتی شبکه ملی اطلاعات مندرج در سند طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات اقدامات منطقه ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات پیام در دستور کار قرار گرفت که شامل: قطب مرکز داده و دروازه‌های مرزی بین‌الملل است.

۱/۴. توسعه خدمات پایه

شکل گیری خدمات پایه کاربردی بومی (پیام رسان‌ها، شبکه اجتماعی بومی، موتورهای جستجوی بومی، مرورگرهای بومی، سیستم عامل‌های بومی) به عنوان اجزای مهم شبکه ملی اطلاعات، در دستور کار مشترک وزارت ارتباطات و مرکز ملی فضای مجازی است. در راستای مزیت سازی برای خدمات پایه کاربردی و حمایت از پیام‌رسان‌ها و پلتفرم‌های داخلی، سیاست‌ها و اولویت‌های مهمی در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تعیین شده است. در عرصه عمل نیز سلسله اقدامات و برنامه‌های اجرایی پیش‌بینی شده و با جدیت و تلاشی مضاعف پیگیری می‌شود. مهمترین اقدامات و حمایت‌ها در خصوص مزیت سازی برای خدمات پایه کاربردی داخلی در ادامه آمده است:

۱/۴/۱. تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی داخلی

در راستای اجرای سند «تبیین الزامات شبکه ملی اطلاعات» مصوب شورای عالی فضای مجازی و با هدف بسترسازی برای رشد و توسعه کسب و کارها و خدمات بومی در حوزه فناوری اطلاعات در کشور و به طور ویژه، شکل‌گیری، توسعه و ساماندهی پیام رسان‌های بومی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اقدامات راهبردی و حمایتی خود را از این کسب و کارها و خدمات به طور مستمر انجام می‌دهد. اختصاص زیرساخت به پیام‌رسان‌های داخلی در قالب مراکز داده با هدف شکل‌گیری و گسترش پایدار این کسب و کارها و ارائه خدمات بهینه توسط آنان به کاربران از جمله اقدامات انجام گرفته در این خصوص می‌باشد. با حمایت فنی و زیرساختی صورت گرفته از پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی بومی در مجموع بیش از ۳۵ میلیون کاربر یکتا در پیام‌رسان‌های داخلی ایتا، بله و سروش پلاس و بیش از ۳۹ میلیون کاربر یکتا نیز در شبکه اجتماعی و پیام‌رسان روبیکا فعال هستند. در ادامه آمار کابر فعال ماهانه در انتهای سال ۱۴۰۱ به تفکیک در جدول زیر آمده است:

در راستای تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز (ابری و غیر ابری) پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی داخلی، وزارتخانه برنامه‌ریزی‌های لازم برای ۵۰ میلیون کاربر پیام‌رسان‌ها را انجام داده است. در نتیجه حمایت‌های صورت گرفته و فعالیت‌های انجام شده میزان ترافیک روزانه پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی داخلی از ۲۰۰ گیگابایت بر ثانیه در ابتدای دولت سیزدهم به ۱۴۰۰ گیگابایت بر ثانیه در انتهای سال ۱۴۰۱ رسیده است.

روبیکا	۳۹,۰۴۳,۶۳۶	
ایتا	۲۱,۴۶۶,۱۰۹	
بله	۱۵,۹۷۲,۶۹۰	
سروش+	۱۰,۴۲۷,۵۳۹	

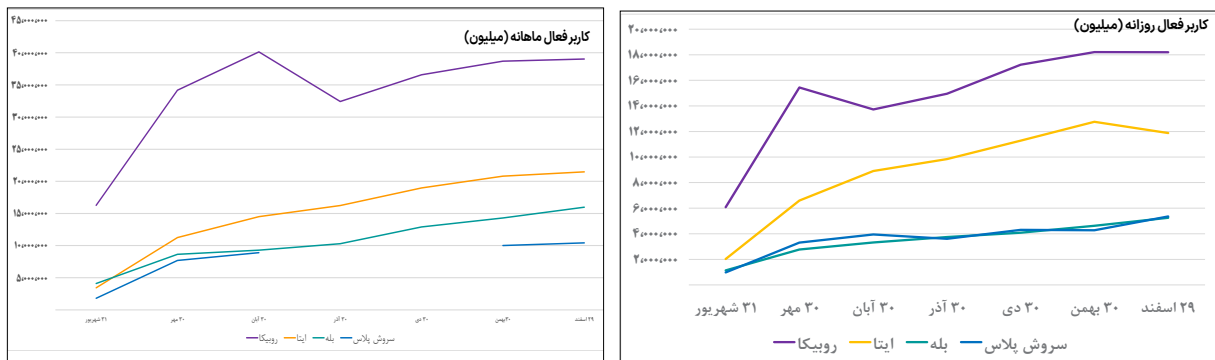
برخی از امکانات پیام‌رسان‌های داخلی

ثبت نام کاربران خارجی	درآمد از ترافیک	خدمات بانکی	نسخه وب	نسخه آی او اس	کیف پول در حال راه اندازی	کانال فروشگاهی	اعلام وضعیت (استتوس)	تماس با خارج از پیام رسان (کال اوت)	تماس تصویری	تماس صوتی	
✓	✓	ندارد	✓	✓	در حال راه اندازی	✓	ندارد	✓	✓	✓	روبیکا
✓	ندارد	ندارد	✓	✓	✓	ندارد	ندارد	ندارد	در حال راه اندازی	در حال راه اندازی	ایتا
✓	ندارد	✓	✓	در حال راه اندازی	✓	✓	✓	در حال راه اندازی	✓	✓	بله
✓	✓	ندارد	✓	✓	✓	✓	ندارد	✓	✓	✓	سروش پلاس

● نشست وزیر با مدیران پیام رسان ها ی داخلی

نمودار تعداد کاربران فعال روزانه و ماهانه پیام رسان ها و شبکه های اجتماعی داخلی

۱/۴/۲. حمایت از پیام رسانهای داخلی با خرید ترافیک تولید شده توسط آنها

علاوه بر اختصاص تسهیلات مالی با هدف تأمین تجهیزات، نیروی انسانی و... به منظور شکل گیری و توسعه پیام رسان های بومی، اختصاص پهنای باند با تعرفه یک سوم با هدف ارائه خدمات ارزان تر و با کیفیت تر توسط پیام رسان های داخلی به کاربران، افزایش کاربران و نفوذ پیام رسان های داخلی و تأمین زیرساخت مورد نیاز پیام رسان ها، خرید ترافیک تولید شده توسط اپراتورهای پیام رسان نیز یکی از دیگر اقدامات صورت گرفته در راستای حمایت از پیام رسان های بومی می باشد. براین اساس ترافیک تولید شده توسط هر پیام رسان به صورت متناوب اندازه گیری شده و معادل ریالی آن به پیام رسان ها پرداخت می شود.

۱/۴/۳. برنامه ریزی برای توسعه اپراتورهای خدمات رسان

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به منظور اجرای کامل اصل ۴۴ قانون اساسی و به موازات واگذاری امور توسعه و ارائه خدمات ارتباطی به بخش خصوصی در سال های گذشته، از ابتدای دولت سیزدهم، واگذاری امور توسعه و ارائه خدمات فناوری اطلاعات را از جمله در حوزه خدمات الکترونیکی و عمومی در قالب اپراتورهای خدمات رسان در دستور کار خود قرار داده است. بر این اساس ضمن انجام مطالعات میدانی و ارائه معماری جامع و کلان سکوی خدمات رسان و شناسایی و ارزیابی ظرفیت های فنی و اقتصادی در کشور برای این مهم برنامه ریزی منسجمی انجام شده و موضوع در دست پیگیری است.

۱/۵ مزیت بخشی به ترافیک داخل و اصلاح مدل اقتصادی شبکه ملی اطلاعات

۱/۵/۱ تدوین مدل جدید اقتصادی برای شبکه ملی اطلاعات

شبکه ملی اطلاعات، با توجه به معماری لایه‌ای و دارا بودن ارکان و اجزای متنوع و ذینفعان مختلف آن از یک ساختار سیستمی پویا و چند وجهی برخوردار است که پایداری و توسعه این شبکه منوط به در نظر گرفتن منافع پایدار برای همه ذینفعان شبکه است. به همین منظور و با توجه به اهمیت موضوع تدوین مدل اقتصادی مناسب برای شبکه ملی اطلاعات از ابتدای دولت سیزدهم، تعریف و تدوین نظام تعرفه و مدل اقتصادی شبکه ملی اطلاعات در دستور کار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار گرفت و با برگزاری پنل‌های تخصصی با حضور متخصصان و ذینفعان امر و همچنین جلسات تخصصی با حضور وزیر، معاونین وزیر و متخصصان امر، پیش نویس سند تدوین شد.

در این مدل اقتصادی سعی شده است تا الگویی پایدار از خلق ارزش برای ذینفعان درون سیستم، با اثرات وضعی و انتقالی (Spillover) برای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر بخش‌های اقتصادی کشور ترسیم شود. بنابراین در گام نخست، شکل‌گیری زنجیره ارزش بین سه رکن «تولید و زیرساخت»، «توسعه و پیاده‌سازی» و «بهره‌برداری و توسعه کاربرد» در شبکه ملی اطلاعات و تعریف و پیاده‌سازی ارتباط مناسب بین بازارها و خرده‌بازارهای موجود در ساختار شبکه ملی اطلاعات مد نظر قرار گرفت.

اعمال مزیت‌بخشی اقتصادی و نظام تعرفه‌گذاری به‌عنوان یک ابزار اقتصادی در کاهش هزینه دسترسی به خدمات کاربردی و محتوای داخلی و در راستای حمایت از توسعه آنها نسبت به سایر رقبای خارجی از اجزای اصلی این مدل اقتصادی می‌باشد.

۱/۵/۲ برنامه ریزی برای مزیت بخشی به ترافیک داخلی

در راستای اجرای سیاست‌های راهبردی مندرج در سند طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات (موضوع مصوبه ۶۶ مرکز ملی فضای مجازی) و حسب اهداف راهبردی و عملیاتی موضوع ماده ۲ سند یادشده در افق ۱۴۰۱ و با توجه به مفاد سند مذکور و نگاهت نهادی مربوطه، در زمینه پیشبرد اهداف عملیاتی شبکه ملی اطلاعات، تکامل اجزا شبکه ملی اطلاعات (موضوع ماده ۴) و تحقق اقدامات کلان مربوطه (موضوع ماده ۵) و در راستای «مزیت‌بخشی اقتصادی و تعرفه‌گذاری رقابتی در دسترسی به خدمات کاربردی و محتوای داخلی به میزان دو برابر»، «مزیت‌بخشی کیفی در دسترسی به خدمات و محتوای داخلی به میزان پنج‌برابر نسبت به محتوای خارجی»، «تأمین کیفیت شبکه در اتصال بین دو نقطه داخلی شبکه‌های هسته و تجمیع با تأخیر کمتر از سی میلی ثانیه و ...»، دولت سیزدهم از ابتدای شروع به کار، موضوع مزیت بخشی به ترافیک داخلی را با توجه به اسناد بالادستی فوق در دستور کار خود قرار داده است. مهمترین اقدامات دولت در این زمینه به شرح زیر می‌باشد:

- پیشنهاد اعمال تخفیف ۹۵ درصدی برای خدمات اتصال به پورت تجهیزات IXP در داخل نواحی نسبت به خدمات مشابه در ناحیه تهران
- ارائه خدمات حمایتی در قالب استفاده از فضای Co-Location در نواحی غیر از تهران؛ به عنوان راهکار ترغیب حضور

- دارندگان محتوا در نواحی غیر از تهران و جلوگیری از ارائه حمایت‌های مربوطه در ناحیه تهران
- برنامه‌ریزی برای خرید محتوای تولید داخل (به صورت مستقیم از دارندگان محتوا) در کلیه نواحی IXP (به جز ناحیه تهران) توسط شرکت ارتباطات زیرساخت و ارائه آن به اپراتورها
  - تهیه و تدوین پیش‌نویس مدل اقتصادی و تعرفه‌گذاری رقابتی در شبکه ملی اطلاعات طی فرایند تصویب در شورای عالی فضای مجازی به عنوان یک ابزار تشویقی برای تکمیل اکوسیستم توزیع محتوا و سرعت بخشی به تحقق آن
  - انعقاد تفاهمنامه همکاری با تجمیع‌کنندگان محتوا، به منظور تسریع در پیاده‌سازی اقدامات اجرایی مورد نیاز برای تمرکززدایی
  - باز طراحی مراکز IXP شرکت ارتباطات زیرساخت با هدف ارتقاء میزان بهره‌وری آنها و ناحیه‌بندی ۵ گانه برای ترافیک مراکز و سیاستگذاری لازم برای توزیع ترافیک داخلی در این مناطق انجام شده است. (ناحیه ۱: استان‌های تهران، البرز، قم، مازندران، سمنان و همدان، ناحیه ۲: استان‌های اصفهان، کرمان، یزد، چهارمحال و بختیاری، مرکزی و لرستان، ناحیه ۳: استان‌های خراسان رضوی، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان و گلستان، ناحیه ۴: استان‌های فارس، خوزستان، بوشهر، هرمزگان، کهگیلویه و بویراحمد، ناحیه ۵: استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، گیلان، زنجان، اردبیل، کرمانشاه، کردستان و ایلام)

۱/۶. استقلال و مدیریت یکپارچه

داشتن یک شبکه پرسرعت، با کیفیت، امن و مستقل یکی از اجزای مهم شبکه ملی اطلاعات است که برآورده کردن الزامات آن در دستور کار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است که اقدامات و تدابیر راهبردی و مهم زیادی برای تحقق این امر صورت پذیرفته است.

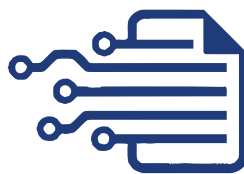
۱/۶/۱. بهره‌برداری عملیاتی از سامانه مرجع همزمانی شبکه (NTP)

سامانه مرجع همزمانی شبکه، یکی از نیازمندی‌های اصلی هر شبکه ای می‌باشد که برای پاسخگویی به درخواست‌های مربوط به همگام سازی زمان در شبکه استفاده می‌شود. یکی از اهداف عملیاتی طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات «تأمین خدمات مستقل زمان شبکه برای همه زیرساخت‌های حیاتی، حساس و مهم کشور بدون وابستگی به سامانه‌های ناوبری جهانی نظیر (GPS)» است تا در صورت قطع دسترسی از سوی ارائه دهندگان این خدمت در خارج از کشور، تمامی تجهیزات به صورت صحیح فعالیت خود را ادامه دهند. در این راستا، و به منظور استقلال از سامانه‌های ناوبری جهانی، سامانه مرجع همزمانی شبکه (NTP) برای تعیین زمان مرجع در شبکه ارتباطی کشور در نظر گرفته شده است.

این سامانه به صورت کاملاً بومی طراحی و پیاده‌سازی شده و در راستای ارائه خدمات برخط بصورت امن، پایدار و با کیفیت در ۷ نقطه در شبکه زیرساخت کشور نصب و در حال بهره‌برداری است.

جدول مقایسه اقدامات عملیاتی اولویت: شتاب بخشی به روند اجرای شبکه ملی اطلاعات

اولویت اصلی	برنامه ها	اقدامات عملیاتی	دستاوردها	ابتدای دولت سیزدهم	انتهای سال ۱۴۰۱	واحد سنجش
شتاب بخشی به تحقق شبکه ملی اطلاعات	شتاب بخشی به تحقق شبکه ملی اطلاعات	مجموع اقدامات ذیل اولویت اصلی شتاب بخشی به روند اجرای شبکه ملی اطلاعات	پیشرفت و توسعه شبکه ملی اطلاعات	۲۳	۶۰	درصد
			نسبت ترافیک داخل به ترافیک کل کشور	۳۵	۶۰	درصد
توسعه زیرساخت‌های ارتباطی	توسعه زیرساخت‌های ارتباطی	توسعه ظرفیت و سرعت زیرساخت های ارتباطی کشور	میانگین سرعت اینترنت همراه کشور	۲۲	۳۵/۸	Mbps
			میانگین سرعت اینترنت ثابت کشور	۱۰/۳	۱۱/۴۴	Mbps
			ظرفیت پهنای باند داده داخلی کشور	۲۸۳۱۰	۳۶۴۵۰	Gbps
			ظرفیت پهنای باند شبکه انتقال	۳۵۸۱۳	۴۲۴۲۳	Gbps
			پوشش نسل ۴ و ۴/۵ ارتباطات سیار	۳۳۳۷۸	۳۶۹۶۲	تعداد سایت
			تعداد سایت راه اندازی شده نسل ۵	۱۰	۴۰۰	تعداد سایت
			تعداد استانهایی که شبکه انتقال آنها نوسازی شده است	مستمر	اقدام مستمر	تعداد استان
			تعداد روستاهای متصل به شبکه ملی اطلاعات	۳۲۲۶۲	۳۵۵۴۵	تعداد روستا
			درصد پوشش اینترنت در روستاهای بالای ۲۰ خانوار کشور	۸۱	۹۰	درصد
			توسعه زیرساخت های اطلاعاتی	توسعه زیرساخت های اطلاعاتی	راه اندازی قطب های مراکز داده در کشور	تعداد قطب‌های مراکز داده که عملیات اجرایی آنها آغاز شده است
توسعه خدمات پایه بومی در کشور	توسعه خدمات پایه بومی در کشور	حمایت فنی و زیرساختی از پیام رسانی بومی و شکل گیری ۴ پیام رسان و شبکه اجتماعی با کاربران میلیونی	درصد پیشرفت پروژه ایجاد و راه اندازی قطب های مراکز داده	۸	۳۵	درصد
			تعداد کاربران ماهانه پیام رسان بله	۱	۱۵	میلیون کاربر
			تعداد کاربران ماهانه شبکه اجتماعی روبیکا	۱۰	۳۸	میلیون کاربر
			تعداد کاربران ماهانه پیام رسان سروش	۲	۱۰	میلیون کاربر
			تعداد کاربران ماهانه پیام رسان ایپتا	۳	۲۰	میلیون کاربر
حمایت از توسعه موتور جستجوی بومی	حمایت از توسعه موتور جستجوی بومی	میزان ترافیک روزانه پیام رسان ها و شبکه اجتماعی بومی	میزان پیشرفت پروژه موتور جستجوی بومی	-	۶۳	درصد
مزیت بخشی به خدمات و محتوای داخلی	مزیت بخشی به خدمات و محتوای داخلی	مزیت بخشی به خدمات و محتوای داخلی	مزیت بخشی به خدمات و محتوای داخلی	۳۲/۸۲	۳۲/۷	میلی ثانیه
			توسعه مراکز تبادل داده (IXP) و توزیع ترافیک در سطح کشور	۶۰۰۰	۲۸۰۰۰	Gbps
			متوسط پیک ترافیک مراکز تبادل داده (IXP) (Output)	۱۷۰۶/۸۹	۳۲۶۴/۴۹	Gbps
			متوسط پیک ترافیک مراکز تبادل داده (IXP) (Input)	۱۵۸۴/۱۶	۳۲۷۳/۳۲۵	Gbps
استقلال و مدیریت یکپارچه منابع شبکه	استقرار سامانه خدمات نام دامنه (DNS)	درصد بارگذاری ترافیک داخلی کشور توسط DNS بومی	۲۰	۶۰	درصد	

بسترسازی برای تحقق

۲

دولت هوشمند

این رمزینه حاوی محتوای تصویری مرتبط با بخش پیش رو است.

۲-بسترسازی برای تحقق دولت هوشمند

یکی از اولویتهای دولت سیزدهم، تحقق دولت هوشمند و ایجاد شفافیت در فرآیندهای ارائه خدمات دستگاههای اجرایی، مبارزه با فساد و حذف امزاهای طلایی در نظام اداری است. علیرغم همه تلاشهای صورت گرفته در سالهای گذشته، حدود ۳۰ درصد از خدمات بصورت الکترونیکی و ۱۰ درصد از خدمات کشور به صورت کاملاً برخط و غیرحضوری به مردم ارائه می‌شد. بنابراین برنامه‌ریزی ویژه‌ای در دولت سیزدهم برای تحقق دولت هوشمند جمهوری اسلامی ایران صورت گرفته است به شکلی که علاوه بر ارائه برخط خدمت (توسط هر سه قوه و نیروی انتظامی و شهرداری‌ها و سازمانهای ارائه‌کننده خدمات عمومی)، به جای مراجعه مردم به دستگاههای اجرایی مختلف، داده‌های اصلی ساماندهی شده و به سهولت بین دستگاههای اجرایی با هدف ارائه خدمات هوشمند به مردم مبادله شود. در این راستا بر اساس پیش‌بینی صورت گرفته در قانون بودجه سال ۱۴۰۱، تمامی دستگاههای اجرایی کشور باید تا پایان شهریور ۱۴۰۱ نسبت به راه‌اندازی «پنجره واحد خدمات هوشمند» خود با ضوابط ابلاغی از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (مصوب شورای اجرایی فناوری اطلاعات) اقدام می‌کردند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نیز، مکلف شده بود تا پایان سال ۱۴۰۱ از طریق «پنجره ملی خدمات دولت هوشمند» خدمات دولت را با یکبار احراز هویت در اختیار عموم مردم قرار دهد. وزارت ارتباطات پیش از موعد مقرر نسبت به راه‌اندازی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند به نشانی my.gov.ir اقدام نمود. سایر دستگاههای اجرایی به تدریج به این سامانه متصل شدند. طبق آمار، تا پایان سال ۱۴۰۱، تعداد ۱۲۶ دستگاه به این پنجره پیوستند. با پیوستن این تعداد دستگاه، تعداد خدماتی که از طریق این پنجره به مردم عرضه می‌شود به ۳۰۰۰ خدمت در پایان سال ۱۴۰۱ رسید. ادامه این مسیر در تدوین لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ نیز پیش‌بینی شده است که با تصویب آن از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی اجرای آن در سال ۱۴۰۲ پیگیری می‌شود.

اهم اقدامات صورت گرفته در این خصوص عبارت است از:

۲/۱. تشکیل جلسات شورای اجرایی فناوری اطلاعات برای هماهنگی و برنامه‌ریزی اقدامات دولت

در سال ۱۴۰۱ یک جلسه شورای اجرایی فناوری اطلاعات با حضور رئیس جمهور و یک جلسه با حضور معاون اول، سایر وزرا و اعضای شورا برای هماهنگی و برنامه‌ریزی اقدامات دولت در زمینه تحقق دولت هوشمند برگزار شده است.

مهمترین تصمیمات صورت گرفته در طی این دو جلسه عبارت است از:

- تصویب معماری و الزامات فنی ارائه خدمات هوشمند (الکترونیکی)
- دستورالعمل اجرایی ایجاد پنجره واحد خدمات هوشمند دستگاههای اجرایی و پنجره ملی خدمات هوشمند (بند «و»)

تبصره ۷ قانون بودجه ۱۴۰۱)

- تصویب نیازمندی‌های تحقق تکلیف قانون برنامه برای ارتقا ۳۰ رتبه‌ای شاخص توسعه دولت الکترونیکی (EGDI)
- تسهیل توسعه شبکه فیبر نوری منازل و کسب و کارها در کشور
- حفظ نیروی انسانی ماهر در بخش فناوری اطلاعات

اهم اقدامات دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات:

- تحقق بیش از ۹۰ درصدی نسخه نویسی و نسخه پیچی الکترونیکی در سراسر کشور و آغاز اجرای طرح سراسری سلامت الکترونیک
- شروع اصلاح فرآیندهای بیمه تکمیلی به منظور حذف کاغذ در ارائه خدمات بیمه تکمیلی با پذیرش نسخه نویسی الکترونیکی، نسخه پیچی الکترونیکی و رسیدگی الکترونیکی از اول آبان ماه
- آغاز الحاق ۱۷ صندوق بیمه درمان پایه (بعد از بیمه سلامت و تأمین اجتماعی) به پایگاه استحقاق سنجی درمان کشور
- آغاز فرآیندهای ایجاد نظام رگولاتوری-اوپراتوری حوزه سلامت الکترونیکی و توسعه خدمات برخط و هوشمند در این بخش با اجرای موارد مندرج در بند «و» تبصره ۷ و سایر اقدامات صورت پذیرفته در وزارت متبوع، در راستای توسعه خدمات دولت هوشمند تعداد دستگاه‌های متصل به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند به ۱۲۶ دستگاه رسید. همچنین تا پایان سال ۱۴۰۱ تعداد کاربران این خدمات به حدود ۱۱/۶ میلیون نفر رسید.

۲/۲. تهیه، تدوین و پیگیری تصویب قوانین، مقررات و ضوابط برای تحقق دولت هوشمند

۲/۲/۱. بند «و» تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و دستورالعمل اجرایی آن

با پیگیری‌های صورت گرفته توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و همکاری و همراهی نمایندگان مجلس شورای اسلامی و سازمان برنامه و بودجه برای ایجاد مدیریت یکپارچه در توسعه دولت هوشمند، حکم مستقلاً برای این موضوع در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ به تصویب رسید (بند «و» تبصره ۷).

متن بند «و» تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۱

به منظور تحقق اهداف دولت هوشمند و ارائه خدمات دولت الکترونیکی به آحاد جامعه و کاهش مراجعات مردمی به دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی :

۱- سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است ظرف حداکثر سه ماه پس از ابلاغ این قانون، فرآیندهای منجر به ارائه خدمات اختصاصی هرکدام از دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی را با اولویت خدمات پرکاربرد اختصاصی دستگاه بهینه کند و برای الکترونیکی کردن، آنها را به دستگاه مربوطه ابلاغ نماید.

۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، معماری کلان و الزامات فنی ارائه خدمات هوشمند و نحوه راه‌اندازی پنجره واحد خدمات هوشمند دستگاه‌ها را تدوین و برای تصویب به شورای اجرایی فناوری اطلاعات ارائه دهد.

۳- دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی مکلف‌اند «پنجره واحد خدمات هوشمند» خود را بر اساس الزامات مصوب شورای اجرایی فناوری اطلاعات حداکثر تا شهریور سال ۱۴۰۱ راه‌اندازی کرده و حداقل یک‌سوم از خدمات اختصاصی خود را با اولویت خدمات پرکاربرد از طریق این پنجره ارائه دهند.

۴- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است مرحله اول «پنجره ملی خدمات هوشمند دولت» را تا پایان دیماه سال ۱۴۰۱ راه‌اندازی کند. دستگاه‌های موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و نهادهای عمومی مکلف‌اند در تعامل با وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، پنجره واحد خدمات هوشمند خود را به «پنجره ملی خدمات هوشمند دولت» متصل نمایند به گونه‌ای که خدمات اختصاصی آنها از طریق «پنجره ملی خدمات هوشمند دولت» قابل دسترسی باشد.

دستورالعمل اجرایی این بند مشتمل بر مصادیق خدمات برنامه‌های اجرایی و اقدامات مشمول اولویت‌ها، اصول حاکم و ضوابط ساماندهی و موارد مشابه، یک ماه پس از ابلاغ این قانون با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، تدوین و به تصویب شورای اجرائی فناوری اطلاعات می‌رسد. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

دستورالعمل اجرایی بند «و» تبصره ۷ قانون بودجه توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، با همکاری سازمان اداری و استخدامی تدوین و با اعلام نظر اعضای شورای اجرائی فناوری اطلاعات، تصویب و طی ابلاغیه شماره ۶۵۹۱۰/۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۶ به دستگاه‌های مشمول ابلاغ شده است. با اجرای موارد مندرج در بند «و» تبصره ۷ و سایر اقدامات صورت پذیرفته در وزارت متبوع تعداد کاربران این خدمات در انتهای سال ۱۴۰۱ به ۱۱/۶ میلیون نفر رسیده است.

۲/۲/۲. بند «ج» تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ و دستورالعمل اجرایی آن

در ادامه مسیر برنامه‌ریزی شده برای تحقق دولت هوشمند و برای دومین سال متوالی احکام مرتبط از سوی این وزارتخانه به دولت و مجلس پیشنهاد شد که پس از تایید و تصویب نمایندگان مجلس در اسفند ماه در قالب بند (ج) تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ ابلاغ شد. در این تبصره ۳ حکم ذیل به دستگاه‌ها ابلاغ شده است.

۱- ارائه کلیه خدمات از طریق پنجره ملی خدمات تا پایان آبان ۱۴۰۲

۲- پاسخگویی بر خط به کلیه استعلامات سایر دستگاه‌ها از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات تا پایان آذر ۱۴۰۲

۳- ارائه حداقل ۲۰٪ خدمات به صورت هوشمند تا پایان دی ۱۴۰۲

بند "ج" تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲

ارائه خدمات دستگاه‌های اجرایی در پنجره ملی خدمات دولت هوشمند، دو سال متوالی است که از مهمترین احکام فاوا در لایحه بودجه محسوب می‌شوند.

به منظور ارتقای بهره‌وری و کاهش هزینه‌های دولت و افزایش رضایت‌مندی مردم، تمام دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۲۹ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، نهادهای عمومی غیردولتی و سایر دستگاه‌های دارای ردیف در این قانون، مکلف‌اند ضمن ارائه کلیه خدمات خود از طریق پنجره ملی خدمات دولت هوشمند تا آبان سال ۱۴۰۲، با بهینه‌سازی فرایندها، حداقل بیست درصد (۲۰٪) خدمات خود را تا پایان دی سال ۱۴۰۲ به صورت هوشمند به گونه‌ای ارائه نمایند که تمام مراحل درخواست تا دریافت خدمت به صورت برخط، بدون دخالت عامل انسانی و بدون اخذ هرگونه مدرک از متقاضی خدمات با استفاده کامل از داده و اطلاعات ملی موضوع قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی انجام گردد.

دستگاه‌های اجرایی مذکور مکلف‌اند تا پایان آذرماه ۱۴۰۲ کلیه استعلاماتی را که توسط سایر دستگاه‌ها از آنها انجام می‌شود به صورت برخط از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات در اختیار دستگاه متقاضی قرار دهند.

آیین‌نامه اجرایی این بند مشتمل بر خدمات مشمول هر دستگاه، نحوه بهینه‌سازی فرایندها، نحوه برخط‌سازی استعلامات، ظرف دو ماه پس از لازم‌اجرا شدن این قانون توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف‌اند گزارش پیشرفت ارائه دامنه خدمات هوشمند و میزان پوشش مجوزهای کسب‌وکار صادرشده از سوی دستگاه‌های اجرایی به انضمام تحقق استعلامات برخط از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات و فهرست دستگاه‌های دارای تأخیر از اجرای برنامه را هر سه ماه یک بار به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

۲۰۲۳. الزام به ایجاد جایگاه سازمانی مرکز توسعه فناوری اطلاعات، امنیت و هوشمند سازی

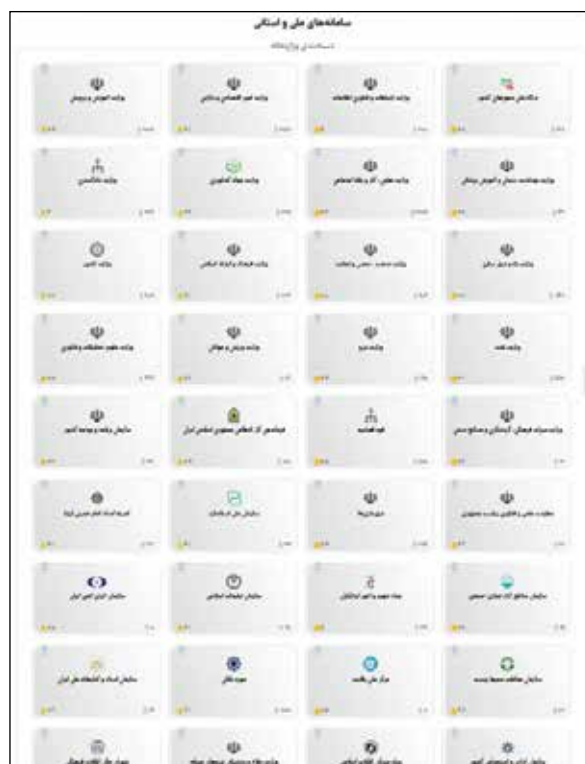
بر اساس مصوبه جلسه بیست و سوم شورای اجرایی فناوری اطلاعات کلیه دستگاه‌های اجرایی ملی ملزم به ایجاد «مرکز توسعه فناوری اطلاعات، امنیت و هوشمند سازی» ذیل بالاترین مقام دستگاه اجرایی شدند. این واحد سازمانی محور توسعه دولت هوشمند در هر دستگاه خواهد بود.

۲۰۲۳. راه اندازی فاز نخست پنجره واحد خدمات دولت هوشمند

برای تحقق دولت هوشمند، برنامه ریزی مهمی در دولت سیزدهم در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات صورت گرفت و بر اساس پیش بینی انجام شده در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، تمامی دستگاه‌های اجرایی کشور باید تا پایان شهریور ۱۴۰۱ نسبت به راه اندازی «پنجره واحد خدمات هوشمند» خود با استانداردهای ابلاغی از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اقدام می‌کردند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف بود تا پایان همین سال پنجره ملی خدمات دولت هوشمند را به گونه ای طراحی کند که همه خدمات دولت با یک بار احراز هویت در اختیار عموم مردم قرار گیرد.

براین اساس، پنجره ملی خدمات دولت هوشمند با حضور ۱۰ دستگاه به صورت آزمایشی در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۱ از طریق آدرس my.gov.ir راه اندازی شد. همچنین فاز نخست راه اندازی این خدمت، در مهر ۱۴۰۱ رقم خورد. در ادامه تعداد دستگاه‌های متصل به این پنجره، از ۱۰ دستگاه از اردیبهشت ۱۴۰۱ به ۱۲۶ دستگاه تا پایان سال ۱۴۰۱ رسید و تعداد خدمات ارائه شده نیز ۳۰۰۰ خدمت شد.

اقدامات مهم:

- طراحی و پیاده سازی سرویس احراز هویت سطح یک افراد حقیقی با استعلام از وب سرویس های پایه : ثبت احوال و شاهکار
- طراحی و پیاده سازی سرویس احراز هویت سطح دو افرادحقیقی با استفاده از سرویس زنده سنجی و تطبیق چهره با عکس کارت ملی با کمک هوش مصنوعی
- طراحی و پیاده سازی سرویس احراز هویت افراد حقوقی با استفاده از وب سرویس های پایه: ثبت احوال، شاهکار و ثبت اسناد
- طراحی و پیاده سازی وب سرویس احراز هویت یکپارچه کاربران حقیقی و حقوقی

۲/۴. تشکیل جلسات کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی برای تسهیل تعاملات الکترونیکی بین دستگاه های اجرایی

یکی از پیش نیازهای استقرار دولت هوشمند، ایجاد و تعریف نحوه تعاملات الکترونیکی دستگاهها و لزوم ساده سازی هرچه بیشتر آن می باشد. برای تحقق این امر، در سال ۱۴۰۱، ۱۲ جلسه کارگروه تعامل پذیری برای بررسی درخواست های بهره برداری از سرویس های موجود یا ایجاد سرویس های جدید برگزار شد.

مهمترین سرویس های ایجاد در کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی در سال ۱۴۰۱:

- ایجاد سرویس های مورد نیاز برای مالیات بر ارت هوشمند شامل استعلام های حساب های بانکی، اموال منقول دارای سند تک برگ، سهام بورس، خودرو
- ایجاد سرویس صورت حساب های مالی سالیانه حسابرسی شده فیما بین وزارت امور اقتصادی و بانک مرکزی
- تصویب ارایه سرویس امکان توسط نیروی انتظامی به ۱۵ دستگاه اجرایی سرویس گیرنده برای حذف استعلام کاغذی
- اقدام برای الکترونیکی کردن مزایده املاک و خودروهای دولتی در سامانه ستاد و حذف صدور مجوز فروش کاغذی توسط اداره کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی
- تایید دسترسی کسب و کارهای متقاضی برای دریافت اطلاعات صحت سنجی شده املاک برای فروش توسط مالکین در سکوی داخلی
- ایجاد سرویس های مورد نیاز جمع آوری اطلاعات ثبتی مبنا در نظام آماری کشور با تأمین داده های مورد نیاز سرشماری نفوس و مسکن،
- تصویب اصول حاکم و ضوابط اپراتورهای مرکز ملی تبادل اطلاعات
- ارایه سرویس الکترونیکی ارایه عکس دانش آموزی به منظور حذف کاغذی صدور گواهی اشتغال به تحصیل
- ایجاد سرویس های تغییر حساب های تجاری و غیر تجاری برای اجرای قوانین مالیاتی در کشور
- ارایه سرویس استعلام صحت سنجی احکام قضایی و محجورین در مرکز ملی تبادل اطلاعات
- ایجاد سرویس های مورد نیاز صندوق تأمین خسارت های بدنی با هدف پیش گیری از جعل و صحت سنجی الکترونیکی اسناد مثبتته برای پرداخت خسارت
- تصویب سرویس های مورد نیاز برای ارایه خدمت هوشمند در اجرای قانون جوانی جمعیت و تخصیص سهام به نوزادان متولد ۱۴۰۰ به بعد در کشور
- ایجاد سرویس های مورد نیاز صندوق بیمه حوادث طبیعی در کشور شامل شناسه های قبض های جدید ارایه دهندگان خدمات عمومی
- ایجاد سرویس های مورد نیاز صندوق نوآوری و شکوفایی برای تسهیل ارایه خدمات به شرکتهای دانش بنیان

برنامه کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی در سال ۱۴۰۲:

- تغییر رویکرد کارگروه به حکمرانی داده مبتنی بر قانون مدیریت داده و اطلاعات ملی مصوب ۱۴۰۱
- شناسایی و تکمیل ساختار اطلاعاتی (Data Dictionary) پایگاه‌های اطلاعات پایه کشور
- استاندارد سازی نام گذاری اقسام اطلاعاتی پایگاه‌های داده و اطلاعات ملی و سرویس‌های مرکز ملی تبادل اطلاعات
- تدوین و تصویب ضوابط و استانداردهای داده و اطلاعات ملی
- مقررگذاری و استاندارد کردن فرآیندهای تبادل داده بین دستگاه‌های اجرایی و سامانه‌ها
- مرکز تماس و ارتباط با مردم (CRM) در مرکز ملی تبادل اطلاعات برای اعلام قطعی سرویس‌ها و مشارکت مردمی در ارزیابی کیفیت

۲/۴/۱. قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی

با توجه به تجربه دوساله از فعالیت کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی که با مصوبه جلسه ۵۴ شورای عالی فضای مجازی ایجاد شده بود به پیشنهاد رئیس کارگروه تعامل‌پذیری، طرح مدیریت داده و اطلاعات ملی در سال ۱۳۹۹ با مشارکت کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی تدوین و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی در آبان ۱۴۰۱ برای اجرا ابلاغ شد. این قانون با موضوع حکمرانی داده مبتنی بر سیاست‌های مصوب شورای عالی فضای مجازی تصویب شده است. ترکیب اعضای کارگروه و طبقه بندی مصوبات آن به شرح زیر است:

گزارش جلسات کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی

سال	تعداد جلسه	تعداد مصوبه	تعداد دسترسی به سرویس‌ها	تعداد سرویس‌های ایجاد
۱۴۰۰	۶	۳۱	۷۶	۳۵
۱۴۰۱	۱۲	۴۹	۲۱۲	۸۶

برای هر مصوبه کارگروه چندین جلسه با دستگاه‌های اجرایی ذیربط و در ایام کرونا جلسات کارشناسی پرشمار بر خط توسط دبیرخانه برگزار شده است؛ شایان ذکر است برخی از سرویس‌ها خود شامل حداقل یک تا ۱۵ متد سرویس است تا با همکاری سازمان فناوری اطلاعات در مرکز ملی تبادل اطلاعات پیاده سازی شود.

کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی

از شهریور ۱۴۰۰ تا اسفند ۱۴۰۱

۲/۵. توسعه و تکمیل مرکز ملی تبادل اطلاعات و ارائه استعلامات جدید برای استفاده دستگاه‌های اجرایی

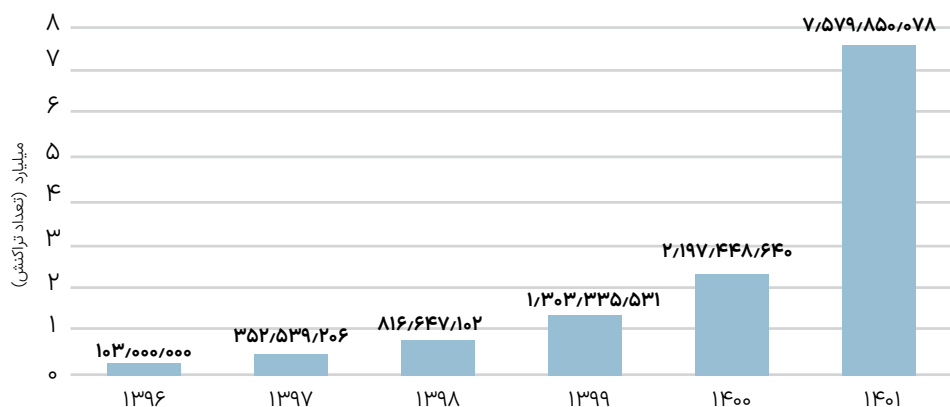

مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX) سازمان فناوری اطلاعات ایران با هدف یکپارچه‌سازی خدمات دستگاه‌های دولتی و امکان دریافت استعلامات میان دستگاهی روی شبکه ملی راه‌اندازی شده است. این مرکز دارای دو گذرگاه تبادل اطلاعات بنام گذرگاه خدمات دولت (GSB) و گذرگاه عمومی خدمات دولت (PGSB) است.

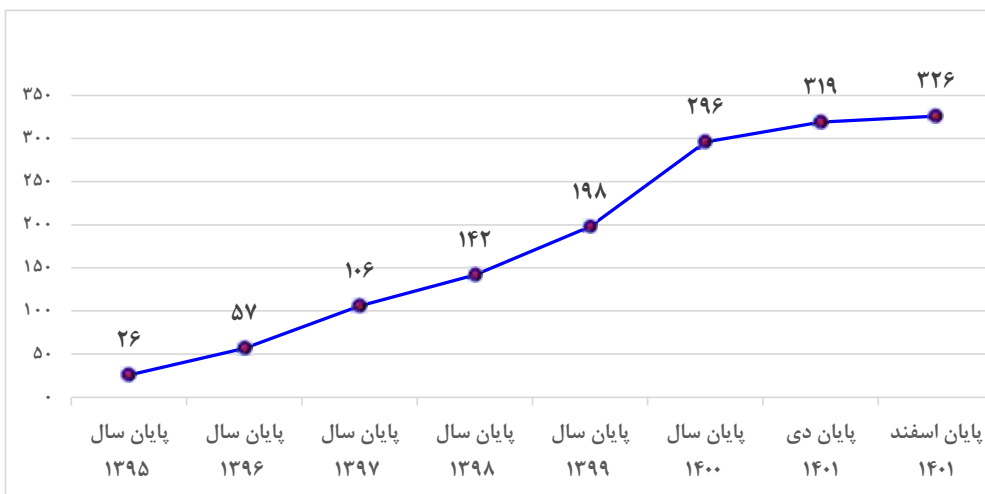
گذرگاه خدمات دولت: گذرگاه خدمات دولت وظیفه پاسخگویی به استعلامات بین دستگاه‌ها و عمدتاً دولت به دولت (G2G) را برعهده دارد. این گذرگاه سامانه‌ای است که دستگاه‌های اجرایی برای تبادل اطلاعات به این گذرگاه وصل می‌شوند و با توجه به استانداردها و امن بودن آن، خدمات الکترونیکی مربوط به دولت را مبادله می‌کنند. نکته حائز اهمیت آن است که گذرگاه مذکور بر بستر شبکه‌ی اختصاصی شبکه‌ی ملی اطلاعات پیاده‌سازی شده است و از شبکه‌های عمومی و اینترنت به آن دسترسی وجود ندارد.

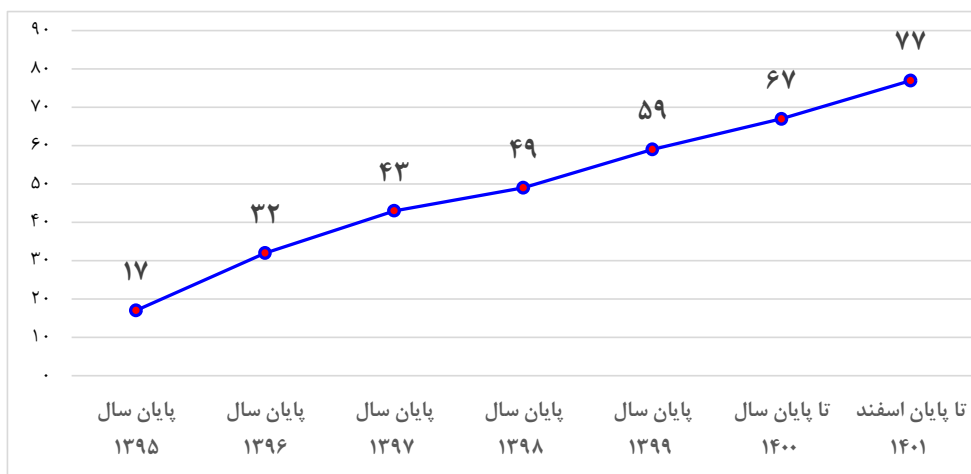
• حضور رئیس قوه قضاییه در وزارت ارتباطات و بازدید از مرکز ملی تبادل اطلاعات سازمان فناوری اطلاعات ایران

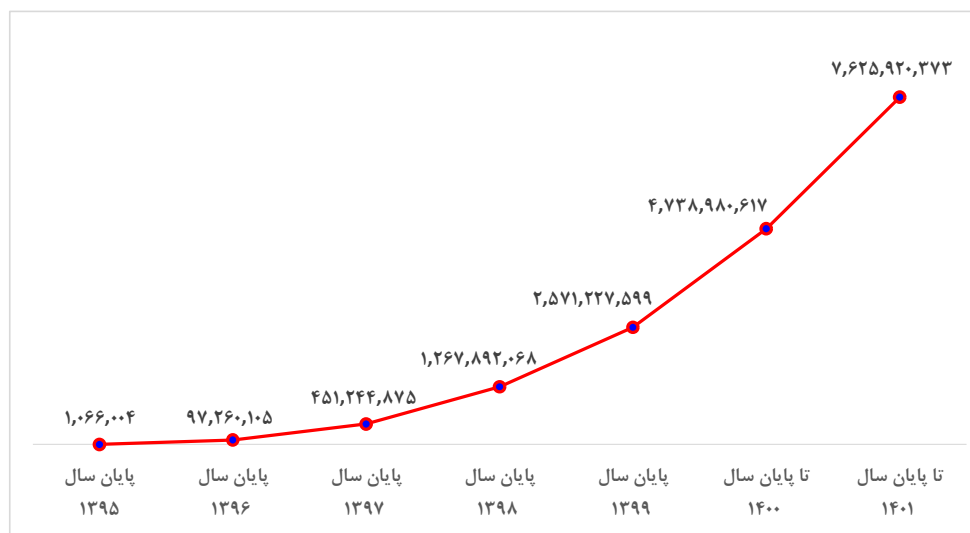
تعداد تراکنش سالانه مرکز ملی تبادل اطلاعات

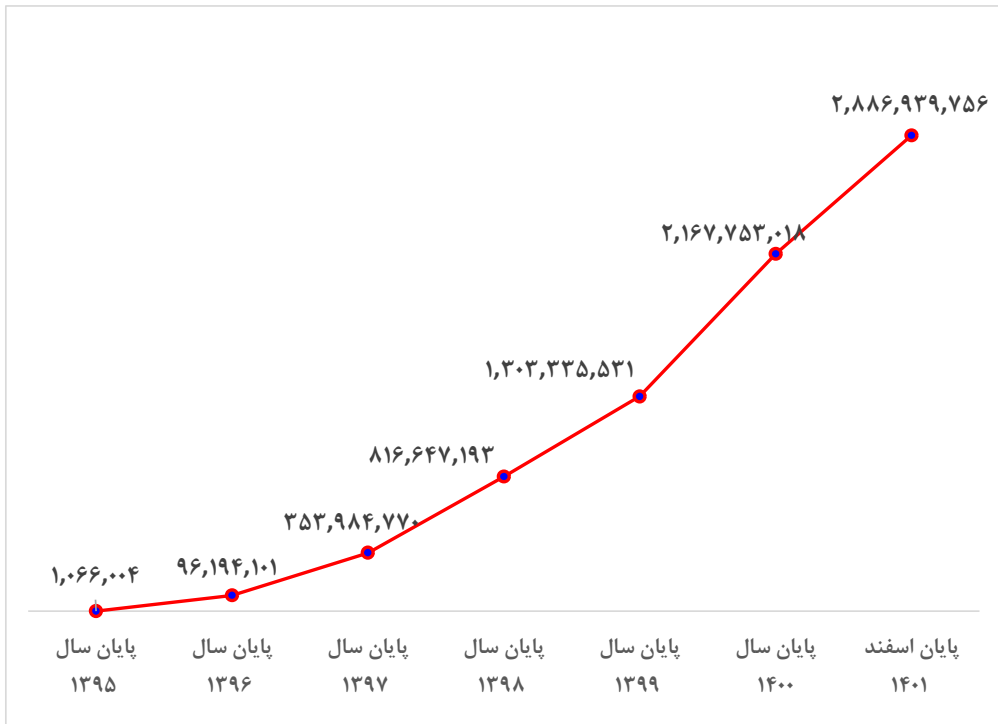
تعداد دستگاه‌های سرویس‌گیرنده در GSB

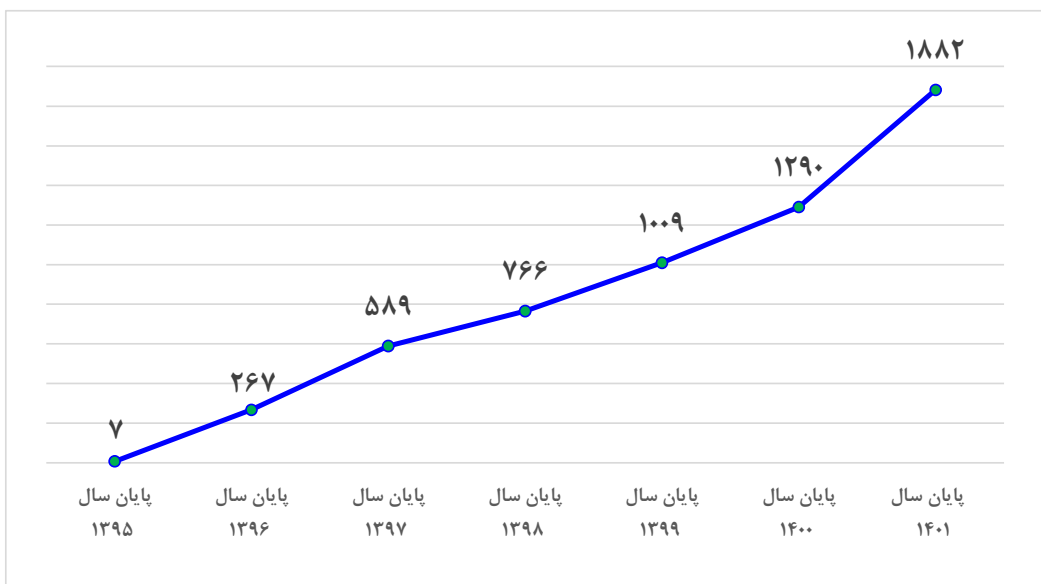
تعداد دستگاه‌های سرویس‌دهنده در GSB

نمودار تراکنش‌های تجمعی انجام شده

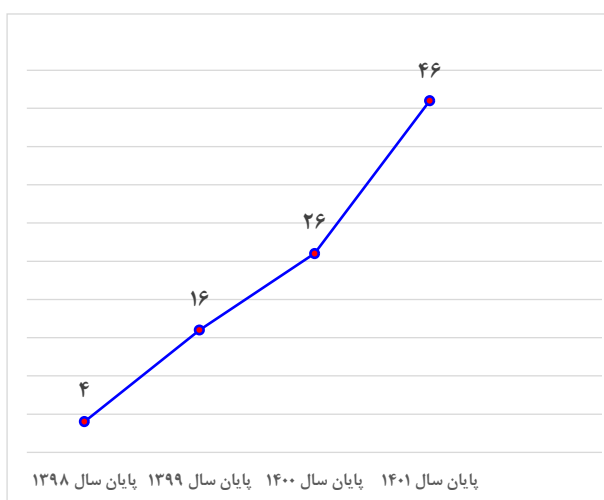

نمودار تراکنش‌های سالانه

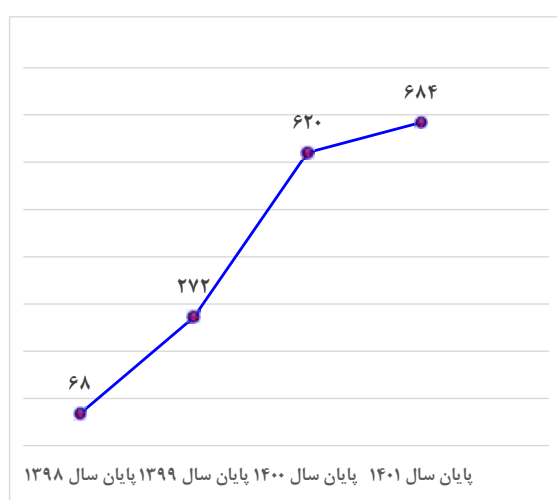

نمودار تعداد سرویس‌ها و متدهای پیاده‌سازی شده در GSB

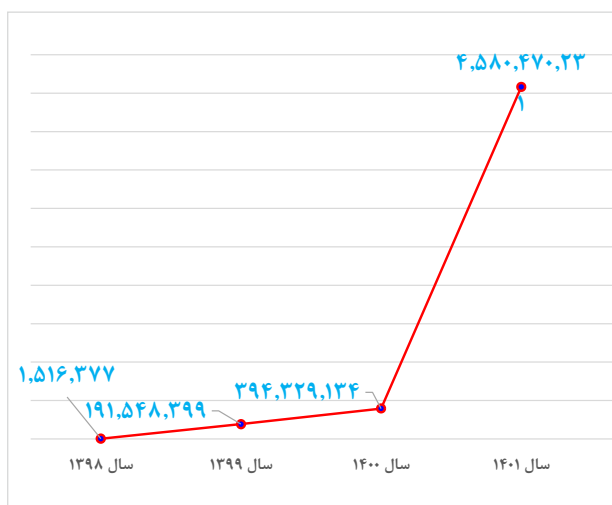
گذرگاه عمومی خدمات دولت: سازمان فناوری اطلاعات ایران با توجه به نیاز کسب و کارها به استفاده از خدمات دولتی، گذرگاه دومی را با عنوان گذرگاه عمومی خدمات دولت (PGSB) راه‌اندازی کرده است. هدف از راه‌اندازی این گذرگاه، ارائه خدمات و استعلام بین دستگاه‌های اجرایی با کسب و کارها (G2B) یا خدمات بین دستگاهی فعال بر بستر شبکه‌های عمومی شبکه‌ی ملی اطلاعات یا اینترنت است. این سازمان از طریق مشارکت بخش دولتی و خصوصی (PPP) به روش ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT)، از طریق فراخوان و رقابت عمومی، بخشی از زیرساخت‌های لازم برای بهبود فضای کسب و کار را طی یک برنامه ۷ ساله به بخش خصوصی واگذار نموده است.

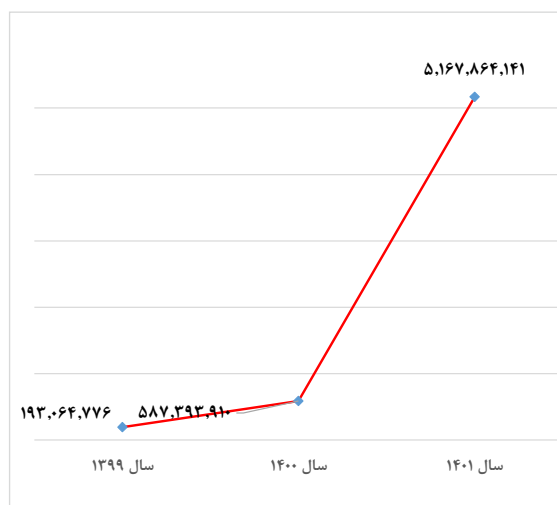
تعداد دستگاه‌های سرویس‌دهنده

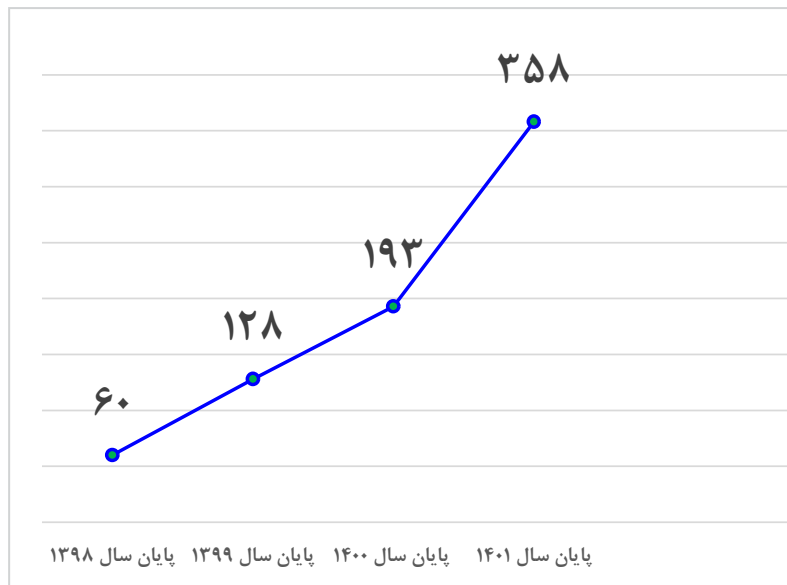
تعداد کسب‌وکارها و دستگاه‌های سرویس‌گیرنده

نمودار تراکنش‌های سالانه

نمودار تراکنش‌های تجمعی انجام شده

تعداد سرویس‌ها و متدهای پیاده‌سازی شده

۲/۶. آغاز عملیات اجرایی راه اندازی «ابر دولت»

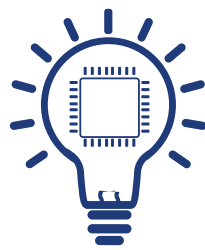

زیرساخت‌های فناوری اطلاعات دستگاه‌های اجرایی کشور در دهه گذشته با شکل‌گیری دولت الکترونیکی و آرایه خدمات به مردم، رشد قابل توجهی کرده است. این رویکرد منجر به پر هزینه شدن توسعه و نگهداری این زیرساخت‌ها شده است که خود، مانعی برای مدرن‌سازی و بهره‌مندی از پیشرفت‌های اخیر این حوزه شده است. عدم وجود زیرساخت‌های مقیاس‌پذیر و بزرگ با توجه به توسعه سریع سامانه‌ها و افزایش انفجاری حجم داده‌های دولتی، چالش‌های بهره‌گیری از فناوری‌های نوین زیرساختی توسط دستگاه‌های دولتی، فرسودگی و پیکره بندی نامناسب تجهیزات و کارکرد نامناسب برخی از سامانه‌های دولتی، نگهداری ناامن داده‌های دولتی و احتمال نشت و هک آنها، نگهداری پر هزینه تجهیزات مرکز داده توسط دستگاه‌های دولتی و عدم احصاء دقیق مراکز داده دولتی، اثربخشی نامناسب مصرف برق (سهم ۶۵ درصدی مراکز داده از کل مصرف برق سازمان‌ها)، احتمال استفاده غیر مجاز از منابع مراکز داده به دلیل عدم نظارت تخصصی و...، بخشی از مشکلات دولت در این زمینه است.

با توجه به اقدام شماره ۲۳ سند طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات (مصوب ۱۳۹۹/۷/۱۶ شورای عالی فضای مجازی) با عنوان «ایجاد ابر دولت با امکان تعامل با سکوه‌های دیجیتال برای استفاده از داده‌ها و خدمات دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی با رعایت ملاحظات امنیت ملی، عمومی و فردی» و نیز تجربیات جهانی، راهکارهایی از جمله یکپارچه‌سازی و تجمیع زیرساخت‌های فناوری اطلاعات سازمان‌های دولتی، بهره‌گیری از رایانش ابری برای ارائه چابک خدمات دیجیتال، بهره‌گیری دستگاه‌های دولتی از بازار دیجیتال دولت به منظور تهیه سامانه‌ها، خدمات و زیرساخت‌های مورد نیاز، در دستور کار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است. این اقدامات، رویکرد استفاده پر تکرار از منابع، زیرساخت‌ها و سیاست‌های اثبات شده، استاندارد، امن و مقرون به صرفه است که در گذر زمان و با توجه به تغییرات و پیشرفت‌های به وجود آمده در فناوری، دائماً به روز می‌شوند. در پاسخ به این نیاز، ابر دولت به عنوان زیرساخت ابری مستقر بر مراکز داده یکپارچه دولت به منظور ارائه خدمات ابری به دستگاه‌های اجرایی کشور در دست ایجاد است. از جمله نتایج اجرای این طرح، ارتقاء کیفیت خدمات و عملیات، مدیریت نظام‌مند زیرساخت‌های اطلاعاتی دولت، افزایش استانداردسازی زیرساختها، افزایش پایداری و تاب‌آوری زیرساخت‌های اطلاعاتی دولت، افزایش امنیت اطلاعات و سامانه‌های دولت در کنار کاهش هزینه‌های عملیاتی و سرمایه‌گذاری دولت در این حوزه می‌باشند. در این طرح حداقل چهار مرکز داده بزرگ ابری با حدود ۳۰۰۰ رک و با قابلیت توسعه‌ها در آینده، شامل دو مرکز داده در تهران و دو مرکز داده در خارج از تهران ایجاد و به صورت ابری کلیه نیازهای دستگاه‌های اجرایی کشور در این خصوص را ارایه خواهد کرد.

جدول مقایسه اقدامات عملیاتی اولویت: **بستر سازی برای تحقق دولت هوشمند**

اولویت اصلی	برنامه‌ها	اقدامات عملیاتی	دستاوردها	ابتدای دولت سیزدهم	انتهای سال ۱۴۰۱	واحد سنجش
بستر سازی برای تحقق دولت هوشمند	راه اندازی و توسعه پنجره ملی خدمات دولت هوشمند	راه اندازی و توسعه پنجره ملی خدمات دولت هوشمند	تعداد دستگاه‌های متصل به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند	۰	۱۲۶	تعداد دستگاه
			تعداد کاربر استفاده کننده از پنجره واحد	۰	۱۱/۶	میلیون کاربر
			تعداد خدمت ارایه شده در پنجره ملی خدمات دولت هوشمند	۰	۳۰۰۰	تعداد خدمت
	توسعه و تکمیل مرکز ملی تبادل سرویس (NIX)	توسعه زیرساخت سخت افزاری، نرم افزاری و تعداد خدمات مرکز تبادل اطلاعات دولت هوشمند	تعداد خدمات ارائه شده از طریق GSB	۱۰۸۳	۱۸۸۲	تعداد خدمت
			تعداد دستگاه‌های متصل به GSB	۲۷۷	۳۹۹	تعداد دستگاه
			تعداد خدمات ارائه شده از طریق PGSB به بخش خصوصی	۱۳۸	۳۶۶	تعداد خدمت
			تعداد دستگاه‌ها و کسب و کارهای متصل به PGSB	۴۹۸	۷۱۵	تعداد دستگاه
			تعداد تراکنش‌های انجام شده بر روی مرکز ملی تبادل اطلاعات (GSB+PGSB) (تجمعی)	۳/۵	۱۲/۹	میلیارد تراکنش

بستر سازی برای توسعه

اقتصاد دیجیتال و توسعه

فناوری های نوین

این رمزبینه حاوی محتوای تصویری مرتبط با بخش پیش رو است.

۳- بسترسازی برای توسعه اقتصاد دیجیتال و توسعه فناوری های نوین

بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت های ارتباطات و فناوری اطلاعات برای ایجاد تحول دیجیتال و توسعه اقتصادی و هوشمندسازی همه بخش‌های کشور از اولویت‌های دولت سیزدهم است. در این راستا اقدامات مهمی همچون «تشکیل کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال» با اختیارات اصل ۱۲۷ و ۱۳۸ قانون اساسی، توسعه فناوری‌های نوین در پارک فناوری اطلاعات سجاد، ارتقاء کیفیت محصولات دیجیتال داخلی و بسترسازی برای صادرات آنها از مهمترین اقدامات صورت گرفته است که در ادامه به مهمترین آنها اشاره می‌شود.

- برگزاری ۸ جلسه کارگروه اصلی اقتصاد دیجیتال و ۲۷ جلسه کمیسیون راهبری کارگروه اقتصاد دیجیتال
- استقرار ۶۵ شرکت و واگذاری زمین به ۴۷ شرکت در منطقه ویژه اقتصادی پیام از ابتدای دولت سیزدهم
- توسعه اقتصاد دیجیتال پارک ارتباطات و فناوری اطلاعات
- پیگیری تصویب قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی در مجلس شورای اسلامی
- تصویب آیین نامه حمایت از سکوها و کسب و کارهای اقتصاد دیجیتال در کارگروه اقتصاد دیجیتال
- راه‌اندازی مرکز تماس ۱۶۴۹ برای ارائه خدمات به سکوها و کسب و کارها
- استمرار رشد مثبت سهم ارزش افزوده اقتصاد دیجیتال از ارزش افزوده اقتصاد کل کشور
- تصویب آیین نامه حمایت از آزادکاران فعال در حوزه اقتصاد دیجیتال کشور
- اخذ مجوز برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی از سازمان اداری و استخدامی کشور
- آماده‌سازی مرکز آموزش مهارت‌های دیجیتال پارک فولادشهر اصفهان

۳/۱. توسعه اقتصاد دیجیتال

۳/۱/۱. تشکیل کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال در دولت

با توجه به اهمیت حوزه اقتصاد دیجیتال و ضرورت ایجاد هماهنگی و مشارکت فعال همه نهادها و دستگاه‌های اجرایی کشور، هیأت وزیران در آذرماه سال ۱۴۰۰ به استناد اصول ۱۲۷ و ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی و به منظور راهبری و هماهنگی توسعه اقتصاد دیجیتال و دستیابی به کسب سهم ۱۰ درصدی اقتصاد دیجیتال از کل اقتصاد کشور و هماهنگی و مواجهه فعال و سریع با تغییرات این حوزه و اتخاذ تصمیمات لازم، با تشکیل «کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال» با ترکیب وزرای ارتباطات و فناوری اطلاعات (رئیس)، امور اقتصادی و دارایی (دبیر)، صنعت معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، رئیس بانک مرکزی و رئیس سازمان صداوسیما موافقت کرد.

این کارگروه تا پایان سال ۱۴۰۱، ۸ جلسه در سطح اعضای اصلی و ۲۷ جلسه کمیسیون راهبری کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال با حضور معاونین اعضای اصلی برگزار کرده است. در جلسات کارگروه اصلی ۸ مصوبه و در کمیسیون راهبری ۱۷ موضوع مورد بحث

و بررسی قرار گرفته است. یکی از دستاوردهای این کارگروه در ابتدای تشکیل، حل مشکل کسب و کارهای دیجیتال برای ورود به بازار سرمایه بود که با ورود اولین شرکت، مسیر برای ورود سایر کسب و کارهای دیجیتال کشور به بازار سرمایه نیز هموار شد. در خصوص تصمیم سازی مصوبات کارگروه با همکاری نمایندگان عضو کمیسیون و نمایندگان سایر دستگاه‌ها و نمایندگان تشکل‌های بخش خصوصی کمیته‌های تخصصی ۹ گانه‌ای مطابق «ماده ۶ فصل دوم آیین‌نامه داخلی کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال» شکل گرفته که در راستای وظایف خود اقدام به ارائه و دنبال کردن برنامه‌ها و اقداماتی برای حل چالش‌های توسعه اقتصاد دیجیتال کشور نموده است. این کمیته‌ها در سال ۱۴۰۱ در مجموع ۴۲ جلسه برگزار کرده‌اند و در کل ۳۸ دستور کار در آنها مطرح شده است.

کمیته‌های تخصصی:

۱. کمیته تنظیم‌گری و بهبود فضای کسب و کار با مدیریت وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲. کمیته دارایی‌های دیجیتال و فناوری‌های نوین مالی با مدیریت وزارت امور اقتصادی و دارایی
۳. کمیته تجاری سازی بین المللی محصولات و پلتفرم‌های ایرانی با مدیریت معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور
۴. کمیته توسعه کاربردهای ICT با مدیریت معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور
۵. کمیته توسعه زیرساخت‌ها و بومی سازی با مدیریت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۶. کمیته توسعه مهارت و سرمایه انسانی با مدیریت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۷. کمیته سرمایه گذاری و تأمین مالی با مدیریت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۸. کمیته برندسازی، تبلیغات و فرهنگ سازی محصولات و خدمات بومی با مدیریت سازمان صداوسیما
۹. کمیته توسعه پلتفرم‌های دیجیتال و ارائه دهندگان خدمات هوشمند با مدیریت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

• جلسه کارگروه اقتصاد دیجیتال

۳/۱/۲. تصویب ضوابط و دستورالعمل های لازم برای توسعه اقتصاد دیجیتال

از مهمترین اقدامات کارگروه تعیین اولویتها، باهدف تقسیم کار ملی و نگاهت نهادی دستگاهها برای تدوین برنامه ملی اقتصاد دیجیتال کشور و تصویب نامه اصل ۱۳۸ قانون اساسی برای تسهیل شروع کسب و کارهای حوزه اقتصاد دیجیتال و دانش بنیان است.

وضعیت مصوبات در سال ۱۴۰۱

ردیف	موضوعات بررسی و نهایی شده در کمیسیون راهبردی	وضعیت	جلسات بررسی شده
۱	آیین نامه تسهیل شروع کسب و کارهای حوزه اقتصاد دیجیتال و دانش بنیان (اصل ۱۳۸)	مصوب شده	جلسه چهارم
۲	آیین نامه های حمایت از تولید دانش بنیان و اشتغال آفرین مرتبط با حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات و اقتصاد رقومی (دیجیتال) کشور (اصل ۱۳۸)	مصوب شده	جلسات سوم، ششم و هفتم
۳	آیین نامه حمایت از کسب و کارهای برخط حوزه بیمه و تقویت نظام تنظیم گری حوزه بیمه های تجاری (مصوبه اصل ۱۳۸)	مصوب شده	جلسات دوازدهم
۴	آیین نامه حمایت از آزادکاران فعال در حوزه اقتصاد دیجیتال کشور (اصل ۱۳۸)	مصوب شده	جلسات یازدهم، پانزدهم
۵	مصوبه حمایت از سکوها و کسب و کارهای اقتصاد دیجیتال	مصوب شده	جلسات هجدهم و نوزدهم
۷	بررسی لایحه قانون حمایت از داده های شخصی	نهایی شده	جلسات پنجم، بیستم، بیست و یکم، بیست و دوم، بیست و پنجم، و بیست و ششم

مهمترین اقدامات در دست بررسی و تصویب نیز در ادامه آمده است:

- موضوع انطباق کاربری نماد اعتماد الکترونیکی (طبق مصوبه هیئت مقررات زدایی) و رفع موانع پیش روی کسب و کارها
- تدوین برنامه حمایت از آزادکاران برای حضور در بازارهای خارج از کشور و کمک به دریافت پروژه و قرارداد برای آنها
- نقشه راه توسعه ملی هوش مصنوعی (اصل ۱۲۷)
- آیین نامه اجرایی، ضوابط و اصول حاکم بر خدمات رسان های هوشمند کشور (اصل ۱۳۸)
- اصلاح مصوبه «ضوابط و شرایط پذیرش سهام شرکت های نوپا و فعال در حوزه اقتصاد دیجیتال» برای ورود به بازار سرمایه
- برنامه حمایتی نصب برنامه های کاربردی (اپلیکیشن) ایرانی بر روی گوشی های هوشمند وارداتی و تولید داخل
- آیین نامه شیوه ارزیابی دارایی های نامشهود شرکت های فعال حوزه اقتصاد دیجیتال (اصل ۱۳۸)
- اولویت بندی حوزه های کاربردی هوش مصنوعی و تعیین شاخص های برنامه های اجرایی هوش مصنوعی کشور
- برنامه حمایت از تولید گوشی، تبلت و تجهیزات شبکه در کشور (اصل ۱۲۷)

- برنامه توسعه FTTH و دسترسی کسب و کارها به شبکه اینترنت پرسرعت (اصل ۱۲۷)
- احصاء اولویتهای بومی سازی شبکه ملی اطلاعات در سه بخش تجهیزات و خدمات و زیرساختهای اقتصاد دیجیتال
- برنامه شناسایی، اولویت بندی و حل مسائل و چالشهای صادرات محصولات نرم افزاری
- لایحه دارائیهای دیجیتال و سایر کاربردهای فناوری دفتر کل توزیع شده (اصل ۱۳۸)
- بررسی سند راهبردی نظام اقتصاد دیجیتال
- بکارگیری ابزارهای تأمین مالی نوین از زنجیره تولید تا فروش کشور (اصل ۱۳۸)
- کمک به تدوین احکام اقتصاد دیجیتال در برنامه هفتم توسعه
- تأمین سرمایه برای تأمین مالی کسب و کارهای فعال در بخش تخصصی فناوری اطلاعات و ارتباطات و دانش بنیان حوزه اقتصاد دیجیتال
- راه اندازی زیرساخت لجستیکی اولین شرکت طرف سوم حمل و نقل ۳PL با مشارکت بخش خصوصی در قالب پست لجستیک (اصل ۱۳۸)

۳/۲. اقدامات معاونت فناوری و نوآوری برای توسعه فناوری های نوین ارتباطی و اطلاعاتی

۳/۲/۱. بازاریابی برای محصولات داخلی در خارج از کشور

توسعه صادرات و کسب درآمد ارزی جزو راهبردی ترین اهداف توسعه صنایع مختلف به شمار می آید. با توجه به ظرفیت بالای صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات برای توسعه روابط بین المللی و همچنین استعداد بالقوه نیروی انسانی و شرکت های ایرانی در این صنعت، یکی از وظایف مهم حاکمیت حمایت از بخش خصوصی، تسهیل برقراری ارتباطات بین المللی و کمک به بازاریابی و ورود به بازارهای کشورهای مختلف برای شرکت های پیشرو در این عرصه است. در همین راستا بخش توسعه صادرات ذیل «معاونت فناوری و نوآوری» این مأموریت مهم را پیگیری می کند و در این باره تلاش دارد تا ظرفیت همه نهادهای مرتبط در این حوزه را هم راستا کرده و با برقراری تعاملات مثبت و تعریف همکاری با نهادهایی همچون سازمان توسعه تجارت، معاونت اقتصادی وزارت خارجه، مرکز همکاری های تحول و پیشرفت، صندوق نوآوری و شکوفایی و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری؛ به رشد صادرات و بین المللی شدن شرکت های صنعت فاوا کمک کند. در ادامه گزارشی اجمالی از فعالیتهای صورت گرفته در این زمینه ارائه می شود:

۱. اعزام هیأت تجاری به کشور روسیه:

مراحل انجام کار:

- احصاء لیست تفصیلی شرکت ها در ۶ زیربخش صنعت فاوا
- مصاحبه با بیش از ۳۰ شرکت و شناسایی شرکت های توانمند
- انتخاب ۱۵ شرکت توانمند
- شناسایی شرکت های متناظر در روسیه و برقراری جلسات آنلاین پیش مذاکره
- اعزام هیأت و برگزاری جلسات بین شرکت ها و عقد تفاهات و قراردادهای

• مذاکرات تیم اقتصاد دیجیتال ایران در روسیه

۲- نتایج و دستاوردهای سفر (در زمینه تفاهمات تجاری و صادرات):

- اعزام ۱۵ شرکت به همراه نمایندگان دو اپراتور
- امضای بیش از ۱۵ تفاهم نامه فیما بین شرکت‌های ایرانی و روسی
- چندین قرارداد فروش محصول و خدمات به شرکت‌های روسی مجموعاً به ارزش ۵۰ میلیون دلار
- هدف گذاری حمایت از تیم‌های صادرات محصولات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات به کشور روسیه و دستیابی به حدود ۱۵۰ میلیون دلار قرارداد صادرات در حوزه فاوا به کشور روسیه

۳/۲/۲. بستر سازی برای بومی سازی تجهیزات و محصولات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در داخل کشور

از مهمترین مشخصه های استقرار شبکه ملی اطلاعات در سند تبیین الزامات، مقوله استقلال و خوداتکایی در تمام زمینه‌های اقتصادی، مدیریتی و امنیتی تعیین شده است. بر این اساس از جمله اقدامات مهم و کلیدی در سند طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات مصوب شورای عالی فضای مجازی، بومی سازی تجهیزات می باشد. لذا با توجه به این مهم، از آغاز دولت سیزدهم، یکی از برنامه‌های جدی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ایجاد انسجام در برنامه سازمان‌های تابعه، اپراتورهای ارتباطی ثابت و سیار، دستگاه های متولی و تشکل های بخش خصوصی در زمینه بومی سازی و حمایت از شرکت‌های تولیدی و دانش بنیان بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات برای تحقق بومی سازی سالیانه حداقل ۱۰ درصد تجهیزات مورد نیاز شبکه ملی اطلاعات است.

در این راستا تا کنون موارد و فعالیت‌های زیادی انجام شده است که برخی از آنها به شرح ذیل می باشند:

- بومی سازی بیش از ۵۰٪ از ظرفیت هسته شبکه انتقال کشور برای اولین بار در تاریخ توسعه زیرساخت های ارتباطی کشور با استفاده از تجهیزات انتقال نوری دانش بنیان داخلی توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در قرارداد ۱۰۰۰۰ میلیارد ریالی شرکت ارتباطات زیرساخت
- انعقاد قرارداد خرید تجهیزات سرور بومی از شرکت‌های دانش بنیان توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با استفاده از آیین نامه تولید بار اول معاونت علمی و فناوری به ارزش تقریبی ۸۰۰ میلیارد ریال برای خرید سرور بومی سفارشی ظرفیت بالا
- تولید بار اول روتر پرفرمنس بومی با همکاری شرکت‌های دانش بنیان و اپراتورهای مخابراتی کشور به ارزش ۹۰۰ میلیارد ریال به منظور تولید روتر پرفرمنس
- تأمین حدود ۸۰ درصد نیازمندی‌های مرتبط با آنتن‌های مخابراتی شبکه سیار کشور با همکاری اپراتورهای سیار و شرکت‌های دانش بنیان برای اولین بار به ارزش ۱۰۰۰۰ میلیارد ریال
- بومی‌سازی و تفاهم به منظور استفاده از تجهیزات فعال بومی شبکه دسترسی رادیویی (RRU, BBU) برای اولین بار در ۵۰۰ سایت پروژه توسعه خدمات عمومی اجباری کشور به ارزش تقریبی ۷۰۰۰ میلیارد ریال
- بروز رسانی و ابلاغ لیست اولویت‌های بومی‌سازی شبکه ملی اطلاعات در سال ۱۴۰۲
- اعطای ۲۵۰۰ میلیارد ریال تسهیلات سرمایه در گردش به شرکت‌های دانش بنیان فعال در حوزه بومی سازی
- اعطای حدود ۳۰۰۰ میلیارد ریال تسهیلات سرمایه در گردش در حوزه تولید گوشی تلفن همراه
- رشد حدود ۳۰ درصدی تولید انواع گوشی و تبلت داخلی در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ و رشد سهم تولید داخلی از کل

- نیازمندی‌های سالانه کشور از ۱/۸ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۴/۵٪ در سال ۱۴۰۱ مطابق با آمارهای سامانه همتا
- برگزاری جلسات «کمیته حمایت از توان تولید داخل و بومی سازی تجهیزات شبکه ملی اطلاعات» با حضور متخصصان و صاحبان مرکز ملی فضای مجازی، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، وزارت صنعت، معدن و تجارت، اپراتورهای ثابت و سیار و تشکل‌های بخش خصوصی اعم از سندیکای صنعت مخابرات ایران، سازمان نظام صنفی رایانه ای کشور و شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه.
  - استخراج و ابلاغ نیازمندی‌های بومی سازی تجهیزات شبکه ملی اطلاعات و بروز رسانی و تصویب درخت واژه تجهیزات بخش (ISIC Codes) و همچنین کدهای تعرفه ای (HS Codes).
  - برگزاری کنفرانس‌ها، نشست‌ها و هم‌اندیشی‌ها با موضوعات مختلف حول برنامه توسعه شبکه ملی اطلاعات و با حضور متخصصان صنعت ICT.

۳/۲/۳. تهیه لیست اولویت‌های بومی سازی تجهیزات و محصولات مورد نیاز شبکه ملی اطلاعات

در راستای تحقق اهداف عملیاتی شبکه ملی اطلاعات در حوزه بومی سازی محصولات اولویت دار و دستیابی به هدف رشد بومی‌سازی تجهیزات شبکه به میزان ۱۰ درصد سالیانه و بومی‌سازی سامانه‌های امنیتی مورد نیاز شبکه ملی اطلاعات به میزان ۱۰۰ درصد، با مشارکت تمامی دستگاه‌های دولتی و خصوصی مرتبط، لیست اولویت‌های بومی‌سازی در سال ۱۴۰۲ تعیین شد که جزئیات آن در ادامه آمده است.

• بومی سازی تجهیزات و محصولات مورد نیاز شبکه ملی اطلاعات

لیست اولویت های بومی سازی تجهیزات شبکه و سامانه های امنیتی

شبکه ملی اطلاعات سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳

عنوان اولویت	رده محصول	مشخصه های کلیدی محصول
Router	پرطرفیت (لایه هسته)	ظرفیت سویچینگ حداقل ۵۰ Tb/s
	پرطرفیت (لایه تجمیع و دسترسی)	ظرفیت سویچینگ ۸/۱۶/۳۲ Tb/s
Switch	لایه سه	<ul style="list-style-type: none"> ظرفیت سویچینگ ۲۸.۸ Tb/s و پورتهای ۱/۱۰/۴۰/۱۰۰ G ظرفیت سویچینگ ۵.۷ Tb/s و پورتهای ۱/۱۰ G ظرفیت سویچینگ ۱ Tb/s و پورتهای ۱/۱۰ G ظرفیت سویچینگ ۱۲۸ Gb/s و پورتهای ۱/۱۰ G
	لایه دو	<ul style="list-style-type: none"> ظرفیت سویچینگ ۱۷۶ Gb/s و پورتهای ۱/۱۰ G ظرفیت سویچینگ ۱۲۸ Gb/s و پورتهای ۱/۱۰ G
POTN	لایه هسته	تا ظرفیت هرکانال ۴۰۰Gb/s + قابلیت سوئیچینگ مرکزی با حداقل ۳۲Tbps با قابلیت ASON و WSON - صفحه کنترل توزیع شده - دارابودن NMS با پوشش کامل FCAPS و برقراری سرویس بصورت End to - End - تفکیک تجهیزات لاین و کلاینت
	لایه تجمیع	تا ظرفیت هرکانال ۴۰۰Gb/s + قابلیت سوئیچینگ مرکزی با حداقل ۳.۲Tbps با قابلیت ASON و WSON - صفحه کنترل توزیع شده-دارابودن NMS با پوشش کامل FCAPS و برقراری سرویس بصورت End to - End - تفکیک تجهیزات لاین و کلاینت
تجهیزات RAN	آنتن غیرفعال	۱۰ و ۱۶ باند (۲۰ تا ۳۲ پورت) از جمله TD-LTE
	آنتن فعال	آنتن مایکروویو یکپارچه با واسط ویوگاید انعطاف پذیر برای نصب ODU پشت آنتن (با باند فرکانسی موج سانتی متری تا قطر ۱۲۰ سانتی متر ، پهنای باند حداقل ۱Gb/s استاندارد ۳ ETSI Class)
		۵G
	رادیو مایکروویو	آنتن مایکروویو در باند موج میلی متری
		فرکانس های ۱۵، ۱۸، ۲۳، ۳۸ گیگاهرتز با ظرفیت ۱۵۰Mb/s، ۱Gb/s، ۱۰Gb/s
		در باند E با فرکانس های (۶۰GHz - ۹۰GHz)
	Remote Radio Unit	باند های ۹۰۰، ۱۸۰۰، ۲۳۰۰، ۲۶۰۰ مگاهرتز
Base Band Unit	۴G، ۵G	
تجهیزات ORAN		<ul style="list-style-type: none"> Support Split ۰، ۲، ۶، ۷.۲ Support from ۴T۴R Support from ۱۰G SFP Support ۳GPP R1۵ application feature Support ۱۰/۲۵G interface for ۰-RAN open fronthaul Support Up to ۱۰۰MHZ Support n۷۷، n۷۸

GPON از ۱۶ پورت به بالا (۳.۲Tb/s Backplane capacity) (1Tb/s switching cap, ۵۰۰k mac Address)	GPON	تجهیزات دسترسی ثابت (FTTx)
(TWDM-PON (۴۰Gb/s Throughput, 1۰Gb/s Symmetric	NG - PON۲	
سیستم GPON پر ظرفیت برای تأمین انتقال متقارن (1۰G DOWN/UP Stream - XGEM ساختار فریم - نرخ اسپلیت تا ۱:۲۵۶)	XGS-PON	
پشتیبانی از سرویسهای VDSL۲ و POTS تا ۱۰۲۴ پورت	ONU	
پشتیبانی از سرویسهای VDSL۲ و POTS تا ۱۲۸ پورت	MDU	
سرور قابل نصب در رک به عمق ۱ متر - در سایزهای ۱U و ۲U 1۰Gb converged network adapter GB ۲ Smart array LRDIMM یا RDIMM بدون وابستگی به تأمین کننده واحد - Vendor Neutral با پشتیبانی از ۱ یا ۲ پردازنده ۸۶x رده سرور (1Way or ۲Way) دارای حداقل ۴ محفظه Hot swap حافظه جانبی SSD/SATA/SAS پشتیبانی از حافظه اصلی با فناوری RDIMM و ECC حداقل ۶۴ گیگابایت دارای منبع تغذیه رده ۷/۲۴ از نوع Single یا Redundant قابلیت پشتیبانی از امکان نظارت و مدیریت از راه دور قابلیت پشتیبانی از فناوری RAID نرم افزاری و سخت افزاری	Standard Rack mount server	Server
سرور قابل نصب در رک یا ایستاده، سایزهای 1U تا ۵U مطابق یکی از استانداردهای E-ATX, SSI-EEB بدون وابستگی به تأمین کننده واحد - Vendor Neutral با پشتیبانی از ۱ یا ۲ پردازنده ۸۶x رده سرور (1Way or ۲Way) دارای حداقل ۴ محفظه Hot swap حافظه جانبی SSD/SATA/SAS قابل گسترش تا ۹۶ عدد پشتیبانی از حافظه اصلی با فناوری RDIMM و ECC حداقل ۳۲ گیگابایت دارای منبع تغذیه رده ۷/۲۴ از نوع Single یا Redundant قابلیت پشتیبانی از امکان نظارت و مدیریت از راه دور قابلیت پشتیبانی از فناوری ذخیره سازی سریع SSD/NVMe قابلیت پشتیبانی از فناوری RAID نرم افزاری و سخت افزاری	Storage Server	
سرور قابل نصب در رک یا ایستاده، سایزهای 1U تا ۵U و Tower مطابق یکی از استانداردهای E-ATX, SSI-EEB بدون وابستگی به تأمین کننده واحد - Vendor Neutral با پشتیبانی از ۱ یا ۲ پردازنده ۸۶x رده سرور (1Way or ۲Way) دارای حداقل ۴ اسلات نصب کارت پردازش برداری/گرافیکی پشتیبانی از حافظه اصلی با فناوری RDIMM و ECC حداقل ۲۵۶ گیگابایت دارای منبع تغذیه رده ۷/۲۴ از نوع Single یا Redundant قابلیت پشتیبانی از امکان نظارت و مدیریت از راه دور قابلیت پشتیبانی از فناوری ذخیره سازی سریع SSD/NVMe	GPU Server	
سرور قابل نصب در رک به عمق ۴۵ تا ۶۰ سانتیمتر - در سایز 1U مطابق یکی از استانداردهای MicroATX بدون وابستگی به تأمین کننده واحد - Vendor Neutral با پشتیبانی از ۱ یا ۲ پردازنده ۸۶x رده سرور (1Way or ۲Way) دارای محفظه حافظه درونی یا بیرونی بسته به کاربری - SSD/SATA امکان پشتیبانی از حافظه اصلی با فناوری RDIMM و ECC حداقل ۳۲ گیگابایت دارای منبع تغذیه رده ۷/۲۴ از نوع Single یا Redundant قابلیت پشتیبانی از امکان نظارت و مدیریت از راه دور قابلیت پشتیبانی از فناوری RAID نرم افزاری و سخت افزاری قابلیت اختصاصی سازی تعداد پورتهای ورودی/خروجی و دسترسی از جلو یا پشت دستگاه	Economy/Appliance Server	

<p>پشتیبانی از رسانه های ذخیره سازی SSD/NVMe/SAS/SATA بسته به کاربری پشتیبانی از فناوریهای Encryption, Compression, Deduplication. امکان ذخیره به صورت Block/File/Object دارای فناوری Fast Cache و سامانه مدیریت هوشمند داده پشتیبانی از لایه های مختلف فناوری RAID ساده و ترکیبی دارای حداقل دو (Dual) یا بیشتر (Multi) مسیر پردازش کنترلر RAID دارای WebUI و امکانات نظارت و مدیریت محلی و از راه دور امکان پشتیبانی از فناوریهای مختلف ارتباطی NAS/SAN از قبیل: Ethernet ۱۰/۱۰/۲۵/۴۰/۱۰۰Gbps و Infiniband (۴Gbps~۳۲Gbps), FC پشتیبانی از مجازی سازی و تعریف Array با رابط iSCSI</p>	Dual Controller Storage SAN/NAS	Storage
<p>پشتیبانی از تعریف Node های تشکیل دهنده Cluster پشتیبانی از فرآیندهایی برای Scale Up و Scale Out پشتیبانی از نصب رسانه ذخیره سازی SSD/NVMe/SAS/SATA بسته به کاربری پشتیبانی از فناوریهای Encryption, Compression, Deduplication. امکان ذخیره به صورت Block/File/Object پشتیبانی از لایه های مختلف فناوری RAID و Redundancy در لایه Node دارای WebUI و امکانات نظارت و مدیریت محلی و از راه دور امکان پشتیبانی از فناوریهای مختلف ارتباطی NAS/SAN از قبیل Ethernet ۱۰/۴۰/۲۵/۱۰/۱۰۰ و Infiniband (۴Gbps~۳۲Gbps), FC پشتیبانی از مجازی سازی و تعریف Array های iSCSI</p>	Software Defined (Storage) (SDS)	
پیاده سازی مبتنی بر ابر با قابلیت توسعه ظرفیت	سرویس VoLTE	IMS شبکه سیار
پیاده سازی مبتنی بر ابر با قابلیت توسعه ظرفیت	هسته شبکه ۴G	EPC
پیاده سازی مبتنی بر ابر با قابلیت توسعه ظرفیت	هسته شبکه ۵G	۵GC
پیاده سازی مبتنی بر ابر با قابلیت توسعه ظرفیت		CGNAT
پیاده سازی مبتنی بر ابر با قابلیت توسعه ظرفیت پشتیبانی از پروتکل های PPPoE و IPoE - TACACS - Radius, MSCHAP, CHAP, PAP		BRAS
۱ Up to ۱۰ Gb/s, ۱ Up to ۱۰ Km FSO ارتباط زمینی: LEO:۱۰۰۰Km Up to ۴۰۰۰Km		انتقال پهن باند اپتیک در فضای آزاد (FSO)
	Single Mode Multi-Mode	تار نوری
Fiber Network Monitoring, Remote Fiber Test System, DWDM Performance Monitoring	Optical Network Management System	سامانه پایش تارهای نوری تاریک (ONMS)
محصول فایروال و مدیریت امنیت سیگنال های شبکه های بی سیم با قابلیت استفاده در شبکه اپراتورهای بزرگ مخابراتی کشور	Firewall Signaling	امنیت
نسل جدید سامانه های SEIM متناسب با نیاز روز سازمان ها و شبکه ملی اطلاعات	SIEM	
تجهیز امنیت شبکه	(NGFW) (Carrier Grade)	
تجهیز امنیت شبکه	SOAR	
تجهیز امنیت شبکه	ISAC	
تجهیز امنیت شبکه	XDR	
تجهیز امنیت شبکه	DLP	
تجهیز امنیت شبکه	DDOS Mitigation	

۳/۲/۴. پیش بینی بند «ن» تبصره ۹ قانون بودجه ۱۴۰۱ برای حمایت از تولید گوشی و سیستم عامل بومی

برآوردها نشان می‌دهد واردات تلفن همراه به کشور سالانه حدود ۴ میلیارد دلار ارز از کشور خارج می‌کند و از سوی دیگر وابستگی کامل به سیستم عامل‌های خارجی منجر به بروز مشکلات متعدد برای کاربران و توسعه دهندگان اپلیکشین‌های ایرانی شده است. در این راستا به منظور دستیابی به هدف گذاری کسب سهم ۲۰ درصدی گوشی‌های داخلی با سیستم عامل بومی از بازار تلفن همراه کشور، این معاونت با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به پیش بینی منابع لازم در بودجه سال ۱۴۰۱ از محل افزایش تعرفه واردات گوشی‌های لوکس و تخصیص منابع حاصل به حمایت از تولید تلفن همراه داخلی نموده است. (بند «ن» تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۴۰۱) در مرحله بعد پیش نویس دستورالعمل حمایت از تولید گوشی و سیستم عامل برای تصویب در هیأت وزیران تهیه و کمیته اجرایی برنامه حمایت نیز تشکیل شده است. به منظور حمایت از تولیدکنندگان گوشی تلفن همراه داخلی و سیستم عامل بومی اقدامات ذیل نیز توسط معاونت نوآوری و فناوری صورت گرفته است:

- ۱- برگزاری نشست و بازدید مستمر با تولیدکنندگان داخلی و دریافت نقطه نظرات
- ۲- تدوین برنامه جامع حمایت از تولید تلفن همراه در داخل کشور
- ۳- حمایت از راه‌اندازی خط تولید تلفن همراه در منطقه فرودگاه پیام
- ۴- پیگیری تعریف همکاری با دولت چین و شرکت‌های مرتبط در حوزه سیستم عامل و تلفن همراه
- ۵- تدوین آیین‌نامه ارزیابی سیستم عامل بومی به منظور راه‌اندازی آزمایشگاه‌های ارزیابی سیستم عامل
- ۶- آماده سازی زیرساخت فروش اقساطی گوشی‌های داخلی
- ۷- راه‌اندازی و استاندارد سازی آزمایشگاه ارزیابی سیستم عامل

۳/۲/۴/۱. بند ط تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲

در بودجه سال ۱۴۰۲، تعرفه واردات گوشی تلفن همراه افزایش پیدا کرد. این افزایش در راستای توسعه و حمایت از تولید گوشی داخلی بوده و مقرر شده عواید آن صرف حمایت از توسعه زیرساخت‌های صنعت (میکرو) الکترونیک کشور شود.

بند ط تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲

حقوق ورودی رویه تجاری واردات گوشی‌های تلفن همراه خارجی بالای ۶۰۰ دلار حداقل پانزده درصد (۱۵٪) تعیین می‌گردد، واردات گوشی در سایر رویه‌ها به ماخذ دو برابر محاسبه و دریافت خواهد شد. وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) مکلف است منابع حاصل از اجرای این حکم را به ردیف درآمدی ۱۱۰۴۱۰ واریز کند تا صرف حمایت از توسعه زیرساخت‌های صنعت ریز(میکرو)الکترونیک گردد. واردات این کالاها از طریق مناطق آزاد تجاری و صنعتی، نیز مشمول این حکم می‌شود. مسئولیت تقسیم کار نهادی وظایف و راهبری تحقق این بند بر عهده کارگروه ویژه اقتصاد رقومی (دیجیتال) دولت قرار دارد.

۳/۲/۴/۲. تهیه دستور العمل حمایت از تولید گوشی و سیستم عامل

به منظور حمایت از تولیدکنندگان گوشی همراه و سیستم عامل داخلی، دستورالعمل و منابع لازم در قالب دو بسته حمایتی در حوزه های کاهش تعرفه واردات قطعات، ایجاد خط اعتباری برای فروش اقساطی گوشی های داخلی، اصلاح مالیات تولیدکنندگان گوشی همراه، اعطای سرمایه در گردش با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه شده است.

۳/۲/۴/۳. حمایت از راه اندازی خط تولید گوشی در منطقه ویژه اقتصادی پیام

راه اندازی اکوسیستم تلفن همراه در منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام و تبدیل این منطقه به عنوان یکی از قطب های اصلی تولید گوشی های هوشمند تلفن همراه در کشور برنامه ای است که امروز در پیام روند رو به رشدی گرفته است. بر همین اساس هم اکنون چندین شرکت در این زمینه در پیام در حال فعالیت هستند که با توجه به تأمین زیرساخت ها برای استقرار شرکت های دانش بنیان در این بخش پیش بینی می شود که تعداد شرکت های بیشتری در زمینه تولید تلفن همراه جذب منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام شوند.

این شرکت ها در قالب یک اکوسیستم در زمینه تولید و مونتاژ گوشی های تلفن همراه، تجهیزات، تبلت و وسایل جانبی در این منطقه فعال و با توجه به درخواست هایی مبنی بر استقرار تعداد دیگری شرکت در این بخش روند توسعه زیرساخت ها و از سوی دیگر تسهیل گری در روند استقرار آنها در منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام در حال اجرایی شدن است.

• تولید گوشی تلفن همراه داخلی

۳/۲/۵. تسهیل ورود شرکت های حوزه فناوری اطلاعات به بازار سرمایه و ورود اولین شرکت در خردادماه ۱۴۰۱

شرکت های نوپا در مراحل رشد خود نیاز به جذب سرمایه و تأمین مالی دارند. اگر چه در مراحل اولیه رشد، سرمایه گذاران فرشته، شتاب دهندگان خاص، سرمایه گذاران خطرپذیر ممکن است در تأمین مالی این شرکتها موثر باشند، اما در مراحل رشد درآمد و مرحله بلوغ به دلیل میزان سرمایه مورد نیاز، استفاده از این ابزارها میسر نیست.

از طرف دیگر به دلیل آنکه شرکت های فعال در حوزه فناوری اطلاعات و اقتصاد دیجیتال دارای مشهود قابل ملاحظه ای ندارند؛ امکان بهره گیری از تسهیلات سیستم بانکی میسر نمی باشد. بنابراین ورود به بازار سرمایه جزء معدود روش های ممکن تأمین مالی این نوع شرکت ها محسوب می شود. به همین دلیل معاونت فناوری و نوآوری حمایت برای ورود شرکت های حوزه اقتصاد دیجیتال به بازار سرمایه را در دستور کار خود قرار داد. از مهمترین چالش های این مسیر، پذیرش دارایی های نامشهود این شرکت ها و ارزش گذاری آنها است. در حالی که سالها زرمه حضور استارتآپها در بورس از گوشه و کنار شنیده می شد، با پیگیری وزرای ارتباطات، اقتصاد و معاون علمی رییس جمهور و رییس سازمان بورس، گام نخست برای عرضه اولیه سهام یک شرکت استارتآپی در بازار سرمایه برداشته شد و جلسه معارفه عرضه اولیه سهام استارتآپ از بخش تاکسی های اینترنتی (شرکت تپسی) در خرداد ۱۴۰۱ در فرابورس ایران برگزار شد. پذیرش این شرکت به عنوان نخستین کسب و کار دیجیتال، نقطه عطفی برای توسعه اقتصاد دیجیتال و رشد و شکوفایی شرکت های استارتآپی در کشور به شمار می رود و علاوه بر کارآفرینی، دستاوردهایی برای اکوسیستم استارتآپی و اقتصاد کشور در مسیر رسیدن به سهم ۱۰ درصدی بازار ict از GDP به همراه دارد.

• نشست خبری عرضه سهام تپسی در فرابورس

۳/۳ اقدامات منطقه ویژه اقتصادی پیام برای توسعه فناوری های نوین

۳/۳/۱ افتتاح و بهره برداری عملیاتی ۱۰ شرکت بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

با توجه به نامگذاری سال ۱۴۰۱ از سوی مقام معظم رهبری به عنوان «تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین» منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام در هفته دولت و همچنین دهه فجر ۱۴۰۱، پروژه های متعددی را با هدف توسعه تولید و رونق اشتغال در این منطقه به بهره برداری رساند. این پروژه ها در زمینه های تولید تلفن همراه، قطعات رایانه، مینی رایانه، ارائه خدمات کسب و کار، خدمات مرکز داده و تولید تجهیزات مخابراتی بودند. بر این اساس در پایان سال ۱۴۰۱، تعداد فرصت های شغلی ایجاد شده در منطقه ویژه اقتصادی پیام به بیش از ۶۳۰۰ نفر رسید.

۳/۳/۲ تسهیل گری و حمایت از فعالیت شرکت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

تسهیل گری در روند استقرار بخش خصوصی و شرکت های دانش بنیان به عنوان یکی از برنامه های جدی در دستور کار این منطقه قرار گرفته است. بر همین اساس در کنار افزایش واحدهای تولیدی، تسهیل گری و برداشتن موانع پیش پای این بخش با هدف جذب هر چه بیشتر این شرکت ها در این منطقه در حال اجرا است. از سوی دیگر با توجه به اینکه یکی از مهم ترین برنامه های پیش رو در منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام، تبدیل این منطقه به بزرگ ترین مرکز داده کشور بوده، استقرار شرکت های دانش بنیان مرتبط با بخش IT و ICT در اولویت است. با هدف تحقق این مهم اقدامات و برنامه های تشویقی ذیل انجام شده است:

- ۱- ارائه تخفیف تا سقف ۲۵ درصد در مبلغ اجاره بها به شرکت های دانش بنیان
- ۲- استقرار صندوق پژوهش و فناوری نوین در پیام و مذاکره با این صندوق با هدف ارائه تسهیلات به شرکت های دانش بنیان مستقر در پیام.
- ۳- مذاکره با صندوق پژوهش و فناوری نوین برای تشکیل پرونده و مساعدت در اخذ مجوز دانش بنیان برای شرکت های دارای شرایط.
- ۴- راه اندازی مرکز خدمات کسب و کار پیام

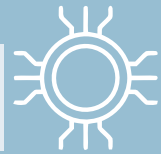

• بازدید وزیر ارتباطات از منطقه ویژه اقتصادی پیام

۳/۳/۳. آغاز عملیات اجرایی فاز ۴ منطقه ویژه اقتصادی پیام برای شرکت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

فاز ۴ منطقه ویژه اقتصادی پیام به عنوان بزرگترین فاز اجرایی منطقه مذکور با مساحت حدود ۱۸۰ هکتار محسوب می شود. توسعه زیرساخت‌های فاز ۴ در ضلع جنوبی پیام در حال انجام است که شامل ۷ بخش در حوزه فناوری های نوین، انبار داری، لجستیک، تجاری، خدماتی، صنایع پیشرفته، آی تی، آی سی تی است. بخش ۲، ۴ و ۷ از فاز ۴ منطقه ویژه اقتصادی پیام نیز با مساحت حدود ۳۰ هکتار بوده که کلیه عملیات اجرایی معابر، شبکه آب، شبکه فاضلاب، بهداشتی و شبکه توزیع گاز انجام و در قطعات متفاوت نسبت به واگذاری زمین به ۵۰ سرمایه گذار اقدام شده است. با راه اندازی کامل این بخش تعداد ۴۲۰۰ فرصت شغلی ایجاد می شود. مطابق با طرح جامع، پیش بینی اشتغال در فاز ۴ منطقه ویژه اقتصادی ۱۰ هزار نفر است. طبق بودجه‌های تخصیص یافته سال ۱۴۰۱ این شرکت درصدد آماده‌سازی اراضی بخش ۳ از فاز ۴ با مساحت حدود ۱۰ هکتار است. فاز چهار پیام می تواند به عنوان نخستین شهرک حوزه فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی در کشور مطرح شود.

۳/۴. اهم اقدامات پارک ارتباطات و فناوری اطلاعات در توسعه فناوری های نوین

۳/۴/۱. توسعه فناوری ها و محصولات جدید در پارک فناوری اطلاعات و ارتباطات

با عنایت به نام گذاری سال ۱۴۰۱ توسط مقام معظم رهبری به «تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین» وزارت متبوع، تلاش کرد زمینه توسعه فناوری های نوین در این بخش را بیشتر از قبل مهیا نماید. یکی از اقدامات صورت گرفته در این راستا، توسعه شبکه گلخانه‌های هوشمند در پارک فاوا بود. با راه اندازی گلخانه‌های هوشمند ضمن کاهش ۵۰ درصدی مصرف آب، می توان بازدهی کشت محصول را ۳۰ تا ۴۰ درصد افزایش داد و بدون نگرانی در هر مکان از زمین های سنگلاخی گرفته تا حیاط خانه‌ها محصولی را کشت کرد.

یکی از پروژه‌های مهم تحقیقاتی که در پارک علم و فناوری فاوا جریان دارد، کاربرد اینترنت اشیا در تأمین امنیت غذایی و کاهش مصرف آب است. در این برنامه توسعه ۵ تا ۱۰ گلخانه کوچک مقیاس با استفاده از فناوری های مبتنی بر اینترنت اشیا، مطرح است که در آن ضمن کاهش هزینه های جاری، با احداث گلخانه های کوچک مقیاس جنبه های اقتصادی پیدا می کند. در حال حاضر، مراحل طراحی این طرح رو به اتمام است و نمونه های اولیه در حال احداث و ارتقا می باشد. در فاز یک این طرح، احداث ۴۰ گلخانه در ۵ استان در دست اجرا است، نتایج این فاز، در فاز دوم طرح که به گسترش آن در کشور اختصاص دارد، کمک خواهد کرد.

تحقق آرمان بلند دولت سیزدهم در خصوص فعال‌سازی شبکه ملی اطلاعات، نیازمند وجود توان فنی و اقتصادی بالا در بخش خصوصی کشور است. پارک علم و فناوری فاوا با درک اهمیت راهبردی این موضوع، نسبت به ایجاد مرکز نوآوری نخبگان اقدام کرده است. رسالت این مرکز تمرکز بر تولید و بومی‌سازی نرم‌افزارهای پایه شبکه ملی اطلاعات و سایر نرم‌افزارهای راهبردی است. اکنون و در اولین قدم ساختمان مربوط به مرکز که در فضای مدرن ساخته شده، به بهره‌برداری رسیده است.

۳/۴/۲. پیشرفت عملیات اجرایی شعبه پارک فناوری ارتباطات و اطلاعات در مشهد مقدس

این مرکز به مساحت ۳۰۰۰ متر مربع در ساختمان ۱۰ طبقه پست‌بانک در شهر مقدس مشهد، قرار دارد و محل استقرار شرکتهای عضو پارک فاوا در این شهر است. برخی از خدمات و زیرساخت های شعبه شهر مقدس مشهد عبارتند از: فضای کار اشتراکی (۲۷۰ میز)، شتاب دهنده های تخصصی مانند گرین تک و نیتک، کمک نوآور استودیو، استودیوهای تخصصی تولید محتوا، آکادمی آموزش و کارآفرینی، منتورینگ تخصصی، سرمایه گذاری و تجاری سازی شتاب دهی. شعبه دیگر پارک فاوا در شهر مشهد، با عنوان اولین پارک ویژه تولید محتوای دیجیتال در شرق کشور (Media Park)، در ساختمان قدیمی پست شهر مشهد مقدس ایجاد شده است. این شعبه حدود ۵۷۶۲ مترمربع وسعت دارد. دو شتابدهنده «گرین تک» و «نیتک» به عنوان همکاران پارک فاوا در این شعبه مستقر هستند و حمایت از کمک نوآورها با برنامه های متنوعی از قبیل آموزش و شتابدهی تخصصی در این دو شتابدهنده انجام می شود. در سال ۱۴۰۲ عملیات مطالعاتی احداث برج فناوری با مشارکت بخش خصوصی در این پردیس آغاز خواهد شد.

۳/۴/۳. آماده سازی ساختمان های پارک برای استقرار واحدهای فناور جدید در پارک سجاد

آماده سازی ساختمان های پارک برای استقرار در دو بخش انجام شده است که بخش اصلی آماده سازی ساختمان برای استقرار واحدهای فناور جدید در پارک در قالب واگذاری حق بهره برداری بلند مدت اراضی و ابنیه پارک به متراژ حدود ۱۰ هزار متر مربع به شرکتهای عضو پارک، انجام گرفته است.

۳/۴/۴. آغاز عملیات راه اندازی پردیس فولادشهر اصفهان

طرح جامع پردیس پارک در فولادشهر اصفهان در زمینی به مساحت ۱۰۵ هکتار و ساختمانی به مساحت ۲۹۰۰۰ متر مربع در سال ۱۴۰۱ در دست اجرا است. قرار است در سال ۱۴۰۲ با همکاری شرکت خدمات هوایی پیام در دو سوم فضاها سیستم

• پردیس فولادشهر اصفهان

آموزشی و در یک سوم از فضاها، پذیرش، جذب و استقرار شرکت‌ها و شتابدهنده توسط پارک صورت گیرد. در صورت تأمین اعتبارات لازم طرح احداث سیستم انکوباتوری مرکز داده و ایجاد شبکه هوشمند برق در پردیس اصفهان به روش BOT در دستور کار قرار خواهد گرفت.

۳/۴/۵. آماده‌سازی مرکز توسعه اقتصاد دیجیتال کشور در استان سمنان

در طی سال ۱۴۰۱ اقدامات لازم برای بهره‌برداری از دومین مرکز منطقه‌ای توسعه اقتصاد دیجیتال واقع در شهر سمنان به انجام رسید. این مرکز در زمینی به وسعت ۵۷۹۵ مترمربع دارای چهار سوله به مساحت ۲۱۱۰ مترمربع واقع شده که جهت استقرار هسته‌ها و شرکت‌های فناوری آماده‌سازی شده است. این مرکز ظرفیت استقرار بیست شرکت نوپا و چهل هسته فناور را داشته و همچنین امکان برگزاری بوت کمپ با ظرفیت ۳۰ نفر در هر دوره را دارا است. اداره این مرکز تحت نظر پارک فاوا توسط مدیریت پارک علم و فناوری دانشگاه سمنان صورت خواهد پذیرفت. در حال حاضر فراخوان جذب شرکت‌های نوپا برای استقرار در مرکز فوق با مشارکت پارک علم و فناوری دانشگاه سمنان در حال اجرا است.

۳/۴/۶. آماده‌سازی مرکز توسعه اقتصاد دیجیتال کشور در استان مازندران

در طی سال ۱۴۰۱ اقدام لازم برای بهره‌برداری از سومین مرکز منطقه‌ای توسعه اقتصاد دیجیتال واقع در شهر ساری به انجام رسید. این مرکز در زمینی به وسعت ۳۱۶۰ مترمربع احداث شده است. در حال حاضر امکان فعال‌سازی مرکز نوآوری فضاپایه به همراه استقرار بیست هسته فناور وجود دارد. این طرح در صورت تأمین اعتبارات هزینه‌ای لازم قابل بهره‌برداری خواهد بود.

• مرکز منطقه‌ای توسعه اقتصاد دیجیتال شعبه سمنان و نمای داخلی مرکز سمنان

۳/۴/۷. توسعه آموزش های مهارت محور بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

فقدان نیروی دارای مهارت کار به عنوان یکی از چالش های اصلی گسترش صنعت ارتباطات و فناوری اطلاعات محسوب می شود. پارک فاوا با مشارکت سازمان نصر، سازمان فنی و حرفه ای و شتاب دهنده های فعال در این حوزه نسبت به ایجاد سازوکار مناسب برای حمایت از مهارت آموزی کارکنان شرکت های عضو پارک های سراسر کشور، شرکت های عضو سازمان نصر و تربیت آزاد کار اقدام کرده است. طراحی و برنامه ریزی این طرح در سال ۱۴۰۱ انجام شده است. اهم فعالیت های انجام شده به شرح ذیل می باشد:

- انتخاب دروس و تعیین سر فصل ها
- انتخاب آموزشگاه های توانمند
- سیستم سازی در استان ها
- فراخوان آموزشی اجرای ۱۰۰۰ نفر - کلاس

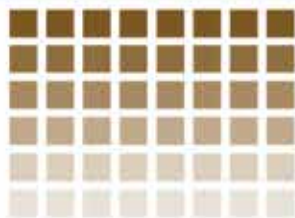
جدول مقایسه اقدامات عملیاتی اولویت: بستر سازی برای توسعه اقتصاد دیجیتال و توسعه فناوری های نوین

اولویت اصلی	برنامه ها	اقدامات عملیاتی	دستاوردها	ابتدای دولت سیزدهم	انتهای سال ۱۴۰۱	واحد سنجش
بستر سازی برای توسعه اقتصاد دیجیتال و توسعه فناوری های نوین	افزایش سهم اقتصاد دیجیتال از کل تولید ناخالص ملی	مجموعه اقدامات ذیل اولویت اصلی بستر سازی برای توسعه اقتصاد دیجیتال	سهم ارزش افزوده اقتصاد دیجیتال از ارزش افزوده اقتصاد کل کشور	۷,۱۷	۷,۹	درصد
			تعداد جلسات کارگروه اصلی اقتصاد دیجیتال	۰	۸	تعداد
			تعداد مصوبات جلسات کارگروه اصلی اقتصاد دیجیتال	۰	۷	تعداد
			تعداد جلسات کمیسیون راهبری کارگروه اقتصاد دیجیتال	۰	۲۷	تعداد
تبدیل منطقه ویژه اقتصادی پیام به یکی از قطب های اقتصاد دیجیتال کشور	بستر سازی برای اشتغال در حوزه اقتصاد دیجیتال	تعداد شغل ایجاد شده مرتبط با بخش ICT	تعداد مصوبات کمیسیون راهبری کارگروه اقتصاد دیجیتال	۰	۱۲	تعداد
			تعداد شغل ایجاد شده مرتبط با بخش ICT	۲۵۱۰۶۶	۲۶۱۰۶۶	تعداد شغل
			ایجاد فرصت شغلی مرتبط با بخش ICT در منطقه ویژه اقتصادی پیام	۴۱۴۹	۶۳۳۹	تعداد نفرات شاغل
افزایش تعداد شرکت های مستقر در منطقه ویژه پیام در حوزه ICT	تعداد شرکت های مستقر در منطقه ویژه پیام در حوزه ICT	تعداد شرکت های مستقر	تعداد شرکت های مستقر	۱۱۲	۱۷۷	تعداد شرکت

دولت مردمی
پارلمان

بر سر عهدی که بسته ایم می یابیم

و این پایان راه نیست! این راه ادامه دارد!

توسعه پروژه راهبردی

۱۴

فیبرنوری منازل و کسب و کارها

این رمزینه حاوی محتوای تصویری مرتبط با بخش پیش رو است.

۴- توسعه پروژه راهبردی فیبرنوری منازل و کسب و کارها

برخلاف روندهای جهانی، متأسفانه در ده سال گذشته توجهی به اینترنت ثابت در کشور نشده است، این مسئله باعث فشار به شبکه تلفن همراه شده و نتیجه آن افت کیفیت ارتباطات همراه در کشور بوده است. با توجه به مصوبات شورای عالی فضای مجازی مبنی بر دسترسی ۸۰ درصد از خانوارهای ایرانی به شبکه پرسرعت ثابت تا پایان سال ۱۴۰۴، اجرای پروژه فیبرنوری منازل و کسب و کارها (FTTX) از ابتدای شروع به کار دولت سیزدهم در دستور کار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار گرفت و در دهه فجر ۱۴۰۰، نهضت ملی فیبرنوری منازل و کسب و کارها کلید خورد و دسترسی مشترکین به سرعت یک گیگابیت بر ثانیه معادل یکصد برابر سرعت فعلی ارتباطات ثابت در کشور، محقق شد. با هدف گذاری صورت گرفته، تحت پوشش قرار دادن ۲۰ میلیون از خانوارها و کسب و کارهای کشور تا پایان دولت سیزدهم با استفاده از بستر فیبرنوری در دستور کار است. براین اساس تا پایان سال ۱۴۰۱ حدود دو میلیون و پانصد هزار خانوار و کسب و کار تحت پوشش فیبرنوری قرار گرفته است.

۴/۱. تهیه و تصویب بسته حمایتی برای توسعه ارتباطات ثابت

با توجه به اهمیت طرح توسعه فیبرنوری منازل و کسب و کارها و لزوم سرعت بخشی به روند آن، یک بسته حمایتی و سیاستی برای شتاب بخشی به این پروژه در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تدوین شده است تا ضمن تأمین منابع مالی لازم برای این کار، موانع اجرایی آن برطرف گردد و از سوی دیگر ضوابط و روش انجام کار هم مشخص باشد. ارکان اساسی این بسته را به شرح ذیل می توان نام برد:

- اختصاص کل درآمد دولت از ارائه دهندگان خدمات فیبرنوری منازل برای توسعه طرح: با توجه به لزوم سرمایه گذاری بخش خصوصی در توسعه ارتباطات ثابت و دیر بازده بودن این طرح، بر اساس مصوبه دولت در آخرین جلسه سال ۱۴۰۰، تمام سه درصد حق السهم دولت از اپراتورهای ارتباطات ثابت (FCP) از محل خدمات فیبرنوری منازل و نقاط به خود اپراتور برای توسعه این شبکه اختصاص یافت.

- تصویب مصوبه کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات برای تعیین سازوکارهای حمایتی و تقسیم کار توسعه FTTX در کشور: پیش نویس مصوبه شماره ۳۲۹-۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۶ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات با عنوان «اصول حاکم بر تقسیم کار و حمایت از توسعه شبکه دسترسی مبتنی بر فیبرنوری» به منظور توسعه ارتباطات مبتنی بر فیبرنوری در کشور تدوین شد که در آن نقشه راه و برنامه وزارت متبوع برای توسعه ارتباطات ثابت مبتنی بر فیبر نوری (FTTX) به صورت سراسری برای ۸۰ درصد خانوارها و کسب و کارهای کشور، برای مدت سه سال در نظر گرفته شده است. همچنین مکانیزمهایی نیز به عنوان تسهیل گر و مشوق برای این موضوع در نظر گرفته شده است. به عنوان مثال، اعطای بخشی از تسهیم درآمد به شرکت‌های دارنده پروانه همگرای شبکه و خدمات ارتباطی (CNSP) در ازای ایجاد هر پورت دسترسی در کلان

شهرها و مراکز استان‌ها، به عنوان حمایت دولتی برای تأمین بخشی از سرمایه طرح کلان توسعه فیبرنوری در کشور، در نظر گرفته شده است.

• بند «ح» تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور: یکی از موانع توسعه شبکه فیبرنوری منازل و کسب و کارها، عدم همراهی برخی دستگاه‌ها در به اشتراک گذاری منابع خود با اپراتورهای بخش خصوصی و یا مطالبه وجوه بسیار زیاد برای استفاده از آنها بود. به پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و تصویب دولت و مجلس شورای اسلامی، در بند «ح» تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، کلیه دستگاه‌ها مکلف اند که با اعلام وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وفق تعرفه مصوب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات، ظرفیت‌ها، ابنیه و امکانات خود را برای توسعه شبکه ملی اطلاعات در اختیار اپراتورهای مورد تایید وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار دهند.

• اختصاص یک سوم درآمد دولت در بخش مخابرات برای توسعه طرح: با مصوبه دولت در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۱، ۸ درصد از ۲۸ درصد درآمد دولت از اپراتورهای تلفن همراه با نظارت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، صرف توسعه ارتباطات ثابت مبتنی بر فیبرنوری در سراسر کشور خواهد شد. با این مصوبه، در سه سال آینده بیش از ۱۵ هزار میلیارد تومان برای ایجاد ۲۰ میلیون پورت فیبرنوری به عنوان آورده دولت تخصیص خواهد یافت.

• پیش بینی بند «س» تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ در حمایت از توسعه فیبر نوری منازل و کسب و کارها: در بند «س» تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۲، ایجاد حساب توسعه فیبر نوری به عنوان تدبیری برای تحقق پوشش ۲۰ میلیونی فیبر نوری در کل کشور در نظر گرفته شده است. حساب توسعه شبکه فیبر نوری با مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد تومان از محل اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تشکیل شده و مانده آن قابل انتقال به سال های بعد خواهد بود.

بند "س" تبصره ۷ قانون بودجه ۱۴۰۲

س - به دولت اجازه داده می شود در سال ۱۴۰۲ به منظور توسعه شبکه تار (فیبر) نوری منازل و کسب و کارها حسابی تحت عنوان «حساب توسعه شبکه تار (فیبر) نوری»، با منبع اولیه ده هزار میلیارد (۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل اعتبارات مصوب وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (حق الامتیاز و حق السهم دولت از درآمدهای کاروران ارتباطی، موضوع قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات مصوب ۱۳۹۲/۸/۱۹) و سایر منابع قانونی مربوطه ایجاد نماید. منابع این حساب صرف توسعه شبکه تار (فیبر) نوری کشور و پوشش و اتصال پرسرعت مبتنی بر تار (فیبر) نوری اماکن اداری، تجاری و مسکونی کشور به شبکه ملی اطلاعات می گردد. مانده منابع این حساب قابل انتقال به سال بعد است. آیین نامه اجرائی این بند توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر یک ماه پس از تصویب این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است گزارش عملکرد اجرای این بند مشتمل بر میزان منابع و مصارف و تعداد اماکن تحت پوشش و متصل از طریق تار (فیبر) نوری را هر سه ماه یک بار به کمیسیون های برنامه و بودجه و محاسبات و صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

طبق ماده ۲ آیین نامه اجرایی بند(س) تبصره (۷) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، مبلغ ده هزار میلیارد ریال از محل ردیف درآمدی(۱۳۰۴۰۴) جدول شماره (۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور با عنوان درآمد حاصل از مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات- حق امتیاز شبکه و جریمه عدم انجام تعهدات- متناسب با وصول و واریز سهم دولت از محل اعتبار ردیف (۷۳۰۰۰۰۱۲۰) جدول شماره (۱-۷) قانون مذکور، به حساب صندوق توسعه فیبرنوری واریز می شود. همچنین طبق ماده ۳، مانده مصرف نشده سال ۱۴۰۱ کاروران با رعایت قوانین و مقررات مربوطه از جمله مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور باید به حساب واریز شود.

طبق ماده ۴ آئین نامه نیز، در طول سال مالی، کاروران مکلفند هر سه ماه مازاد بر سه دوازدهم درآمدهای موضوع ردیف (۱۳۰۴۰۴) جدول شماره (۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور در هر پرداخت از این محل تا سقف سه دوازدهم مانده مصرف نشده موضوع تصویب نامه را با اعلام سازمان به حساب واریز کنند. در عین حال، مانده حساب در پایان سال مالی، قابل انتقال به سال بعد می باشد. گفتنی است طبق این آئین نامه، هرگونه هزینه کرد از حساب مذکور با تأیید وزارت صورت می گیرد و مصارف حساب در چارچوب قوانین مربوطه در قالب تسهیلات به صورت وجوه اداره شده یا یارانه سود تسهیلات بانکی یا اعطای مشوق بر اساس نصابهای مصوب کمیسیون به سرمایه گذاران یا کاروران برای توسعه شبکه انتقال و دسترسی تار (فیبر) نوری به منظور پوشش و اتصال پرداخت خواهد شد. هرگونه حمایت در قالب نرخ ترجیحی سود، منوط به تحقق اهداف است.

• بازدید معاون وزیر ارتباطات از عملیات فیبرکشی

• عملیات فیبرکشی

۴/۲. فراخوان مشارکت اپراتورهای ارتباطی در توسعه فیبر نوری و امضای تفاهم نامه با ۹ اپراتور برای راه اندازی هشت و نیم میلیون پوشش

پس از تدوین و تصویب بسته های حمایتی، برای ایجاد ۲۰ میلیون پوشش فیبرنوری، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی اقدام به انتشار فراخوانی کرد که ۹ اپراتور در فاز اول حائز شرایط بودند و در مراسمی در روز ملی ارتباطات سال ۱۴۰۱ طی امضای تفاهم نامه جداگانه با ۹ اپراتور ثابت و همراه، توافق برای راه اندازی ۸/۵ میلیون پورت فیبرنوری در سه سال آینده صورت گرفت. اپراتورها عبارتند از: اپراتورهای ثابت های وب، شاتل، آسیاتک، مینا تلکام، پیشگامان، صبانت، فناپ تلکام، ایرانیان نت و اپراتور سیار رایتل (در سال ۱۴۰۲ اپراتور سیار ایرانسل جای خود را به ایرانیان نت داده است). همچنین در تیرماه سال گذشته تعهد پوشش در هشت شهر جدید از سوی رگولاتوری به اپراتورهای متعهد برای اجرای پروژه دسترسی مبتنی بر فیبرنوری ابلاغ شد. براساس این ابلاغیه اپراتورهای رایتل در فردیس، شاتل در ساوه، آسیاتک در رامسر، فناپ تلکام در بندر امام خمینی، صبانت در بابل، گسترش ارتباطات مینا در قرچک، های وب در گرگان و پیشگامان در بندر چارک تعهد دارند برای ایجاد و توسعه فیبرنوری اقدام کنند. تا پایان سال ۱۴۰۱ در مجموع فیبرکشی بیش از ۱۱ استان و ۴۰۰ شهر به اپراتورها ابلاغ شده است.

• امضای تفاهمنامه راه اندازی پوشش فیبر نوری توسط اپراتورهای ارتباطی

۴/۳. راه اندازی سامانه iranfttx.ir برای پایش پیشرفت پروژه

به منظور رصد و پایش میزان توسعه پروژه فیبرنوری در کشور و دسترسی به جزئیات اطلاعات مربوط به این پروژه در سطح استان های کشور و اپراتورهای فعال در این پروژه، سامانه برخط به آدرس iranfttx.ir راه اندازی شده است که قابل استفاده توسط آحاد مردم می باشد. مردم با مراجعه به این سامانه می توانند در جریان پیشرفت پروژه فیبرنوری کشور، به تفکیک استان ها قرار گیرند و از مشخصات فنی نظیر تعداد پورت منصوبه، تعداد خانوار تحت پوشش و ... با خبر شوند.

• سایت iranfttx.ir (بهمن ۱۴۰۱)

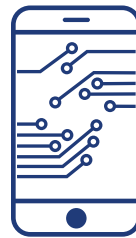
۴/۴ پوشش فیبر نوری حدود دو میلیون و پانصد هزار خانوار و کسب و کار در کشور

با توجه به اقدامات صورت پذیرفته در توسعه فیبرنوری خانگی و کسب و کارها و اهمیت موضوع در دولت سیزدهم، تاکنون نزدیک به ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار خانوار و کسب و کار در کشور تحت پوشش و دسترسی به فیبرنوری قرار دارند.

جدول مقایسه اقدامات عملیاتی اولویت: پروژه راهبردی فیبرنوری منازل و کسب و کارها

اولویت اصلی	برنامه ها	اقدامات عملیاتی	دستاوردها	ابتدای دولت سیزدهم	انتهای سال ۱۴۰۱	واحد سنجش
پروژه راهبردی فیبرنوری منازل و کسب و کارها	توسعه شبکه دسترسی مبتنی بر فیبرنوری در منازل و کسب و کارهای سراسر کشور	توسعه دسترسی به فیبر نوری	تعداد کل شهرهای تحت پوشش فیبر نوری	-	۴۸	تعداد شهر
			تعداد کل پورت های فیبرنوری منصوبه	۹۰۹۰۰۰	۱۸۰۲۹۰۳	تعداد پورت
		افزایش خانوارها و کسب و کارهای تحت پوشش و متصل به شبکه فیبر نوری	تعداد کل خانوارها/ کسب و کارهای تحت پوشش فیبرنوری	۹۰۹۰۶۸	۲۴۶۷۷۷۹	تعداد خانوار/ کسب و کار
		سایر اقدامات	تعداد شرکتهای ارائه دهنده خدمات اینترنت ثابت مبتنی بر فیبر نوری	۳	۱۰	تعداد شرکت

ارتقاء امنیت زیرساخت های

ارتباطی و اطلاعاتی کشور و

سالم سازی فضای مجازی

این رمزینه حاوی محتوای تصویری مرتبط با بخش پیش رو است.

۵. ارتقاء امنیت زیرساخت های ارتباطی و اطلاعاتی کشور و سالم سازی فضای مجازی

۵/۱. ایجاد تمرکز عملیاتی و شتاب بخشی ارتقاء امنیت زیرساخت های ارتباطی کشور

شبکه ملی اطلاعات، به عنوان زیرساخت ارتباطی فضای مجازی، علاوه بر بسترسازی برای استقرار، توسعه و عرضه انواع خدمات و محتوا در کشور، مأموریت تأمین ارتباطات امن و پایدار زیرساخت های حیاتی کشور را بر عهده داشته و از این منظر، مهمترین سرمایه ملی فضای مجازی کشور است. ارتقاء امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات و همچنین یکپارچه سازی خدمات امنیتی در شبکه ملی اطلاعات کلان پروژه های این طرح ملی است. با توجه به این نکته و با توجه به وظایف ذاتی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و تکالیف محوله مندرج در اسناد بالادستی نظیر سند افتا، سند نظام پیشگیری و مقابله حوادث، اسناد تبیین الزامات و طرح معماری کلان و همچنین با توجه به توسعه روزافزون زیرساخت های شبکه ملی، ضروری است که کلان پروژه های فوق الذکر با همکاری سایر دستگاه های ذیربط با شتاب بیشتری اجرا و مورد بهره برداری قرار گیرند. بر همین اساس از ابتدای دولت سیزدهم بویژه در سال ۱۴۰۱ اقدامات مهم و موثری در مجموعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از جمله تعیین نماینده ویژه وزیر در حوزه امنیت به منظور هماهنگی سازمان های تابعه وزارت ارتباطات و چابکی در واکنش به رخدادهای امنیتی، تشکیل کمیته امنیت ذیل شورای راهبری توسعه شبکه ملی اطلاعات برای یکپارچه سازی، مدیریت منابع و انجام منسجم امور محوله، سامان دهی و توسعه تعاملات سازنده با دستگاه های ذیربط در حوزه امنیت خارج از وزارت ارتباطات، سرعت بخشی به تعریف و مدیریت اجرای کلان پروژه های حوزه امنیت شامل اجرای طرح جامع امن سازی خدمات ارتباطی و پایه کاربردی در چارچوب پیوست امنیتی شبکه ملی اطلاعات، اجرای برنامه پیشگیری و مقابله با حوادث خدمات ارتباطی و پایه کاربردی و تأمین خدمات ارتباطی امن مورد نیاز شبکه دولت الکترونیک انجام پذیرفته است.

۵/۲. تقویت تیم های واکنش سریع رخدادهای ماهر با همکاری مراکز آرای دانشگاهی

ارتقاء امنیت زیرساخت های ارتباطی و اطلاعاتی کشور و نیز مقابله با تهدیدات سایبری به عنوان یکی از محوری ترین فعالیت سازمان فناوری اطلاعات قرار گرفته است. در این راستا تقویت مراکز تخصصی که در سال های گذشته با عنوان آرای (آگاهی رسانی، پشتیبانی و امداد رایانه ای) در دانشگاه ها راه اندازی شده بود در دستور کار قرار گرفت. طی سال گذشته خدماتی همچون ۲۵۴ مورد گزارش ارزیابی امنیتی سامانه های مهم دستگاه های اجرایی، شناسایی ۱۲۵۶ مورد آسیب پذیری های مهم، مقابله با ۵۷۶ حمله مکشوفه توسط مراکز آرای ارائه شده است.

۵/۳. تهیه پیش نویس آیین نامه اعتبارسنجی محصولات افتا

در راستای اجرای ماده ۵ طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات و بر اساس ردیف ۴۷ جدول اقدامات و نگاشت نهادی ماده یاد شده، سند «نظام اعتبارسنجی امنیتی تجهیزات، سامانه‌ها و سکوه‌های ارائه کننده خدمات»، در جلسه شماره ۹۰ کمیسیون عالی تنظیم مقررات فضای مجازی کشور، تصویب و ابلاغ شد. بر همین مبنا در کارگروهی متشکل از ۷ نهاد اجرایی و بخش خصوصی، آیین نامه «ارزیابی و اعتبارسنجی امنیتی تجهیزات، سامانه‌ها و سکوه‌های ارائه کننده خدمات» تهیه شد و اکنون در مرحله تصویب در کارگروه می‌باشد.

هدف از تهیه این آیین نامه حصول اطمینان از تطابق تجهیزات، سامانه‌ها و سکوه‌های فضای مجازی با الزامات امنیتی شبکه ملی اطلاعات، ایجاد رویه‌ها و فرآیندهای شفاف اعطای گواهینامه امنیتی به تجهیزات، سامانه‌ها و سکوه‌های فضای مجازی، ایجاد آزمایشگاه‌های تخصصی مطابق با نیاز کشور در زمینه مأموریت نظام اعتبارسنجی و شکل‌گیری نظام نظارت مستمر بر وضعیت امنیت تجهیزات، سامانه‌ها و سکوه‌های فضای مجازی کشور است.

۵/۴. برگزاری کنفرانس ظرفیت شبکه ملی اطلاعات با موضوع «امنیت، تاب آوری و پایداری»

کنفرانس ظرفیت در وزارت ارتباطات در سه حوزه، سخنرانی‌ها، نمایش توانمندی‌های بخش خصوصی و اجرای پیل‌های تخصصی برگزار شد. مهمترین محورهایی که در این کنفرانس بحث و بررسی شد عبارتند از:

- مشارکت ذیربطان • نوآوری • فرصت‌سازی • درونزایی • روزآمدی • آینده‌نگری • خوداتکایی • برون‌نگری

• حضور وزیر ارتباطات در کنفرانس ظرفیت شبکه ملی اطلاعات

۵/۵. تهیه نظام نامه پدافند غیرعامل حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات

به منظور دسترسی به اهداف تعیین شده در سیاست‌های کلی نظام در خصوص پدافند غیرعامل (ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری)، ماده ۱۰۹ و بند «پ» ماده ۱۰۶ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه و ماده ۵۸ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، سند «نظام پدافند غیرعامل حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور» تدوین و به تایید سازمان پدافند غیر عامل کشور رسیده است. این نظام بر مبنای چارچوب و الزامات پدافند غیرعامل وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تعیین شده در اسناد بالادستی از جمله سند «تبیین الزامات شبکه ملی اطلاعات» و «طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات» و نقش پدافند غیرعامل در آنها، طرحی از الزامات و نیازمندی‌های این حوزه ترسیم و با تعیین سرفصل‌های مشخص، وظایف و الزامات هر یک از ذینفعان در دستیابی به اهداف تعیین شده مشخص شده است.

در این سند پدافند غیر عامل به عنوان یکی از لایه‌های عمودی سند معماری شبکه ملی اطلاعات به چهار زیر لایه سطح‌بندی دارایی‌ها، تدوین و تبیین الزامات، پیاده‌سازی الزامات و رزمایش تقسیم شده است. مهمترین اهداف تعیین شده در سند مذکور راهبردی و هماهنگی مجموعه سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ریزی، اجرای اقدامات، و کنترل و نظارت پدافند غیرعامل در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور به نحوی که موجب (۱) کاهش آسیب‌پذیری (۲) افزایش اطمینان از تداوم فعالیت‌های ضروری (۳) بازدارندگی (۴) تسهیل مدیریت بحران (۵) افزایش پایداری در حوزه زیرساخت و خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور شود، خواهد بود.

۵/۶. راه اندازی سامانه هوشمند کشف پیام‌های قمار و کلاهبرداری

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به منظور حفاظت از هموطنان عزیز در مقابل کلاهبرداران اینترنتی و با بکارگیری نیروی انسانی زبده و متخصص اقدام به ایجاد و راه اندازی سامانه هوشمند تشخیص و مسدود سازی برخط حملات فیشینگ و کلاهبرداری های اینترنتی کرده است. در این زمینه از سامانه‌ای بنام ماحی‌گیری رونمایی شد که در ابتدا دامنه‌های فیشینگ را بصورت برخط شناسایی و اعمال سیاست می‌کرد و در ادامه پوشش این سامانه به دامنه‌های قمار نیز گسترش یافت. طی سال گذشته شناسایی و مسدود سازی بیش از ۱۷ هزار دامنه اینترنتی کلاهبرداری و جعل انجام شده است.

در همین راستا و با توجه به رشد سریع مخاطرات این حوزه شرکت ارتباطات زیرساخت بعنوان راه‌انداز سامانه مذکور اقدام به بهبود سامانه نموده است و در مدت چند ماه با بکارگیری الگوریتم هوش مصنوعی شناسایی و مسدودسازی دامنه‌های آلوده بصورت کاملاً ماشینی و در کوتاه‌ترین زمان ممکن انجام می‌شود. از دیگر اقدامات در این حوزه دریافت داده‌های آلوده از اپراتورها، پیام‌رسان‌ها، حوزه‌های بانکی نظیر شاپرک و داده‌های پلیس فتا و دادستانی می‌باشد این اقدام باعث کاهش قابل توجه پرونده‌های کلاهبرداری اینترنتی در محاکم قضایی شده است.

۵/۷. برگزاری رزمایش در حوزه پدافند غیرعامل

از اقدامات مهم و دارای اولویت در وزارت ارتباطات با توجه به تنوع سامانه ها، تجهیزات، پروژه های حیاتی و مراکز مهم دیتاسنتر و همچنین مراکز حیاتی ارتباطی و اطلاعاتی، برگزاری رزمایش ها، مانورها و تست های مختلف در زیرساخت های موجود با هدف شناسایی نقاط ضعف و آسیب پذیری های فنی و مدیریتی و افزایش آمادگی در مقابل آسیب پذیری های احتمالی می باشد. در همین راستا در دولت سیزدهم تقریباً ۱۳۰ رزمایش و مانور سایبری در سراسر کشور با همکاری اپراتورهای ثابت و سیار و نظارت سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی در حوزه های مختلف از جمله قطع لینک های ارتباطی، قطع شبکه برق سراسری و تست تجهیزات برق اضطراری، آتش سوزی و ... برگزار شد. از جمله مانور های قابل اشاره می توان به مانور قطع مسیر اصلی مابین استان البرز و تهران در شرکت ارتباطات زیرساخت اشاره نمود. تغییر مسیر ترافیک و استفاده از ظرفیت اضافی در مسیر های جایگزین از مواردی است که در این رزمایش ها مورد ارزیابی قرار گرفت. همچنین در مانورهای مربوط به اپراتورهای همراه با قطع یکی از مراکز BSC مربوطه در شهر تهران، ترافیک آن به مرکز دیگری در شهر شیراز انتقال یافت. قطع برق مراکز و لینک های اصلی Hub Site ها مانورهای دیگری بوده که در اپراتورهای همراه برگزار شده است. لازم به ذکر است به دلیل اهمیت شهر تهران و تمرکز زیرساخت های ارتباطی در این کلان شهر، بخشی اعظم رزمایش های انجام شده در شهر و استان تهران بوده و سایر رزمایش ها نیز بر اساس اهمیت زیرساخت های ارتباطی استان ها برنامه ریزی و اجرا شد. از دیگر اقدامات مهم در این زمینه، انجام اقدامات لازم برای برگزاری ۵ رزمایش ملی در شبکه ملی اطلاعات به شرح ذیل است:

- NTP Server (سناریوهای انجام آماده شده است و در مرحله اجرا قرار دارد)
- Repository and API Library (در حال تهیه سناریوی اجرا میباشد)
- DNS Server (سناریوهای انجام آماده شده است و در مرحله اجرا قرار دارد)
- Search Engine (در حال تهیه سناریوی اجرا میباشد)
- Social Network (سناریوهای انجام آماده شده است و در مرحله اجرا قرار دارد)

۵/۸. تعدد مسیرهای دسترسی به شبکه جهانی اینترنت جهت ارتقای پایداری و افزایش قابلیت اطمینان برقراری ارتباطات بین المللی

در راستای اجرای سیاست های راهبردی مندرج در سند طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات (موضوع مصوبه ۶۶ مرکز ملی فضای مجازی) و حسب اهداف راهبردی و عملیاتی موضوع ماده ۲ سند یادشده در افق ۱۴۰۱ و با عنایت به مفاد سند مذکور و نگاهت نهادی مربوطه، در زمینه پیشبرد اهداف عملیاتی شبکه ملی اطلاعات و تحقق اقدامات کلان مربوطه (موضوع ماده ۵) و بندهای مربوطه شامل «ارتقاء پایداری ارتباطات بین الملل، هاب رومینگ بین الملل و حضور در نقاط متنوع تبادل ارتباطات

جهانی»، «آزادسازی ترانزیت ترافیک و ساخت مسیرهای ترانزیتی توسط بخش خصوصی»، «ایجاد و توسعه دروازه های مرزی» در دولت سیزدهم ایجاد تنوع در مسیرهای دسترسی به شبکه جهانی اینترنت از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده است. در همین راستا ظرفیت ترافیکی در کلیه گذرگاه های ورودی اینترنت به کشور با ایجاد تنوع در مسیرهای دسترسی افزایش یافته است. همچنین یک مسیر ارتباطی جدید به مسیرهای قبلی دسترسی به اینترنت جهانی اضافه شده است.

۵/۹. تهیه طرح های مهم پژوهشی در شبکه ملی اطلاعات جهت اجرای دقیق و کامل برنامه های شبکه ملی

- ۱- طرح شبکه های اختصاصی امن شبکه ملی اطلاعات برای زیرساخت های حیاتی، حساس، مهم و همچنین دولت الکترونیکی تهیه و تدوین و به مرکز ملی فضای مجازی ابلاغ شد. سپس با مدیریت مرکز ملی و همکاری مرکز راهبردی افتا در کمیته شبکه اختصاصی طرح نهایی و تصویب شد.
  - ۲- تدوین طرح ساماندهی VPN ها و فناوری های حاکمیت گریز
  - ۳- به روز رسانی و بازنگری طرح سالم سازی و پالایش
  - ۴- طراحی گذرگاه های ایمن داخلی و به روز رسانی گذرگاه ایمن مرزی
  - ۵- توسعه و ایجاد آزمایشگاه های تخصصی امنیتی جهت ارائه خدمات تخصصی امنیت و ارزیابی عملکردی و کارائی
  - ۶- تدوین پیش نویس طرح جامع امن سازی زیرساخت شبکه ملی اطلاعات
  - ۷- تدوین پیش نویس طرح تحول و برنامه ملی هویت فضای مجازی
- در این زمینه با توجه به سند تحول دولت مردمی منشور برنامه عملیاتی نظام هویت کاربران تدوین و اجرای کامل نظام هویت کاربران در فضای مجازی تهیه شده است. در طرح تحول و برنامه ملی هویت کلیه پروژه ها و اقدامات لازم در این زمینه استخراج و برای اجرا آماده خواهد شد.
- ۸- طراحی نظام ملی توسعه و پشتیبانی از ظرفیت انسانی متخصص امنیت

۵/۱۰. رونمایی از سرویس رادار بازی

همکاری بخش خصوصی، گیمرها، بنیاد ملی بازی های رایانه ای و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به خلق Radar Game «رادار گیم» سرویس کاهش پینگ بازی ها در اندروید منتج شد تا میزبان میلیون ها گیمر ایرانی بوده و مشکلات آن ها در هنگام بازی های آنلاین را تا حد قابل توجهی کاهش داده و در نهایت و در آینده به شکل کامل رفع کند.

این محصول که در دی ماه ۱۴۰۱ منتشر شد، در نخستین شب رونمایی، نزدیک به پنج میلیون نفر از آن استفاده کردند.

مشکل نبود سرور بازی ها در ایران و عدم میزبانی از آن ها باعث شده بود تا گیمرهای ایرانی تجربه خوبی از بازی های آنلاین

موبایل، پی سی و کنسولی به علت تأخیر، لگ و کندی نداشته باشند. با راه‌اندازی این سرویس ایرانی، این نرم افزار با تغییر دی ان اس دستگاه کاربر و تقریباً ایجاد یک وی پی ان داخلی (هر چند دی ان اس با وی پی ان تفاوت دارد) باعث می‌شود که کاربران بتوانند با سرعت بیشتری به آپدیت بازی‌ها دسترسی داشته و در حین بازی کردن نیز پینگ آنها کاهش پیدا کند. یعنی سرویس CDN سرور بازی‌ها را به داخل کشور منتقل و با توجه به کم شدن مسیر رفت و برگشت داده باعث کاهش و پایداری پینگ در بازی‌ها می‌شود.

این سرویس ایرانی اولین سرویس کاهش پینگ مخصوص بازی‌ها به شمار می‌رود که به شکل قانونی توسط دولت معرفی و حمایت شد و بعد از مدت‌ها توانست وعده‌های داده شده را محقق کند. این برنامه تازه شروع به کار کرده اما به مرور زمان ویژگی‌های تازه‌ای به آن اضافه خواهد شد و از جمله ویژگی‌های آن می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- کاهش پینگ بازی‌های منتخب
  - بهتر شدن سرعت اتصال و دانلود از سرورهای بازی
  - رفع اختلالات اینترنتی و اختلال بازی‌ها
  - رایگان
  - عدم نیاز به فیلترشکن
  - طراحی شده برای اینترنت ایران
- کاربران می‌توانند با مراجعه به وب سایت radar.game بازی‌های پشتیبانی شده را مشاهده کنند.

۵/۱۱. راه اندازی سرویس رفع تحریم ۴۰۳

سرویس دیگری که از سوی وزارت ارتباطات برای حل مشکل گروه برنامه نویسان در نظر گرفته شد، سرویس ۴۰۳ است که در واقع مشابه سرویس «رادار گیم» است و از دو روش DNS و یا اپلیکیشن اختصاصی سعی می‌کند تا تحریم‌ها را دور بزند. هدف اصلی آن ایجاد دسترسی برنامه نویسان و توسعه دهندگان، محقق و دانش پژوهان به سایت‌هایی که جمهوری اسلامی ایران را تحریم کرده‌اند. این پلتفرم دارای سرویس‌ها و بخش‌های مختلف است که با استفاده از آن هم می‌توان تحریم‌ها را دور زد و هم از تحریم بودن یا نبودن سرویس یا دامنه مورد نظر مطمئن شد. علاوه بر این، در صورتی که سرویس مدنظر در قسمت سرویس‌ها نبود و در سرویس‌های تحت پوشش هم ۴۰۳ یافت نشد می‌توان با کلیک بر درخواست سرویس جدید، آن را از ۴۰۳ درخواست کرد. این سرویس که وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، بعد از «رادار گیم» معرفی کرد، توسط بخش خصوصی و نخبگان راه اندازی شده و به واسطه آن می‌توان به ۲۰۰ سرویس پرکاربرد جهانی که ایران و شرکت‌های فناوری ایران را تحریم کردند، دسترسی پیدا کرد. البته این خدمت به مرور تکمیل و از سایت‌ها و ابزارهای بیشتری پشتیبانی خواهد کرد. در همین راستا برنامه نویسان می‌توانند با سرویس ۴۰۳ به آدرس online. ۴۰۳ به آسانی به سرویس‌های تحریم شده دسترسی پیدا کنند.

● سایت رفع تحریم ۴۰۳

۵/۱۲. راه اندازی زیرساخت اینترنت ایمن برای کودکان و نوجوانان

استفاده کودکان و نوجوانان از اینترنت، در کنار مزایای بسیار زیاد، نگرانی خانواده‌ها از مواجهه کودکان با محتوای غیراخلاقی و نامناسب را افزایش داده است. برای کاهش و رفع این نگرانی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت سیزدهم پروژه صیانت از کودک و نوجوان را به منظور اجرای سند تحول دولت مردمی و به عنوان یکی از وظایف محوله در این سند، با هدف تهیه و اجرای منشور برنامه عملیاتی کودک و نوجوان، تهیه کرد که مورد تصویب قرار گرفت.

این پروژه که توسط شرکت ارتباطات زیرساخت تعریف و اجرا شد، با همکاری فعالان این حوزه از جمله صاحبان پلتفرم‌ها، اپراتورهای تلفن همراه، سکوه‌های توزیع و پخش محتوا و تولیدکنندگان محتوا که در صدد رسیدن به ساز و کاری مناسب، برای ایجاد محیطی سالم و مفید برای کودکان و نوجوانان است، تهیه شده است.

یکی از اقدامات مهمی که در این حوزه به سرانجام رسیده است، راه اندازی زیرساخت اینترنت ایمن برای کودکان و نوجوانان است که خانواده‌ها می‌توانند در صورت نیاز از این امکان برای مدیریت حضور فرزندان خود در فضای مجازی استفاده کنند. این امکان که در راستای سند «صیانت از کودکان و نوجوانان در فضای مجازی»، مصوب ۱۷ خرداد ۱۴۰۰ شورای عالی فضای مجازی راه اندازی شده است، والدین می‌توانند از سه امکان آن بهره بگیرند:

در بخش اول با استفاده از شماره گیری #۴۵۶* در هر سه اپراتور همراه، می‌توان سیم کارت را در حالت کودک و نوجوان قرار داد که در آن خانواده‌ها می‌توانند متناسب با شرایط سنی هر فرزند و اقتضائات خاص خانواده خود، یکی از چهار سطح دسترسی تعریف شده در این طرح را برای کودک یا نوجوان خود فعال کنند. جزییات این دسترسی‌ها در سایت 456.ir درج شده است.

امکان دیگر که در قالب این طرح برای خانواده‌ها فراهم شده است، اپلیکشین ۴۵۶ است که از «بازار» و سایر مارکتها قابل دانلود است و در آن علاوه بر امکان قبلی، خانواده‌ها می‌توانند خودشان تعیین کنند که فرزندشان اجازه دسترسی به چه خدمات داخلی و یا خارجی را داشته باشد. در نهایت امکان سوم فراهم شده، دسترسی ایمن به خدمات جستجو در وب و ویکی پدیا بوده که از طریق سایت 456.ir قابل دسترس است. همچنین کلیه اقدامات صورت گرفته توسط بخش خصوصی برای مراقبت از کودکان و نوجوانان در فضای مجازی اعم از نرم افزارهای کنترل والدین، ایجاد بخش ویژه کودک در سکوه‌های نمایش فیلم و ... در وب سائیتی که به آدرس family.ict.gov.ir به این منظور راه اندازی شده است در دسترس خانواده‌های عزیز است.

• برگزاری نشست کودکان و فضای مجازی با حضور وزیر ارتباطات

• سایت 456.ir

جدول مقایسه اقدامات عملیاتی اولویت: ارتقای امنیت زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی کشور
و سالم سازی فضای مجازی

اولویت اصلی	برنامه‌ها	اقدامات عملیاتی	دستاوردها	ابتدای دولت سیزدهم	انتهای سال ۱۴۰۱	واحد سنجش
ارتقای امنیت زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی کشور و سالم سازی فضای مجازی	ارتقاء امنیت دستگاه‌های اجرایی	ارزیابی امنیتی سامانه‌های دستگاه‌های اجرایی	تعداد گزارشهای ارزیابی امنیتی به دستگاههای مسئول (تجمعی سالانه)	-	۲۵۴	تعداد گزارش
		ارائه مشاوره به دستگاه‌های اجرایی برای برطرف کردن آسیب پذیری‌ها	تعداد گزارشهای آسیب پذیری های کشف شده و اطلاع رسانی شده به دستگاههای مسئول و اجرایی	-	۱۲۵۶	تعداد گزارش
	بومی سازی تجهیزات و سامانه های امنیتی	برنامه‌ریزی و تعیین اولویت‌های بومی سازی سامانه‌های امنیتی و ابلاغ به ذینفعان	تعداد حملات دفع شده (حمله سایبری-افشا اطلاعات-دیفیس-باچ افزار-فیشینگ داخلی و خارجی)	-	۳۰۱	درصد تجهیزات و سامانه‌های امنیتی بومی شده و بکارگیری شده
	مقابله با حملات صورت گرفته به زیرساخت‌های کشور	افزایش خانوارها و کسب وکارهای تحت پوشش و متصل به شبکه فیبر نوری	رسیدگی به حملات منع سرویس داخلی و خارجی	۱	۵۷۶	تعداد حملات مکشوفه
	سالم سازی فضای مجازی	راه اندازی سرویس اینترنت کودک و نوجوان	تعداد کاربران سرویس ویژه کودک و نوجوان	-	۷۸۵۳۳	تعداد کاربر
	مقابله هوشمند با کلاهبرداری و جعل در سطح شبکه	راه اندازی سامانه هوشمند کشف پیامک‌های کلاهبرداری	تعداد دامنه های اینترنتی شناسایی شده و مسدودشده (مورد استفاده در جعل و کلاهبرداری اینترنتی)	-	۱۷۱۹۴	تعداد دامنه

شتاب بخشی به

توسعه صنعت فضایی کشور

این رمزینه حاوی محتوای تصویری مرتبط با بخش پیش رو است.

۶- شتاب بخشی به توسعه صنعت فضایی کشور

۶/۱. برگزاری منظم جلسات شورای عالی فضایی در دولت سیزدهم

در دی ماه ۱۴۰۱ دومین جلسه شورای عالی فضایی به ریاست رئیس جمهور محترم و اعضای شورا برگزار شد، تصویب اسناد راهبردی صنعت فضایی کشور شامل سند سیاست‌ها و برنامه‌های کلان بخش فضایی و سند برنامه ده ساله رشد صنعت فضایی کشور در افق ۱۴۰۱ تا ۱۴۱۰، از جمله دستاوردهای این جلسه است.

از دیگر مصوبات این جلسه می‌توان به تصویب ایجاد امکان مدیریت یکپارچه برنامه‌های فضایی کشور، ایجاد امکان جمع‌بندی تقاضای داده‌ها و تصاویر ماهواره‌ای و پرهیز از تامین موازی داده‌ها و تصاویر ماهواره‌ای با شکل‌گیری مرکز ملی آرشیو داده‌ها و تصاویر ماهواره‌ای و تصویب عناوین کارگروه‌های تخصصی ذیل شورای عالی فضایی اشاره کرد.

گفتنی است، برای دستیابی به توسعه مد نظر در زمینه فضایی اختصاص بودجه مناسب، از اهمیت بالایی برخوردار است. در این میان، از میزان اعتبار ۵۳۷۹۲۴۴۱ میلیون ریال مصوب در قانون بودجه سال ۱۴۰۱، میزان اعتبارات تخصیص

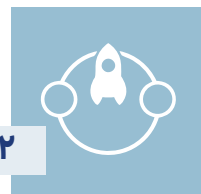

• جلسات شورای عالی فضایی با حضور ریاست محترم جمهوری

یافته به بخش فضایی کشور، ۳۱۳۳۷۴۱۰ میلیون ریال بوده که تقریباً ۵۸ درصد اعتبارات مصوب، تخصیص یافته است. همچنین میزان اعتبارات لحاظ شده به منظور توسعه صنعت فضایی در قانون بودجه سال ۱۴۰۲، میزان ۶۲۱۴۲۲۰۷ میلیون ریال است که در مقایسه با میزان اعتبار لحاظ شده در مصوبه شورای عالی فضایی (۵۰۰ میلیون دلار معادل ۲۲۵/۰۰۰/۰۰۰ میلیون ریال سالانه) تنها ۲۷ درصد اعتبارات مورد نیاز و مصوب، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ لحاظ شده است.

۶/۱/۱ تصویب سند نقشه راه و برنامه ده ساله توسعه صنعت فضایی کشور در شورای عالی فضایی

به موازات اجرای پرتاب‌های فضایی و با رویکرد حصول اطمینان از جامعیت اقدامات، تحقق احکام و تکالیف بالادستی و ایجاد و رشد زیست بوم فضایی، تدوین برنامه ده ساله فضایی کشور (افق ۱۴۰۱ تا ۱۴۱۰) در دستور کار سازمان فضایی ایران و سایر بازیگران کلیدی این حوزه بر مبنای محورهای نظیر ارتقاء توان تزریق محموله‌های سنگین در مدار لئو، توسعه توان پرتاب چندگانه در مدار لئو، دستیابی به فناوری تزریق ماهواره در مدار ۳۶۰۰۰ کیلومتری (ژئو)، توسعه پلتفرم‌های بومی سنجش ازدور، توسعه محموله‌های سنجش از دور اپتیکی با دقت بهتر از ۵ متر چند طیفی و راداری با دقت بهتر از ۱۰ متر، توسعه پلتفرم‌های بومی ماهواره‌های مخابراتی، توسعه محموله‌های مخابراتی با قابلیت ارائه خدمات FSS و BSS، توسعه سامانه‌های ناوبری فضایی، توسعه توانمندی طراحی، ساخت، پرتاب و راه‌اندازی منظومه‌های ماهواره‌ای، ایجاد و توسعه سامانه‌های خدمات سنجش از دور در حوزه‌های «آمایش سرزمین»، «امنیت غذا»، «حفظ محیط زیست» و «مدیریت منابع» و در نهایت ارتقاء سهم اقتصاد فضا از تولید ناخالص داخلی موردبررسی قرار گرفت که در راستای تدوین برنامه مذکور، کارگروه‌های مرتبط با کمیسیون راهبردی شورای عالی فضایی متشکل از جامعه نخبگان و نمایندگان بازیگران و کاربران صنعت فضایی احیا و بالغ بر ۴۰ جلسه تخصصی برگزار شد. این سند و برنامه ده ساله فضایی کشور، در جلسه دوم شورای عالی فضایی طرح و تصویب شد و برای اجرا به دستگاه‌های ذیربط ابلاغ شد.

۶/۲ توسعه پرتابگرها برای پرتاب ماهواره‌های بومی

با توجه به ضرورت دستیابی به مدارهای عملیاتی به عنوان مهمترین زیرساخت توسعه و شتابدهی رشد صنعت فضایی کشور، برنامه توسعه پرتابگرهای بومی در دو محور:

۱- تثبیت فناوری تزریق ماهواره در مدار لئو ۲- دستیابی به مدار ۳۶/۰۰۰ کیلومتری زمین‌آهنگ، در دستور کار بخش فضایی کشور قرار گرفت که بر این مبنای تثبیت پرتابگرهای سیمرغ (با توان تزریق محموله ۲۵۰ کیلوگرمی در مدار ۵۰۰ کیلومتری)، ذوالجناح (با توان تزریق محموله ۲۱۰ کیلوگرمی در مدار ۵۰۰ کیلومتری) و قائم ۱۰۰ (با توان تزریق محموله ۵۰ کیلوگرمی در مدار ۵۰۰ کیلومتری) در برنامه سال ۱۴۰۱ لحاظ شده که بر این مبنای ۳ پرتاب تحقیقاتی به منظور تثبیت فناوری پرتاب محموله‌ها با پرتابگرهای سوخت جامد و سوخت ترکیبی

انجام شد. و همچنین طراحی پرتابگر سریر (ب) (با توان تزریق محموله ۳۰۰ کیلوگرمی در مدار GSO) در حال اجرا می‌باشد. توسعه توانمندی طراحی و ساخت ماهواره‌برهای بومی و پرتاب تحقیقاتی ۲ ماهواره‌بر بومی ذوالجناح و قائم ۱۰۰ و نیز پرتاب زیرمداری موفق بلوک انتقال مداری از اقدامات مهم دولت سیزدهم در توسعه پرتابگرهای بومی به شمار می‌رود.

• پرتاب تحقیقاتی ماهواره‌بر ذوالجناح

۶/۳ آغاز عملیات اجرایی ساخت بزرگترین پایگاه فضایی کشور

به موازات توسعه و تثبیت فناوری تزریق سامانه‌های فضایی در مدارهای عملیاتی از طریق توسعه و تثبیت کلاس‌های متنوع ماهواره‌بر، با عزم جدی دولت سیزدهم برای ایجاد و راه اندازی زیرساخت‌های مورد نیاز این حوزه که در یک دهه گذشته مغفول مانده بود، در نخستین گام، ایجاد و راه اندازی پایگاه ملی پرتاب‌های فضایی در دستور کار سازمان فضایی ایران قرار گرفت.

مطابق برنامه ریزی صورت گرفته، فاز اول ساخت پایگاه ملی پرتاب‌های فضایی بر اساس ایجاد و راه‌اندازی سکوی پرتاب‌های خورشید آهنگ با ماهواره برهای ترکیبی (با مرحله اول سوخت جامد) در حال اجرا بوده و در صورت تحقق زیرساخت موردنظر، دستیابی به مدار خورشید آهنگ (ارتفاع مداری تا ۱۵۰۰ کیلومتر و با زاویه مداری ۹۶ تا ۱۰۴ درجه) امکانپذیر خواهد بود. لازم به توضیح است، با توجه به نیاز ماهواره سنجش از دور در تأمین تصاویر و داده‌های پیشی در یک نقطه مکانی مشخص در بازه‌های کوتاه مدت و شرایط نوری ثابت، دستیابی به مدار خورشید آهنگ بسیار ضروری و راهبردی خواهد بود. با تحقق فاز اول پایگاه ملی پرتاب‌های فضایی، گام اساسی دستیابی به سامانه‌های عملیاتی در حوزه سنجش از دور

برای کاربری‌های متعدد به ویژه در حوزه های مختلف کشاورزی، مدیریت منابع و پایش محیط زیست محقق خواهد شد، همچنین لازم به ذکر است، توسعه پایگاه ملی پرتاب‌های فضایی کشور به منظور تحقق زیرساخت‌های پرتاب سامانه‌های فضایی در مدار زمین آهنگ وفق برنامه ۱۰ ساله توسعه صنعت فضایی برنامه‌ریزی شده که در این صورت با توجه به موقعیت جغرافیایی پایگاه مذکور، امکان ارائه خدمات پرتاب‌های منطقه‌ای و بین‌المللی فضایی با قابلیت رقابت پذیری با سایر کشورهای دارای توانمندی پرتاب، محقق می‌شود. همچنین طراحی و اجرای پروژه احداث و راه‌اندازی پایگاه ملی پرتاب‌های فضایی چابهار به منظور ایجاد امکان پرتاب‌های خورشید آهنگ فضایی در کشور آغاز شده است.

۶/۴. بهره‌برداری از ماهواره نور ۲

قرار گرفتن ماهواره ایرانی نور ۲ در مدار ۵۰۰ کیلومتری زمین توسط نیروی هوا فضای سپاه پاسداران برای نخستین بار با امکان گرفتن تصاویر کاربردی رنگی با وضوح و دقت تفکیک بالا از سراسر کره زمین و مخابره این تصاویر به ایستگاه‌های زمینی، آن هم به دست جوانان ایرانی، موفقیت بزرگی است که در شرایط دشمنی‌ها، تحریم‌ها و تنگناها ساخته شده است تا ایران در بیکران آسمان و فضا رقیب کشورهای صاحب نام در این حوزه به شمار رود. بدین ترتیب فناوری طراحی و ساخت ماهواره، پرتاب و تزریق در مدار و دریافت و پردازش داده‌های ماهواره‌ای و کاربردی‌سازی آن در دستان دانشمندان ایرانی است.

• پرتاب ماهواره نور ۲

۶/۵. پرتاب و بهره‌برداری از ماهواره سنجش از دور خیام

تأمین ماهواره سنجشی عملیاتی با قدرت تفکیک بالا که بر اساس نیاز راهبردی موجود در حوزه تأمین تصاویر سنجش از دور با رزولوشن بالا و منطبق با تکالیف مندرج در برنامه ششم توسعه کشور، در دستور کار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار گرفته و ساخت آن در سال ۱۳۹۹ با نظارت کلان سازمان فضایی ایران به اتمام رسیده بود اما پرتاب و تحویل‌دهی در مدار آن با چالش‌های مرتبط با بیمه و ماهواره‌بر مواجه شده بود، در هجدهم مردادماه سال ۱۴۰۱ پس از سلسله جلسات و مذاکرات فشرده با دولت روسیه و پس از برگزاری بیش از ۳۰۰ ساعت جلسه کارشناسی، حقوقی و توافقات صورت‌گرفته در خصوص مسائل مختلف پروژه، ماهواره خیام توسط ماهواره‌بر سایوز از پایگاه پرتاب بایکونور قزاقستان، به صورت کاملاً موفق در مدار خورشیدآهنگ در ارتفاع ۵۰۰ کیلومتری زمین قرار گرفت و قابلیت کنترل ماهواره در داخل کشور فراهم شد.

این ماهواره که مالکیت آن در اختیار سازمان فضایی ایران است، با سنجنده‌های دقیق در طیف‌های مختلف و قدرت تفکیک تصویر حدود یک متر، زیر ساختی مناسب برای هوشمندسازی بخش‌های گوناگون کشور خواهد بود. ارتقا بهره‌وری در حوزه کشاورزی، پایش دقیق منابع آبی کشور، مدیریت مخاطرات طبیعی، پایش تغییرات کاربری، ساخت و سازهای غیر مجاز و مقابله با جنگل خورانی، پایش مخاطرات زیست محیطی، پایش معادن و اکتشافات معدنی، پایش مرزهای کشور و بسیاری از کاربردهای دیگر از جمله کاربردهای داده‌های ارسالی ماهواره خیام است.

• تصاویر گرفته شده توسط ماهواره خیام (امارات متحده عربی)

• پرتاب ماهواره خیام

• تصاویر گرفته شده توسط ماهواره خیام (قائم شهر)

• تصاویر گرفته شده توسط ماهواره خیام (اسلامشهر)

• تصاویر گرفته شده توسط ماهواره خیام (خوزستان)

۶/۶. بهره برداری عملیاتی از مرکز کنترل و عملیات ماهواره های سنجش از دور

به منظور کنترل و مدیریت ماهواره خیام و اخذ داده‌ها و تصاویر ماهواره خیام و دیگر ماهواره‌های سنجش از دور، در گام اول ایستگاه کنترل مأموریت این ماهواره در پایگاه فضایی ماهدشت سازمان فضایی ایران، ایجاد، تجهیز و راه‌اندازی شد و همزمان با پرتاب این ماهواره، توسط متخصصان و محققان فضایی کشور به بهره‌برداری رسید و در مهرماه ۱۴۰۱، مرکز کنترل و عملیات ماهواره های سنجش از دور در پایگاه فضایی ماهدشت افتتاح شد. همچنین برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی دو ایستگاه زمینی در شمال شرق و شمال غرب کشور نیز انجام شده و امید است طبق برنامه‌ریزی صورت گرفته در آینده نزدیک این ایستگاه‌ها هم مذکور به بهره‌برداری برسد.

• مراسم افتتاح مرکز کنترل و عملیات ماهواره های سنجش از دور

۶/۷. آماده سازی و تکمیل ماهواره های جدید

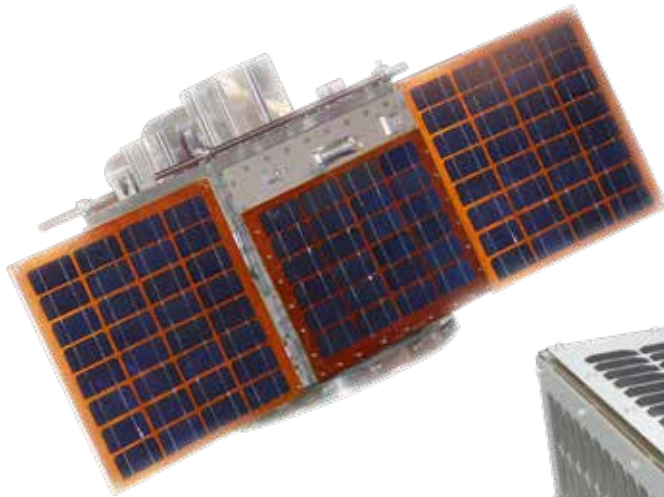
بر اساس مصوبات نخستین جلسه شورای عالی فضایی در خصوص تثبیت مدار لئو و همچنین مطابق با احکام و تکالیف قانون برنامه ششم توسعه در خصوص توسعه توان طراحی، ساخت، پرتاب و بهره برداری از ماهواره های سنجشی و مخابراتی، دو ماهواره ناهید ۱ (نمونه کیفی) و نور ۲ پرتاب شد. همچنین در سال ۱۴۰۱ طراحی و ساخت نمونه کیفی ماهواره ناهید ۲، محموله GTO، ماهواره طلوع ۳، طراحی و ساخت نمونه دوم ماهواره ظفر و ماهواره های نجم و سمیع انجام شد. همچنین فاز اجرایی منظومه ماهواره ای شهید سلیمانی در بخش خصوصی آغاز شده است.

• مراسم بزرگداشت روز فناوری فضایی و رونمایی از ماهواره های جدید

• پرتاب بلوک انتقال مداری سامان

• ماهواره پارس ۱

• ماهواره ناهید ۲

• ماهواره طلوع ۳

۶/۸. توسعه سامانه های ملی برای پایش مبتنی بر داده های فضایی

یکی از مهمترین کاربردهای صنعت فضایی، بخش سنجش از دور و پایش زمین است. از تخمین آب پشت سدها، پیش بینی خشک سالی تا پایش محصولات کشاورزی و محصولات شیلاتی و... همگی مبتنی بر داده های فضایی بوده و طی سال ها اندازه گیری شده است.

در این راستا در سال ۱۴۰۱ راه اندازی شش سامانه پایش گرد و غبار، پایش آتش، پایش بدنه های آبی کشور، پایش سطح زیر کشت گندم و جو، پایش سطح زیر کشت ذرت و چغندر و گلزا و پایش سطح زیر کشت برنج انجام شده و در حال پیگیری است.

جدول مقایسه اقدامات عملیاتی اولویت: شتاب بخشی به توسعه صنعت فضایی کشور

اولویت اصلی	برنامه ها	اقدامات عملیاتی	دستاوردها	ابتدای دولت سیزدهم	انتهای سال ۱۴۰۱	واحد سنجش
شتاب بخشی به توسعه صنعت فضایی کشور	ارتقاء توانمندی طراحی، ساخت و پرتاب ماهواره های سنجشی و مخابراتی بومی و فناوری های مرتبط	ساخت ماهواره های مورد نیاز کشور	ماهواره های آماده پرتاب	۳	۵	تعداد ماهواره
		نیاز کشور	ماهواره های در حال ساخت	۶	۸	تعداد ماهواره
	انجام پرتاب های عملیاتی و تحقیقاتی ماهواره بر	ساخت بزرگترین پایگاه فضایی کشور	درصد پیشرفت ساخت فاز نخست پایگاه فضایی	۰	۲۱	درصد پیشرفت
		پرتاب های عملیاتی	پرتاب های تحقیقاتی	۰	۲	تعداد پرتاب
	تزریق موفق ماهواره در مدار	تزریق موفق ماهواره در مدار	تزریق موفق ماهواره ها	۰	۲	تعداد تزریق
		راه اندازی و توسعه زیرساخت های آزمون و تجمیع و یکپارچه سازی ماهواره	درصد پیشرفت مربوط به زیرساخت های آزمون و تجمیع و یکپارچه سازی ماهواره	۳	۱۰	درصد
	رشد خدمات فضا پایه	توسعه کاربردهای صنعت فضایی	سامانه های راه اندازی شده جدید جهت ارائه خدمات فضا پایه	۳	۶	تعداد سامانه
	راهبری توسعه صنعت فضایی	برگزاری و پیگیری اجرای مصوبات شورای عالی فضایی	جلسات برگزار شده شورای عالی فضایی	۰	۲	تعداد جلسات
		مصوبات شورای عالی فضایی	درصد اجرای مصوبات شورای عالی فضایی	۰	۷۰	درصد

هوشمندسازی و

ارتقاء خدمات پستی

و پست بانک

این رمزینه حاوی محتوای تصویری مرتبط با بخش پیش رو است.

۷- هوشمندسازی و ارتقاء خدمات پستی و پست بانگ

۷/۱. هوشمندسازی و ارتقاء خدمات پستی

- در دولت سیزدهم شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران، هوشمندسازی شبکه پستی کشور و ارایه خدمات نوین و افزایش کیفیت خدمات پستی را در دستور کار خود قرار داده است. اهم اقدامات شرکت ملی پست در این زمینه عبارتند از:
- ارایه خدمات نوین پستی: این خدمت حسب نیاز جامعه با توصیه اتحادیه جهانی پست در یکی از ابعاد فیزیکی، الکترونیکی، مالی یا ترکیبی از آنها تولید و با ایجاد ارزش افزوده همراه با خدمات اصلی پستی و یا به صورت مستقل به مشتریان ارائه می شود. در همین راستا در سال های اخیر خدمات متعددی نظیر احراز نشانی متقاضیان بنیاد مسکن، سیماد و اینماد در شرکت پست اجرایی شده است.
  - بازمهندسی خطوط حمل و نقل پستی: کاهش مدت سیر مرسولات به حداقل زمان ممکن یکی از اصلی ترین اولویت های شبکه پستی کشور است. با راه اندازی خطوط مبادله مستقیم بین استان های همجوار، ۲۰ مسیر جدید ایجاد شد که این اقدام افزایش ۳۰ درصدی ظرفیت مبادلات پستی را به دنبال داشت.
  - برگزاری نمایشگاه ایده بازار پست با حضور بیش از ۴۰ شرکت دانش بنیان و نوآفرین
  - ارائه خدمات پستی در سی و سومین نمایشگاه کتاب و جابجایی ۵۰۰ هزار مرسوله

• مرکز تجزیه هوشمند مرسولات پستی

۷/۱/۱. هوشمند سازی فرایند قبول مرسولات پستی

نیازسنجی مشتریان همواره یکی از اهداف شرکت ملی پست است. در عصر فناوری اطلاعات و آشنایی مردم با حداقل‌های این عصر، نیاز جدیدی از سوی مشتریان در حوزه دریافت خدمات به‌ویژه مرحله قبول مرسولات و باجه‌های پستی به وجود آمد که می‌طلبد شرکت ملی پست برای آن چاره‌اندیشی کند و فرایند هوشمند سازی عملیات خود را در این بخش افزایش دهد. اقدامات ذیل در این راستا انجام شده است:

- ایجاد نرم افزار جامع قبول تحت وب ۳ در دفاتر پستی
- حذف رسید کاغذی و ارسال پیامک دریافت مرسوله توسط پست به همراه کد رهگیری
- راه اندازی اپلیکیشن پست‌خونه
- استقرار حدود ۵۳۰۰ دستگاه پوز پرداخت الکترونیکی در باجه‌های قبول
- راه اندازی سامانه ebazar و روستا بازار به منظور قبول الکترونیکی مرسولات خرید اینترنتی شهری و روستایی

۷/۱/۲. هوشمند سازی فرایند مبادله و رهسپاری مرسولات پستی در مراکز تجزیه و مبادلات

بخشی دیگر از عملیات پستی مرحله آماده سازی و رهسپاری مرسولات است که با توجه به افزایش ترافیک مرسوله‌های پستی و افزایش عرضه محصولات و خرید و فروش‌های اینترنتی به صورت هوشمند انجام می‌شود. افزایش سرعت ارسال مرسولات (۱۲ هزار بسته در ساعت)، کاهش چشمگیر خطای انسانی، بهبود کیفیت و کاهش هزینه‌های جاری و عملیاتی مرتبط با نیروی انسانی از مزایای هوشمندسازی شبکه پستی کشور به شمار می‌آید. علاوه بر این، مجموعه اقداماتی نیز به منظور هوشمندسازی سایر بخش‌های فرایند مبادله و رهسپاری عملیات پستی انجام شد که مهمترین آنها بدین شرح است:

- استقرار سیستم سورتینگ هوشمند در پنج مرکز استان پرتراffic
- تجهیز ناوگان حمل و نقل شبکه پستی به GPS‌های نسل جدید
- راه اندازی سامانه جامع مبادله
- راه اندازی سامانه بی‌ترتیبی‌های پستی
- استقرار دستگاه‌های شناسایی مبتنی بر RFID در نقاط مبادله پستی
- راه اندازی سامانه مدیریت خطوط رهسپاری
- استفاده از تجهیزات ترولی به منظور جابجایی مرسولات در مراکز تجزیه و مبادلات

۷/۱/۳. هوشمند سازی فرایند توزیع با سامانه هوشمند همراه نامه رسان، مبتنی بر موبایل

هوشمند سازی مرحله توزیع و تحویل مرسولات از دیگر اقداماتی است که در شرکت ملی پست آغاز شده است تا موزعین بتوانند در حداقل زمان ممکن مرسولات را به دست مردم عزیز برسانند.

اقدامات انجام شده در این راستا بدین شرح است:

- تجهیز موزعین به تلفن همراه هوشمند به تعداد ۵۶۰۰ دستگاه با امکان ره‌یابی موزع و دریافت امضای الکترونیک از مشتری

- راه اندازی سامانه رهیاب موزعین
- تجهیز موزعین به دستگاه‌های کارتخوان سیار MPOS به تعداد ۵۳۰۰ دستگاه

۷/۱/۴ برگزاری نمایشگاه «ایده بازار پستی»، با حضور شرکت‌های نوآفرین و دانش بنیان

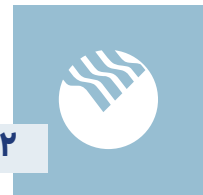
شرکت ملی پست، بهره‌گیری از ایده مدل نوآوری باز و استفاده از توان شرکت‌های دانش بنیان و استارت‌آپ‌ها را به عنوان راهکاری برای توسعه نوآوری در شرکت در نظر گرفته است. «ایده بازار پست» از طریق مرکز نوآوری در قالب نمایشگاهی یک روزه به منظور نمایش توانمندی شرکت‌های دانش بنیان، شتاب دهنده‌ها و استارت‌آپ‌های جذب شده در مرکز و ایده‌های خلاق و محصولات نوآورانه موجود در حوزه پست و تجارت الکترونیک و لجستیک پیشرفته برگزار شد. در این نمایشگاه ۲۰ شتاب دهنده و ۱۸ استارت‌آپ از اعضای مرکز نوآوری، محصولات خود را ارائه کردند. راه‌اندازی مراکز نوآوری با عنوان «پست، لجستیک پیشرفته و تجارت الکترونیک» در پنج استان از دیگر اقدامات مشابه در این راستا است. این مراکز با جذب شرکت‌های شتاب‌دهنده و استارت‌آپ‌ها، به خلق ایده‌های جدید در زمینه عملیات پستی می‌پردازند.

۷/۱/۵ سفارش تولید موتور برقی ویژه موزعین پست به شرکت‌های دانش بنیان داخلی

شرکت ملی پست در راستای "توسعه سبز" و ارائه خدمات بهینه و در مسیر رشد و گسترش خدمات نوآورانه، اقدام به استفاده و بکارگیری موتورهای برقی در شبکه توزیع پست کشور نموده است. این اقدام ابتدا در تهران و سپس در استان‌های دیگر همچون مشهد و اصفهان در حال انجام است. در این طرح، ابتدا حدود ۷۰۰ دستگاه موتور برقی برای ورود به شبکه پستی شهر تهران در نظر گرفته شد که تا پایان سال ۱۴۰۱ تعداد ۱۰۰ دستگاه از آن به موزعین پستی تهران تحویل شده و مابقی در آینده تحویل خواهد شد. همچنین در این طرح ۲۰۰ دستگاه موتور برقی نیز تا پایان سال ۱۴۰۱ به ناوگان پست شهر مشهد افزوده شده است.

• مراسم رونمایی از موتور برقی موزعین پست

۷/۲. توسعه خدمات پست بانک

۷/۲/۱. افتتاح شعب جدید پست بانک در روستاها

در راستای سیاست خصوصی‌سازی بخش‌های دولتی و کاهش تصدی‌گری دولت، تشکیلاتی تحت عنوان باجه نمایندگی بانکی روستایی بر اساس مجوز صادره از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ایجاد شد که در حال حاضر این باجه‌ها مجاز به ارائه قسمتی از خدمات ارتباطی در بخش‌های مخابرات، پست و پست بانک ایران می‌باشند. هدف از تاسیس باجه‌های بانکی روستایی سهولت و دسترسی بهتر روستاییان به خدمات بانکی؛ صرفه جویی در هزینه‌های روستاییان و جلوگیری از حوادث احتمالی در تردهای آنها بوده است. بر این اساس با گسترش ارائه خدمات بانکی پست بانک در روستاها تعداد باجه‌های بانکی روستایی از به ۵۷۲۱ باجه در ابتدای دولت سیزدهم به ۵۷۹۱ باجه در انتهای سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است.

۷/۲/۲. تجهیز باجه‌های روستایی پست بانک به خودپرداز

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به منظور فراهم نمودن دسترسی عمومی به خدمات بانکی الکترونیکی اقدام به نصب و راه‌اندازی دستگاه خودپرداز با عاملیت پست بانک ایران در مناطق روستایی کشور کرده است. در مرداد ۱۴۰۰ (ابتدای دولت سیزدهم) تعداد خودپردازها در مناطق روستایی جمعاً ۲۷۴۹ دستگاه بود و با نصب ۲۳۷ دستگاه تا پایان سال ۱۴۰۱ تعداد خود پردازها در مناطق روستایی جمعاً ۲۹۸۶ دستگاه شد.

• افتتاح باجه های بانکی روستایی پست بانک ایران

۷/۲/۳. ارائه تسهیلات به طرح های اشتغال زای روستایی

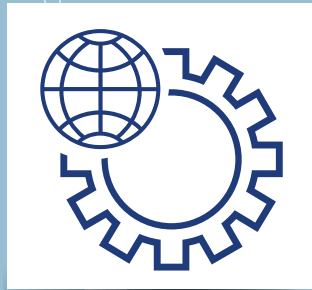
حضور پست بانک ایران در نقاط محروم و روستاهای سراسر کشور و ارائه خدمات بانکی، فرصت مغتنمی است که این بانک با ارائه تسهیلات از طرح های اشتغال زا در روستاها حمایت کند. برای تحقق این امر، تا پایان سال ۱۴۰۱، میزان ارائه تسهیلات به طرح های اشتغال زا در روستاها، ۲۴۲۴۵ فقره بود که به شرکت های نوآور و طرح های اشتغال زا مبلغ ۳۹۴۸۸ میلیارد ریال ارائه شد. بر این اساس، این بانک با ارائه بیش از ۳۴۱۲۴۴ فقره تسهیلات روستایی با اعتباری به مبلغ ۲۱۴۱۳۱ میلیارد ریال، تا پایان سال ۱۴۰۱، به خدمت رسانی در روستاها پرداخته است.

۷/۲/۴. پرداخت تسهیلات در راستای اشتغال زایی و توسعه کسب و کارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برای حمایت از شرکت های فعال در حوزه فناوری اطلاعات و دفاتر پیشخوان خدمات دولت در قالب طرح های مختلف تسهیلات ارائه می دهد. این تسهیلات در قالب حمایت از توسعه اشتغال در شرکت های فعال حوزه فاوا شامل شرکت های نوپا و غیرنوپا، حمایت از توسعه پلتفرم های کسب و کارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات و حمایت از آموزش پرداخت می شود.

جدول مقایسه اقدامات عملیاتی اولویت: هوشمندسازی و توسعه خدمات پستی و پست بانک

اولویت اصلی	برنامه ها	اقدامات عملیاتی	دستاوردها	ابتدای دولت سیزدهم	انتهای سال ۱۴۰۱	واحد سنجش	
هوشمندسازی و توسعه خدمات پستی و پست بانک	هوشمندسازی و توسعه خدمات پستی	هوشمندسازی فرایندهای عملیاتی پستی	میزان ترافیک مرسوله های پستی	۳۶۹	۴۱۱	میلیون مرسوله	
			میزان ترافیک مرسولات جابجا شده (فیزیکی)	۲۴۶	۲۹۳	میلیون مرسوله	
	توسعه خدمات پایه مکانی و نقشه بومی نقاط شهری و روستایی	توسعه سامانه خدمات پایه مکانی کشور و افزایش نقاط شهری و روستایی دارای آدرس ژئوکد شده (GNAF)	تعداد شهرهای دارای آدرس ملی ژئوکد شده (GNAF)	۷۱۷	۹۵۸	تعداد شهر	
			تعداد نقاط روستایی دارای آدرس ملی ژئوکد شده (GNAF)	۴۰۰	۸۵۰	تعداد روستا	
	گسترش ارائه خدمات بانکی و خرده بانکداری در روستاها و مناطق محروم کشور	توسعه ارائه خدمات بانکی و خرده بانکداری در روستاها و مناطق محروم کشور	توسعه باجه های روستایی	تعداد کل باجه های روستایی	۵۷۲۱	۵۷۹۱	تعداد باجه روستایی
			توسعه خودپردازهای روستایی	تعداد کل خودپردازهای روستایی	۲۷۴۹	۲۹۸۶	تعداد خودپرداز
	تسهیل گری برای حمایت از کسب و کارهای حوزه اقتصاد دیجیتال به عنوان بانک تخصصی	ارایه تسهیلات بانکی در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته	ارایه تسهیلات بانکی در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته	مبلغ تسهیلات ارائه شده در مناطق روستایی	۲۶۶۲۸	۲۱۴۱۳۱	میلیارد ریال
				تعداد فقره تسهیلات ارائه شده در مناطق روستایی	۵۷۵۳۱	۳۴۱۲۴۴	فقره تسهیلات
			ارایه تسهیلات به شرکت های نوآور و طرح های اشتغال زا	مبلغ تسهیلات ارائه شده به شرکت های نوآور و طرح های اشتغال زا	۲۲۰۰۵	۳۹۴۸۸	میلیارد ریال
				تعداد فقره تسهیلات ارائه شده به شرکت های نوآور و طرح های اشتغال زا	۲۳۲۵۹	۲۴۲۴۵	فقره تسهیلات
		تعداد اشتغال زا تسهیلات به شرکت های نوآور و طرح های اشتغال زا	۴۲۸۴۲	۴۴۷۹۶	تعداد اشتغال		

توسعه تعاملات بین‌المللی

و حضور اثر بخش در

مجامع بین‌المللی

این رمزینه حاوی محتوای تصویری مرتبط با بخش پیش رو است.

۸- توسعه تعاملات و حضور اثربخش در مجامع بین المللی

حضور اثربخش در مجامع بین الملل حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات و تلاش برای پیگیری سیاست های کشور، تلاش برای توسعه همکاری های دوجانبه و چندجانبه و بازاریابی برای محصولات، سکوها و خدمات بومی حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات از راهبردهای اساسی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت سیزدهم است. اهم اقدامات صورت گرفته در این خصوص در ادامه آمده است.

۸/۱. حضور در اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی WSIS در سوئیس

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به اتفاق هیأت همراه در اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی در خردادماه سال ۱۴۰۱، در شهر ژنو شرکت کرد. این سفر دستاوردهای مهمی به همراه داشت که عبارتند از:

- سخنرانی در نشست وزرای اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی ۲۰۲۲ درباره ضرورت رفع یکجانبه گرایی پلتفرم های اصلی در سطح بین الملل، مدنظر قرارگرفتن ارزش های بومی، تمدنی و فرهنگی ملت ها در سیاست گذاری های جهانی در حوزه سایبری و ثبت این پیشنهادات به عنوان سند این اجلاس
- سخنرانی در پنل عالی اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی پیرامون همکاری بیشتر کشورها برای پاسخگوسازی پلتفرم های بین المللی برای ممانعت از تضییع حقوق مردم و کسب وکارها
- دیدار با دبیر کل اتحادیه جهانی ارتباطات ITU
- دیدارهای دوجانبه با وزرای ارتباطات و فناوری اطلاعات کشورهای مختلف

• حضور وزیر ارتباطات در اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی WSIS در سوئیس

۸/۲. حضور در کنفرانس توسعه ارتباطات WTDC در رواندا

کنفرانس جهانی توسعه ارتباطات راه دور (ITU WTDC) در تاریخ ۶ الی ۱۶ ژوئن ۲۰۲۲ (۱۶ الی ۲۶ خرداد ۱۴۰۱) در کیگالی پایتخت رواندا، با حضور فعال نمایندگان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برگزار شد. در روز قبل از کنفرانس جلسه‌ای بین مناطق برای هماهنگی کنفرانس سران مختار (۲۲-PP) برگزار شد که با توجه به اینکه ج.ا.ایران معاونت جلسات آمادگی در منطقه آسیا و اقیانوسیه (APT) را برعهده دارد، حضور در این جلسه و تبادل نظر با سایر مناطق و رئیس کنفرانس فوق بسیار سودمند واقع شد. به منظور گسترش روابط دوجانبه با کشورهای مختلف در حوزه ICT، به ویژه رایزنی برای حمایت از عضویت ج.ا.ایران در شورای اتحادیه بین‌المللی مخابرات که در کنفرانس سران مختار سال ۲۰۲۲ (۲۲-PP) تصمیم‌گیری می‌شود، جلسات فشرده‌ای با کشورهای مکزیک، رومانی، چین، ژاپن، فنلاند، روسیه، ترکیه، آفریقای جنوبی، آذربایجان، هند، برزیل و عراق برگزار شد. در این اجلاس پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران برای تشکیل کارگروهی به منظور تلفیق قطعنامه‌های امنیت سایبری برای بررسی بیشتر و تاکید بر اهمیت واحدهای ملی و ارتباط بین این واحدهای کشوری با هدف تأمین منافع ملی تصویب شد.

۸/۳. حضور در اجلاس ICANN در هلند

آیکن یا مؤسسه اینترنتی نام‌ها و شماره‌های تخصیص‌یافته، به‌منظور اجرای چهار کارکرد اینترنتی تشکیل شده است. هفتادوچهارمین نشست ICANN از تاریخ ۱۳ تا ۱۶ ژوئن ۲۰۲۲ (۲۳ تا ۲۶ خرداد ماه ۱۴۰۱) در شهر لاهه در هلند برگزار شد. علاوه بر حضور فعال در نشست‌ها و جلسات، رایزنی‌هایی نیز برای اخذ امکانات یا رفع برخی مشکلات موجود برای پیشبرد شبکه اینترنت در کشور با مقامات مسئول صورت گرفت. از جمله رفع مشکل عدم صدور صورتحساب حق عضویت برای LIRهای ایرانی از سوی RIPE-NCC؛ انتقال تعدادی Mirror از سرویس دهنده نام دامنه ریشه (K-root DNS) K در کشور و همچنین مذاکره و کسب اطلاعات در خصوص برگزاری دوره‌های آموزشی و Workshopهای فنی در کشور. این وزارتخانه به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران، در سال‌های اخیر، در کمیته مشورتی دولتی، حضور فعال داشته است و در راستای افزایش سهم کمیته مشورتی دولتی، در سال ۲۰۱۶ از طریق اجماع سازی میان دولت‌های همسو، از بنیان پیشنهاد افزایش ۱۰ درصدی نسبت پذیرش مشورت کمیته مذکور در هیأت مدیره آیکن بوده است. به بیان دیگر، اکنون تنها در صورت رد مشورت کمیته مشورتی دولتی توسط ۶۰ درصد از اعضای هیأت مدیره، امکان عودت مشورت به کمیته وجود دارد. در غیر این صورت، مشورت مذکور برای هیأت مدیره، الزام آور خواهد بود.

۸/۴. دیدار و مذاکره با دبیرکل اتحادیه بین المللی ارتباطات ITU

در دیدار وزیر ارتباطات با هولین ژائو، دبیر کل اتحادیه جهانی مخابرات (ITU) در حاشیه اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی، به نقش و اهمیت اتحادیه جهانی مخابرات و استانداردهای فنی در خصوص فناوری‌های راهبردی نوین اشاره شد و ایران آمادگی خود را برای همکاری و کمک به ITU در حوزه‌های جدید به‌خصوص بحث استانداردسازی و رگولاتوری فناوری‌های نوظهور از جمله حکمرانی فضای مجازی و حمایت از حقوق کاربران اعلام کرد. در ادامه هولین ژائو، دسترسی صد درصدی شهرها و ۸۶ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار کشورمان به شبکه را قابل تقدیر و ستایش خواند.

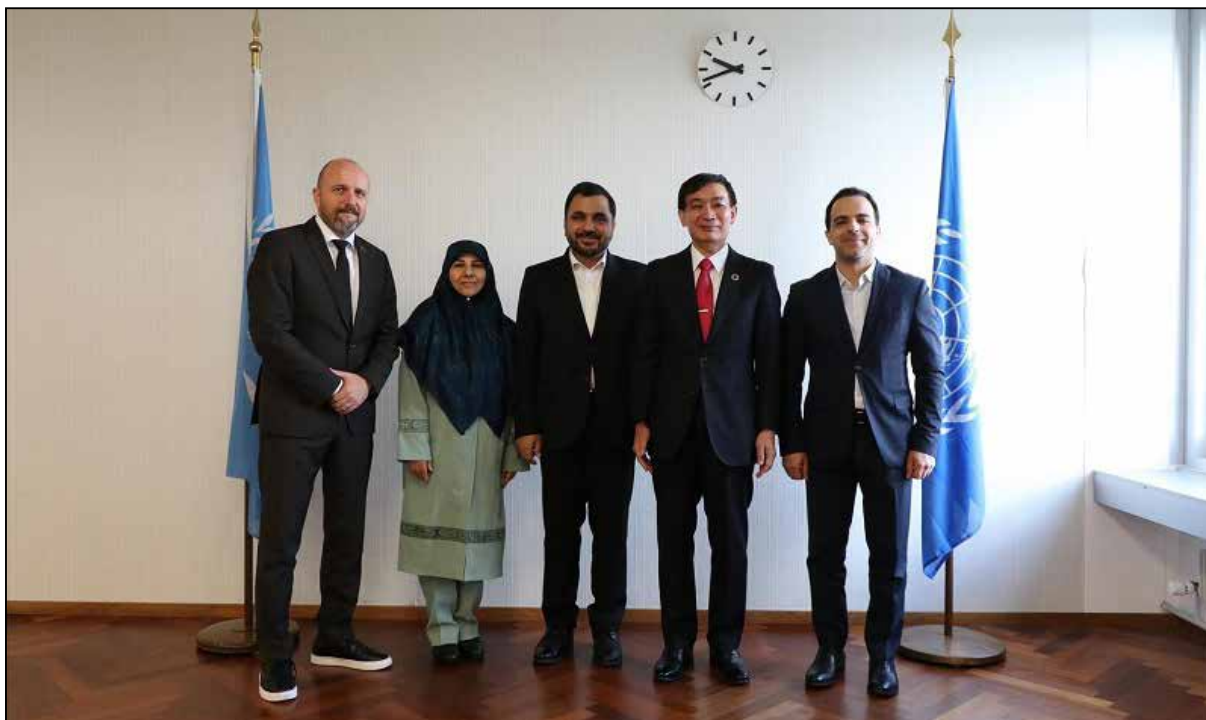
• در حاشیه اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی

۸/۵. دیدار و مذاکره با دبیرکل اتحادیه جهانی پست UPU

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در خردادماه سال ۱۴۰۱، در حاشیه اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی با دبیرکل جدید اتحادیه جهانی پست دیدار و گفت‌وگو کرد که خلاصه نتایج این دیدار به قرار زیر است:

- ارایه گزارش از روند هوشمندسازی شرکت ملی پست و قول مساعد دبیر کل برای کمک در این مسیر
- ارایه گزارش فعالیت بدون حتی یک روز تعطیلی شرکت ملی پست در ایام کرونا برای حمایت از کسب و کارها و خدمات‌رسانی به مردم و تقدیر و تشکر دبیر کل اتحادیه جهانی پست
- قول مساعد اتحادیه برای پیگیری وصول طلب‌های شرکت ملی پست ایران از برخی کشورها
- قول مساعد اتحادیه برای احیای روابط پستی ایران با کشورهایی که روابط پستی خود را با ایران یک طرفه کرده اند.

• دیدار و مذاکره با دبیر کل اتحادیه جهانی پست

۸/۶ دیدار و مذاکره دو جانبه با مقامات بین‌المللی و مقامات ارشد ICT کشورهای هند، ترکیه، قزاقستان، روسیه، نیجریه، گابن

در طی سال ۱۴۰۱ وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و معاونین وی، در حاشیه اجلاس‌های بین‌المللی، دیدارهای دوجانبه ای با وزرا و نمایندگان ارشد ارتباطات و فناوری اطلاعات بیش از ۱۵ کشور داشته است که برخی از مهمترین آنها عبارت است از: ژاپن، ترکیه، آذربایجان، قزاقستان، آفریقای جنوبی، نیجریه، گابن، هند، رومانی، لیتوانی، فلسطین، قطر، امارات، گرجستان و ارمنستان. در این دیدارها ضمن تبیین دستاوردها و ظرفیت‌های جمهوری اسلامی ایران در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات و صنعت فضایی و اعلام آمادگی ایران برای دراختیار گذاشتن تجربیات خود، راهکارهای توسعه همکاری‌های دوجانبه مورد بررسی قرار گرفت و چند گروه کاری نیز برای پیگیری توافقات صورت گرفته تشکیل شد.

• حضور وزیر ارتباطات در نشست وزرا و دیدار با نمایندگان لیتوانی و هند و گابن در اجلاس جامعه اطلاعاتی

۸/۷. سفر سه روزه به روسیه برای توسعه تعاملات دو جانبه و فراهم کردن بستر لازم برای توسعه ارتباطات شرکت‌های دو کشور

این سفر در قالب ۲ هیأت متشکل از معاونین و روسای دستگاه‌های تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و هیأت تجاری متشکل از تعداد ۲۷ شرکت خصوصی فعال در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات از تاریخ ۲۷ لغایت ۳۱ تیر ماه ۱۴۰۱ انجام شد. در سی‌ام تیر ۱۴۰۱ وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات کشورمان برای رایزنی و مذاکره با وزیر ارتباطات، مخابرات و دیجیتال روسیه به مسکو سفر کرد. امضاء اسناد همکاری بین دو وزارتخانه و بررسی راه‌های توسعه و تعمیق همکاری‌های دو کشور در حوزه فناوری ارتباطات، به ویژه در شرایط جدید بین‌المللی، محور گفتگوهای او در روسیه بود. مهمترین محورهای توافق شده عبارتند از:

- بازسازی برای محصولات و خدمات شرکت‌های ایرانی بخصوص شرکت‌های دانش‌بنیان.
  - کمک‌های لجستیکی و ترانزیتی به پست روسیه برای مقابله با چالش‌های ناشی از تحریم‌ها در زمینه مرادوات پستی بین‌المللی با مشارکت منطقه ویژه اقتصادی پیام.
  - مشارکت دو طرف بر سر فناوری‌های پیشرفته نظیر میکروالکترونیک.
  - مشارکت دو طرف در بومی‌سازی محصولات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری.
- در دیدار وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با وزیر توسعه دیجیتال، مخابرات و ارتباطات جمعی روسیه ۶ سند همکاری بین شرکت‌های ایرانی و روسی در زمینه‌های صادرات محصولات فناورانه ایرانی به روسیه، در زمینه‌های صنایع مخابراتی، نرم‌افزار، سخت‌افزار و دیجیتالی به امضا رسید، تا از این پس محصولات باکیفیت ایرانی جای نمونه‌های اروپایی و آمریکایی را در بازار روسیه بگیرند.
- به منظور اجرایی کردن توافقات سفر وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ایران و تیم همراه به مسکو در تابستان ۱۴۰۱ معاون وزیر توسعه دیجیتال، ارتباطات و رسانه‌های جمعی روسیه، آذر ۱۴۰۱ به ایران سفر کرد.
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در این سفر تلاش کرد تا طرف روس از نزدیک با توانمندی‌های شرکت‌های ایرانی آشنا شده و این شرکت‌ها سهم بیشتری از بازارهای منطقه‌ای از جمله بازار بزرگ روسیه را به دست آورند. از مهمترین محورهای دستاوردهای این سفر می‌توان به ملاقات معاون وزیر توسعه دیجیتال، ارتباطات و رسانه‌های جمعی روسیه با وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ایران، معاون وزیر و رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت، رئیس سازمان فناوری اطلاعات و رئیس پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، بازدید از پارک فناوری پردیس و جلسه ارائه توانمندی‌ها و پیشنهادات همکاری شرکت‌های برتر ایران به هیأت روس اشاره کرد.

۸/۸. مشارکت فعال در سازمان همکاری های منطقه ای (اکو)

اولین جلسه رگولاتوری های عضو اکو در تیرماه ۱۴۰۱ به میزبانی ج.ا.ایران برگزار شد. در این جلسه چارچوب پیشنهادی کشورمان توسط اعضای سازمان مورد تصویب قرار گرفت. از جمله گسترش حضور منطقه ای مانند برگزاری دومین نشست تخصصی مجازی برای ایجاد چارچوب مقررات گذاری اکو.

• سخنرانی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در اجلاس ITU

۸/۹. حضور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در کنفرانس وزرای ارتباطات و دیجیتال کشورهای عضو کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات که به دعوت مشترک کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه (اسکاپ) و همتای کره ای خود برای شرکت در کنفرانس وزرای ارتباطات و دیجیتال کشورهای عضو به سئول سفر کرده بود، با دبیرکل کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه، موسوم به اسکاپ، دیدار و گفت و گو کرد. همچنین در جاشیه برگزاری این کنفرانس، طی دیداری با وزیر توسعه اقتصاد دیجیتال کشور تایلند تجربیات مشترک دو کشور در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

۸/۱۰. برگزاری بیست و سومین نشست شورای رگولاتورهای جنوب آسیا (SATRC)

بیست و سومین نشست شورای رگولاتورهای جنوب آسیا (SATRC) به میزبانی ایران با حضور ماسانوری کوندو دبیرکل جامعه مخابراتی آسیا و اقیانوسیه و روسا و نمایندگان رگولاتوری های ۹ کشور مالدیو، نیپال، پاکستان، افغانستان، بنگلادش، بوتان، هند، سریلانکا و کامبوج (به عنوان عضو ناظر) در تهران برگزار شد. وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در این نشست که به میزبانی ایران بود، سخنرانی کرد.

• برگزاری بیست و سومین نشست رگولاتورهای جنوب آسیا

۸/۱۱. دیدار وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با دبیرکل سازمان D8

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در دیدار با دبیر کل سازمان D8 ضمن به اشتراک گذاری ظرفیت های خود در حوزه صنعت فضایی و فناوری اطلاعات با کشورهای D8، اعلام آمادگی کرد، ایران میزبان اجلاس وزرای ارتباطات کشورهای عضو سازمان همکاری های اقتصادی D8 شود.

• دیدار وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با دبیرکل سازمان D8

۸/۱۲. برگزیده شدن "پنجره ملی خدمات دولت هوشمند" به عنوان پروژه برتر اتحادیه بین المللی ارتباطات

پروژه پنجره ملی خدمات دولت هوشمند جمهوری اسلامی ایران، در بخش جوایز اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی موسوم به WSIS - ۲۰۲۳، به عنوان پروژه برتر اتحادیه بین المللی ارتباطات برگزیده شد. در بخش نهایی داوری پروژه های دولت الکترونیک مسابقات اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی (WSIS) که همزمان با روز سوم اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی سال ۲۰۲۳ در ژنو سوییس برگزار شد، اتحادیه بین المللی ارتباطات (ITU) این پروژه را به عنوان یکی از پروژه های برتر در حوزه دولت الکترونیک انتخاب و جایزه WSIS Prize Champion ۲۰۲۳ را به رئیس سازمان فناوری اطلاعات ایران که به نمایندگی از وزارتخانه در این اجلاس شرکت کرده بود، اهدا کرد.

• دریافت جایزه اتحادیه بین المللی ارتباطات توسط معاون وزیر در اجلاس WSIS

۸/۱۳. افزایش ۱۰۰ درصدی ترانزیت اینترنت از خاک جمهوری اسلامی ایران

استفاده بهینه از ظرفیت خدادادی کشورمان برای ترانزیت داده از جمله موضوعاتی است که متأسفانه طی سال‌های اخیر به آن توجه کافی نشده است. ترانزیت داده بین غرب و شرق دنیا از طریق خاک کشور ما مزیت‌های ویژه‌ای برای کشورهای همسایه دارد که مهمترین آنها کاهش زمان پینگ ۲۰ تا ۳۰ میلی ثانیه ناشی از کوتاه شدن فاصله تا مراکز داده در اروپا و همچنین امکان تعمیر و بازیابی خرابی مسیرهای فیبر در کوتاه‌ترین زمان نسبت به مسیرهای دریایی مثل دریای عمان، خلیج عدن و کانال سوئز می‌باشد. به عبارتی همه عوامل برای تبدیل کشور ما به هاب منطقه‌ای ترانزیت داده، فراهم است. بدیهی است باید تدابیری اندیشیده می‌شد تا بتوان از این ظرفیت در راستای منافع کشور استفاده کرد.

با اجرای این طرح، پایداری خدمات ترانزیت کشور و سهم ما از ترانزیت ارتباطات در منطقه افزایش و شرایط رقابتی برای ارائه خدمات ترانزیت داده به کشورهای همسایه بهبود یافت و ظرفیت ترانزیت داده از مرزهای شمال غربی به مرزهای غربی، شرقی و جنوبی کشور ایجاد شده است.

برای شتاب بخشیدن به تحقق این امر، از ابتدای دولت سیزدهم تا کنون قراردادهای جدید ترانزیت بین‌المللی منعقد شده است و در پایان سال ۱۴۰۱ ظرفیت ترانزیت ترافیک از خاک کشورمان افزایش یافته و به ۲/۹ ترابیت بر ثانیه رسیده است. اجرای این طرح، ضمن تضمین پایدار ترافیک مصرفی کشور، گام بلند دیگری برای تکمیل حلقه‌های اقتصاد دیجیتال در کشور است.

جدول مقایسه اقدامات عملیاتی اولویت: توسعه تعاملات بین‌المللی و حضور اثربخش در مجامع بین‌المللی

اولویت اصلی	برنامه‌ها	اقدامات عملیاتی	دستاوردها	ابتدای دولت سیزدهم	انتهای سال ۱۴۰۱	واحد سنجش
توسعه تعاملات بین‌المللی و حضور اثربخش در مجامع بین‌المللی	برنامه‌ریزی برای حضور موثر در مجامع بین‌المللی	دیدار و مذاکرات دو جانبه با مقامات بین‌المللی و مقامات ارشد ICT کشورهای خارجی	تعداد مذاکرات دوجانبه و چندجانبه با مقامات بین‌المللی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۱	۲۱	تعداد مذاکرات
	برای استیفای حقوقی حوزه مربوطه و برگزاری کمیسیون‌های مشترک اقتصادی و تخصصی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات با دیگر کشورها	حضور فعال در اجلاس‌ها و نشست‌های بین‌المللی	تعداد دفعات حضور در اجلاس‌ها و نشست‌های بین‌المللی اثر بخش	۲۲	۲۵	تعداد
		برگزاری اجلاس‌ها و نشست‌های بین‌المللی	تعداد جایگاه‌ها و کرسی‌های کسب شده در مجامع بین‌المللی بخش	۳	۳	تعداد جایگاه کسب شده
		برگزاری اجلاس‌ها و نشست‌های بین‌المللی	تعداد دفعات برگزاری اجلاس‌ها و نشست‌های بین‌المللی بخش در داخل کشور	۲	۵	تعداد
	افزایش ترافیک عبوری (ترانزیت) کشورها و اپراتورهای منطقه‌ای از کشور	جلب موافقت شرکت‌های ترانزیتی خارجی جهت عبور ترافیک بین‌المللی از شبکه زیرساخت ارتباطی کشور	ظرفیت ترافیک عبوری (ترانزیت) اینترنت از داخل کشور	۱/۳	۲/۹	Tbps

اقدامات راهبردی

۹

ستاد وزارتخانه

۹. اقدامات راهبردی ستاد وزارتخانه

۹.۱. اقدامات اداری و مالی

- انتخاب ذیحسابی و مدیریت امور مالی وزارت به عنوان دستگاه اجرایی برتر کشور
- ایجاد بانک اطلاعات قوانین و مقررات در حوزه مالی در پورتال cfm.ict.gov.ir
- شناسایی، ثبت و به روزرسانی اطلاعات تعداد ۲۹ رقبه اموال غیر منقول در سامانه سادا و ثبت اطلاعات تعداد ۱۴۳۶ عدد اموال منقول در سامانه جامع اموال
- استقرار سیستم جامع نظارت بر هزینه کرد به منظور محاسبه قیمت تمام شده تمام خدمات به تفکیک هزینه‌های پرسنلی و غیر پرسنلی در کلیه مراکز هزینه
- طراحی و استقرار نرم افزار پرداخت یکپارچه پرسنلی در سیستم مالی و حسابداری
- ایجاد وحدت رویه و تعادل در پرداخت‌های حقوق و مزایای پرسنلی ستاد وزارتخانه و ICT استان‌ها
- تدوین و پیاده سازی چک لیست مناقصات، قراردادهای و صورت وضعیت در ستاد وزارتخانه و ادارات کل ICT استان‌ها در راستای تقویت کنترل داخلی و ارتقای سلامت اداری
- تهیه و تنظیم صورت‌های مالی با اخذ تاییدیه وزارت امور اقتصادی و دارایی در اجرای حسابداری تعهدی
- طراحی و استقرار نرم افزار یکپارچه خرید کالا و خدمات در ستاد وزارتخانه و ادارات کل ICT استان‌ها
- عملیاتی کردن شناسه یکتا پرداخت کارکنان دولت در سامانه مالی
- پیگیری از وزارت صمت و وزارت اقتصاد برای افزایش مهلت ارائه اسناد حمل تجهیزات اپراتورهای خدمات ارتباطی و بخشودگی مابه التفاوت ارزی آنها (مانند واحدهای تولیدی برای اپراتورهای خدماتی ارتباطی)

۹.۲. اقدامات منابع انسانی

- به روز آوری تمامی اطلاعات پرسنلی کارکنان وزارت در سامانه پاکنای سازمان اداری و استخدامی کشور
- تشکیل ۴ جلسه قرارگاه جوانی جمعیت و اجرای مصوبات قرارگاه جوانی جمعیت وزارت و مواد قانونی مرتبط از جمله بسترسازی ایجاد خانه کودک
- بازنگری و اصلاح اساسی ساختار سازمانی بعد از حدود ۱۰ سال با مطالعه مأموریت‌ها و وظایف کلان وزارت و بازنگری و طراحی نمودار کلان وزارتخانه و انعکاس آن به سازمان اداری و استخدامی کشور
- برگزاری نخستین دوره آموزشی و ارزیابی جذب نخبگان به عنوان پیشرو و جزو سه دستگاه بین دستگاهی اجرایی کشور
- برگزاری سیصد و سی و سومین جلسه مجمع مدیران توسعه منابع انسانی قوای سه‌گانه
- متناسب سازی مشاغل وزارتخانه در راستای ساماندهی نیروی انسانی
- تدوین سند فرهنگ سازمانی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- تدوین سند برنامه‌ریزی نیروی انسانی وزارت
- برگزاری چهار دوره جذب و ارزیابی نیروی امریه سربازی و جذب و توزیع بین واحدهای ستادی و استانی و دستگاه‌های تابعه

- تشکیل ۲۸ جلسه کمیته سرمایه نیروی انسانی به منظور انجام فرآیند ساماندهی نیروی انسانی ستاد و سازمان‌های تابعه با هدف ایجاد حداکثر تناسب کیفی و کمی نیروی انسانی و افزایش بهره‌وری منابع انسانی، ایجاد تمرکز در نقل و انتقالات نیروی انسانی در سطح ستاد و دستگاه‌های تابعه و در نهایت تعیین تکلیف نیروی انسانی
- تدوین مستندات لازم و ارایه پیشنهاد افزایش فوق‌العاده ویژه کارکنان مجموعه وزارت ارتباطات و دستگاه‌های تابعه از ۳۵٪ به ۵۰٪ جهت طرح موضوع در شورای حقوق و دستمزد

• برگزاری نخستین دوره آموزشی و ارزیابی جذب نخبگان در وزارت ارتباطات

• جلسه مجمع مدیران توسعه منابع انسانی قوای سه گانه

- جذب و استخدام تعداد ۱۵ نفر فرزندان شهدا و جانبازان بالای ۷۰٪ براساس قانون برنامه ششم توسعه و مجوز سازمان اداری و استخدامی کشور
- اجرای برنامه ارزیابی و توسعه شایستگی‌های عمومی مدیران وزارت و دستگاه‌های تابعه و معرفی گزینه‌های انتصاب به سمت‌های مدیریت میانی به کانون ارزیابی جهت سنجش شایستگی‌های عمومی و تلاش برای توسعه توانمندی‌های پایه‌ای آنان
- تبدیل وضعیت استخدامی ایثارگران مشمول ماده ۲۱ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران
- برگزاری دوره‌های آموزشی عمومی، تخصصی و بهبود مدیریت در جهت توانمندسازی سطوح مختلف سازمانی در ستاد و ادارات کل استانی وزارت با رعایت عدالت آموزشی و برگزاری آموزش الکترونیکی (آنلاین) با توجه به «اصل شمولیت فراگیران» و ایجاد فرصت برابر آموزشی، گسترش پوشش جمعیت یادگیرنده، صرفه جویی در هزینه‌ها و عدم ترک محل خدمتی کارکنان
- آسیب شناسی علل بروز تخلفات اداری در دستگاه‌ها و ارائه راهکار به منظور پیشگیری از وقوع تخلفات اداری

• جلسه قرارگاه جوانی جمعیت

۹/۳. اقدامات فرهنگی

- کسب رتبه شایسته تقدیر ویژه در بین دستگاه‌های اجرایی کشور با اجرای موفق برنامه‌های تکلیفی ۱۵ گانه ستاد اقامه نماز کل کشور
- اجرای برنامه‌های تکلیفی ۱۰ گانه درون سازمانی و ۸ گانه برون سازمانی عفاف و حجاب ابلاغی از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی

- اجرای برنامه‌های ابلاغی ستاد امر به معروف و نهی از منکر کشور، بنیاد بین‌المللی غدیر
- برگزاری مراسم ملی و مذهبی در طول سال (اعیاد و شهادت‌های ائمه اطهار (ع))، محافل انس با قرآن کریم و اجرای برنامه‌های عزاداری ماه محرم و تجمع عاشورائیان ستاد وزارت و شرکت‌ها و سازمان‌های وابسته

• یادمان شهدای گمنام

۹/۴. اقدامات رفاه و پشتیبانی

- کسب رتبه دستگاه‌های اجرایی برتر در حوزه سلامت
- ایجاد نظم و انضباط مالی و شفافیت در هزینه‌ها در سرفصل‌های مالی در تعامل با دیوان محاسبات
- شناسایی و رفع تصرف یک فقره زمین متعلق به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به متراژ ۲۳۰ هکتار در نجف آباد اصفهان
- پیگیری عقد تفاهم‌نامه با سازمان ملی مسکن و فعال‌سازی مجدد تعاونی مسکن کارکنان
- شناسایی و احصاء تمام املاک و مستغلات ساختمانی ستاد و دستگاه‌های تابعه و تشکیل کمیته مولدسازی اموال و دارایی‌های غیرمنقول در راستای اجرای بند "ز" تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور برای هزینه‌کرد در توسعه شبکه ملی اطلاعات و توسعه و ارتقاء پوشش اینترنت و تلفن همراه در روستاهای مناطق کم‌برخوردار و مسیر بزرگراه‌ها و جاده‌های اصلی
- پیاده‌سازی سامانه کنترل، نظارت و یکپارچه‌سازی قراردادهای و بازنگری قراردادهای و بروزرسانی حقوقی و قوانین و مقررات
- افزایش سطح تندرستی کارکنان مجموعه در قالب ارائه خدمات ورزشی، رفاهی و برگزاری رویدادهای ورزشی
- انعقاد تفاهم‌نامه با مجموعه گردشگری تاپ در راستای ضوابط اجرایی بودجه سال ۱۴۰۱ و پرداخت تسهیلات گردشگری با نرخ ۴ درصد تا سقف ۳۰۰ میلیون ریالی به تمامی پرسنل

۹/۵. اقدامات فناوری اطلاعات

- ایجاد دفتر گواهی دیجیتال (به عنوان تنها و اولین وزارتخانه)
- استفاده از زیرساخت ارتباطی VPLS شرکت ارتباطات زیرساخت جهت ایجاد محیط یکپارچه و امن با ادارات کل فناوری اطلاعات استانها
- اجرای طرح جداسازی و ایزوله سازی ترافیک های شبکه
- توسعه سیستم مانیتورینگ شبکه و لایه سرویس
- پشتیبانی حوزه شبکه و سرویس های کلاینتی، حوزه امنیت، حوزه مرکز تلفن Voip، تجهیزات فیروال بومی
- پشتیبانی از سرویس مانیتورینگ بومی حوزه شبکه و سرویس های الکترونیک و سرویس آنتی ویروس بومی
- طراحی و مدل سازی فرایند خدمات شناسه دار
- بازنگری شاخص های ارزیابی دستگاه های تابعه در سامانه داشبورد مدیریت واحد مستقر در ستاد وزارت

۹/۶. اقدامات پروژه احداث مجتمع های ICT استانی

- رفع موانع و مشکلات، برنامه ریزی، پیگیری و هماهنگی با ارکان پروژه احداث مجتمع ارتباطات و فناوری اطلاعات مراکز استانی از توقف اجرایی پروژه تا تکمیل و بهره برداری از مجتمع ICT استان
- کنترل پروژه ۸ مرکز ایجاد، توسعه و تجهیز زیربنای فنی و مکانی ICT (زنجان، سیستان و بلوچستان، کرمانشاه، کرمان، کردستان، اردبیل، آذربایجان غربی، چهارمحال و بختیاری)
- مهندسی ارزش و کاهش هزینه اجرایی بیش از ۲۰ میلیارد ریالی در پروژه های جاری و بیش از ۷۰ ماموریت استانی
- بررسی نقشه ها و جزئیات معماری و صورتجلسات ابنیه (۶ پروژه)
- کنترل اولیه سازه مجتمع های ICT (۵ پروژه)
- کنترل و بازنگری برنامه فیزیکی و اصلاح نقشه های فاز ۱ و ۲ در ۸ پروژه مجتمع ICT مجموعاً بیش از ۴۰ هزار مترمربع زیربنا
- طراحی یادمان شهدای گمنام و گرانقدر دفاع مقدس در سایت پردیس وزارت
- مطالعه و شروع فرآیند پروژه مقاوم سازی ساختمان مرکزی ستاد مستقر در پردیس وزارتخانه
- بررسی و اصلاح نقشه ها و جزئیات معماری ساختمان شماره ۱۶، پست بانک، ایستگاه های رصد ماهواره خیام و سازمان فضایی ایران مجموعاً بیش از ۳۲ هزار مترمربع زیربنا

سفرهای استانی

۱۰

این رمزینه حاوی محتوای تصویری مرتبط با بخش پیش رو است.

۱۰. سفرهای استانی

همزمان با سفرهای استانی رئیس‌جمهور، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به نمایندگی از رئیس‌جمهور به استان‌های آذربایجان غربی (ارومیه، میاندوآب، باروق و چهاربرج)، گیلان (رضوانشهر و ماسال) کرمان (راور)، کرمانشاه (سرپل ذهاب) و اصفهان (نابین، خور و بیابانک)، قم (قم)، خراسان رضوی (مشهد) و مازندران سفر کرد. وزیر ارتباطات و هیأت همراه در این سفرها، علاوه بر بررسی وضعیت ارتباطات و مخابرات و کیفیت شبکه اینترنت این استان‌ها، در جریان کمیوهای و مشکلات قرار گرفته و هماهنگی‌ها و دستورات لازم را برای رفع مشکلات صادر کرده و همچنین از پروژه‌های در حال احداث در شهرها و روستاهای این استان‌ها بازدید کرده است و از روند اجرایی و میزان پیشرفت آنها مطلع شد.

در همین راستا، رئیس مرکز بازرسی به‌عنوان نماینده ویژه و تام‌الاختیار وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در سفرهای استانی رئیس‌جمهور محترم، به‌همراه تیم بازرسی فارغ از اجرای تکالیف محوله به تمامی دستگاه‌های اجرایی از جمله تشکیل میز ارتباطات مردمی، دیدار چهره‌به‌چهره با مردم و دریافت مشکلات و شکایات ایشان، با اعزام تیم بازرسی به ادارات تابعه استانی، نسبت به بررسی عملکرد، احصاء مشکلات، شناسایی نقاط قوت و آسیب‌شناسی وضعیت موجود اقدام و گزارش آن را به همراه راهکارهای اجرایی برای برطرف شدن نقاط ضعف برای وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات ارسال شد که حسب دستور ایشان منجر به اتخاذ اقدامات اصلاحی و در موارد ناشی از عملکرد نامطلوب برخی مدیران، منتهی به برخورد اداری و بعضاً برکناری از مدیریت شده است. در دیدار چهره‌به‌چهره با مردم در میز ارتباطات مردمی، درخواست، شکایات، گزارش، ایده و طرح و پیشنهاد دریافت که ظرف همان روز دستورات لازم برای بررسی و رفع مشکل به دستگاه‌های تابعه ابلاغ و مورد پیگیری نیز واقع شده است. همچنین دستیار ویژه وزیر در توسعه ارتباطات روستایی نیز در این مدت به بیشتر استان‌های کشور سفر کرده و از نزدیک مشکلات و تنگنای ارتباطی مناطق روستایی را بررسی و برای حل آنها اقدام کرده است.

در عین حال، در کنار این سفرها، وزیر ارتباطات دیدارهای هفتگی به‌طور مستمر با نمایندگان محترم مردم در مجلس شورای اسلامی نیز داشته و نسبت به رفع مشکلات مطرح شده در این جلسات دستورات مقتضی صادر کرده است.

دولت مردمی، مردمی سازمان

دولت سیزدهم، دولت مردم |

